

Več uporabnega znanja!

Do leta 1965 moramo izšolati 206 kmetijskih in gozdarskih strokovnjakov ter 859 specializiranih delavcev — Nižja kmetijska šola je predraga in presplošna — Tudi v kmetijstvu moramo pričeti z izobraževanjem na delovnem mestu, ki naj nudi ozko specializacijo

Okrajna kmetijsko-gozdarska zbornica je v januarju sklicala posvetovanje predstavnikov kmetijskih in gozdarskih organizacij, na katerem so razpravljali o izobraževanju in o potrebah po strokovnjakih in kvalificiranih delavcih v razdobju do leta 1965. Posveta so se udeležili tudi tovariši Jože Stvarnik, Jože Novinšek in Jaka Bogataj iz republiške kmetijsko-gozdarske zbornice.

Družbena kmetijska proizvodnja se sicer veča, vendar še ne v sorazmerju s povečevanjem površin. Kmetijsko-gozdarska posestva in proizvodni obrati kmetijskih združenj so zadnja leta doživeli svojstven organizacijski razvoj. Zgradili smo vrsto novih objektov, pitališč, strojnih remiz, skladišč in hlevov, izvedli agromelioracije na precejšnji površini in močno povečali število kmetijskih strojev. Naša proizvodnja se res da veča, hkrati pa nam vedno bolj primanjkuje strokovnjakov in specializiranih kmetijskih delavcev. Videti je, da nižji strokovnjaki beže iz proizvodnje predvsem zaradi nizkih prejemkov, ker jim šola nudi presplošno znanje in pa ker na kmetijskih obratih še vedno ni primernih objektov družbenega standarda. Ker bo treba v kmetijstvu in v gozdarstvu v okviru 5-letnega perspektivnega programa opraviti dokaj obsežne naloge, moramo o kadrih, ki jih bodo uresničili, resno razmišljati.

Direktor kmetijske srednje

šole na Grmu inž. Niko Rihar je postregel na posvetovanju s podatki o stanju in o potrebah po kadrih do leta 1965. V kmetijski proizvodnji dela 16 strokovnjakov s fakultetno in 121 s srednjo in nižjo izobrazbo, potrebujemo pa še 31 agronomov in 49 ljudi s srednjo in nižjo strokovno izobrazbo. Gozdarskih inženirjev imamo 20, potrebovali bi jih še 12, gozdarjev s srednjo in nižjo izobrazbo je 67, potrebovali pa bi jih še 33. V kmetijski proizvodnji nimamo še nobenega veterinarja, izšolati pa bo treba 9 živozdravnikov in 9 veterinarskih tehnikov. Razen enega ekonomista z visoko izobrazbo, 27 s srednjo in nižjo bi potrebovali še 16 diplomiranih ekonomistov in 47 s srednjo in nižjo izobrazbo. Morda najbolj boleče je stanje pri delavcih. V gozdarstvu in v kmetijstvu je zaposlenih 889 delavcev, od tega 34 visokokvalificiranih, 473 kvalificiranih, 311 polkvalificiranih in 71 nekvalificiranih, potrebujemo pa še 41 visokokvalificiranih, 611 kvalificiranih in 207 polkvalificiranih delavcev.

V razpravo je poseglo 13 udeležencev. Ugotovili so predvsem dveje: srednje in nižje kmetijsko šolstvo je zelo splošno in predrago. Ker nudi absolventom presplošno znanje, žele največkrat študij nadaljevati in le malokateri ostanjejo v proizvodnji.

Predsednik okrajne zbornice tov. Lojze Pajnič je poudaril, da smo za izobraževanje srednjih kmetijskih stro-

kovnjakov zadnja leta zelo skrbeli. Popolnoma napačno je mišljenje, da je teh kadrov preveč, kajti v bodoče jih bomo potrebovali vedno več. Opozoril je na to, da strokovnjakov, ki so prišli iz šol, marsikje nismo dovolj koristno uporabili, ker je kadrovska služba v kmetijskih in gozdarskih organizacijah še neurejena.

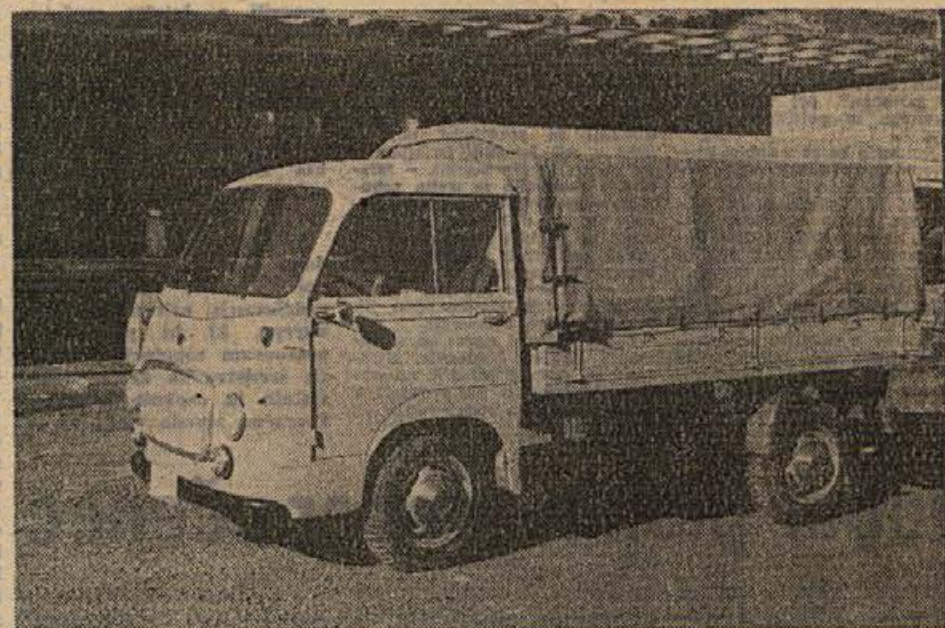
Inž. Rade Dvoržak iz KZ Črnomelj je predlagal, naj bi razpravljali posebej o rednem izobraževanju preko šol in posebej o izobraževanju v proizvodnji. Šol, ki bi nudile ozko specializacijo, še nimamo. Prekvalifikacijo delavcev v proizvodnji pa bi lahko uresničili bodisi tako, da bi jih pošiljali na urejene kmetijske obrate na prakso, bodisi da bi takšen način izobraževanja organizirali sami.

Inž. Janez Voljč iz KZ Trebnje je menil, da bo treba kar najhitreje najti pot za ceneno izobraževanje, ki bo v kratkem času dalo takšne strokovnjake in delavce, kakršne potrebujemo. Prav tako kot v industriji bo tudi v kmetijstvu mogoče izobraževati proizvajalce v skladu s potrebami na delovnem mestu.

Pred posvetovanjem o delu zunanjepolitičnih sekcij

Okrajni odbor SZDL je vključil v svoj program vrsto posvetovanj z najaktualnejših področij delovanja organizacij SZDL. Prvo bo posvetovanje o delu sekcij za zunanje politične vprašanja, ki bo v prvi polovici februarja.

Te dni so odšli na razgovore ekipe komisije za idejno-vzgojno delo okrajnega odbora, ki so obiskale ne-

IMV-1250 »KURIR«: nova delovna zmaga kolektiva novomeške Industrije motornih vozil

Danes je prišel na jugoslovanske ceste najnovejši izdelek novomeške Industrije motornih vozil: kamionet IMV-1250 »Kurir«. Plod dvoletnega dela domačih konstruktorjev kolektiva IMV vidite na gornji sliki: »KURIR« je najsodobnejše ekonomično vozilo za hiter transport blaga v medmestnem in mestnem prometu. Odlično bo nadomestil težke kamione in vprežna vozila, ki se morajo počasi umakniti iz mestnega prometa. Že njegovo ime pove, da bo novo vozilo okretno, hitro in priročno za transport različnega blaga. Nosilnost: 1250 kg. Največja brzina: 100 km na uro. Motor ima 39 KM, na 100 kilometrov pa porabi 10 in pol litra goriva (mešanice 1:40, ali 40 litrov bencina na 1 liter olja). Kabina je izredno udobna in ogrevana, pri konstrukciji pa so upoštevali vse dosedanje izkušnje podjetja IMV v Novem mestu. In še presenečenje: izredno ugodna nabavna cena: 1.985.000 dinarjev.

Sicer pa nam »KURIRJA« IMV-1250 ni treba prav nič hvaliti: o njem bodo govorili soferji in kolektivi, ki si bodo omislili to praktično, vsestransko uporabno in sorazmerno zelo ceno in hitro transportno vozilo. Namesto hvale raje čestitamo kolektivu IMV v Novem mestu za novo, pomembno delovno zmago!

Do ponedeljka: že 14 in pol milijona dinarjev

V nadaljevanju akcije za pomoč prizadetim v Mar-

Sindikatu Industrije obutve, Novo mesto 30.000 din. kolektiv trgovskega podjetja Preharna — Novo mesto 25.620 din. Pekarstva — Trebnje 3000 din. Krojaško podjetje — Trebnje — 3000 din. krajevni odbor SZDL Suor 3000 din. podmladkarij RK na šoli v Adlešičih 9.403 dinarjev, občinski odbor RK Trebnje 45.000 din. krajevni odbor RK na Uršnih selih 16.615 din. podmladkarij RK na novomeški osnovni šoli 85.539 din. in učiteljski zbor 19.500 din. podjetje za popravilne vagonov v Dobovi 40.000 din. krajevni odbor RK v Skočjanu 11.300 din. kolektiv Zdravilišča Smarške Toplice 70.000 din. Keramika — Novo mesto 14.275 ploščic v vrednosti 175 tisoč 290 din. sindikat Komunalne banke v Novem mestu 32.985 din. podmladkarij RK na osnovni šoli v Sentjerneju 24.835 din. in učiteljski kolektiv na isti šoli 22.900 din. kolektiv Izobraževanja — Novo mesto 50.000 din. Društvo socialističnih delavcev v Novem mestu 3000 din. krajevni odbor RK v Gornji Strazi 33.845 din. mestni odbor RK v Novem mestu še 17.723 din. Kovinarsko podjetje — Trebnje 5000 din. občinska Delavska univerza — Novo mesto 5000 din. podmladkarij RK na gimnaziji v Brezicah 23.220 din. profsorski zbor na gimnaziji v Brezicah 11.506 din. podmladkarij RK na osnovni šoli v Brusnicah 20.346 din. sindikalna podružnica bolnišnice v Brezicah 20.000 din. krajevni odbor ZB NOV na Suhorju 10.000 din. sindikalna podružnica NB in KB v Črnomlju 16.870 din. sindikalna podružnica Oddelek za notranje zadeve v Novem mestu 48.000 din. delavci podjetja Kremen v Novem mestu 105.500 din. kolektiv podjetja Gorjanci-Straza enodnevni zaslužek: 160.480 din. Opremales — Novo mesto 4 dvokrilne omare v vrednosti 150.000 din. podmladkarij RK v Zdobah 10.444 din. podmladkarij RK na vajeniški šoli v Krškem 5142 din. podmladkarij v Videm-Krškem I 30.000 din. in Videm-Krškem II 57.273 din. podmladkarij v Kostanjevici 20.000 din. podmladkarij na šoli v Dolenji vasi 7115 din. krajevne organizacije v Kostanjevici 93.000 din. krajevne organizacije v Zdobah 17.220 din. podmladkarij RK na Senovem 21.263 din. krajevni odbor RK na Raki 17.438 din. krajevni odbor SZDL na Raki 5990 din. Konfekcija papirja — Videm 100.000 din. družbene organizacije v Črnomlju 128.276 din. krajevni odbor RK v Blatni vasi 18.463 din. mestni odbor RK v Novem mestu 51.701 din. krajevni odbor ZB v Beli cerkvi 11.355 din. Novoles — Novo mesto vagon lesa v vrednosti 720.000 din. Belokranjska — Črnomelj svoje izdelke v vrednosti 200.000 din.

Zbiranje pomoči za žrtve potresa se nadaljuje. Mnoga podjetja so sama poslala svoje izdelke in prispevke v Split, odbori Rdečega križa v vseh občinah pa akcijo nadaljujejo.

Plenum OK ZKS

V torek, 30. januarja, je plenum Okrajnega komiteja Zveze komunistov Novo mesto razpravljalo o tem, kako so osnovne organizacije in partijska vodstva v našem okraju uveljavljala zaključke III. plenuma Zveze komunistov Jugoslavije. Obširnejše poročilo bomo objavili v prihodnji številki.

Izpremembe v sindikalnem vodstvu

Na zadnji seji predsedstva okrajnega sindikalnega sveta in seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta v Novem mestu je prišlo do kadrovskih sprememb. Ker je dosedanji tajnik OSS Novo mesto tovariš Stane Ilc odšel na novo službeno mesto k Podjetju za ceste, je predsedstvo OSS izvolilo za tajnika tovariša Avgusta Avbarja, dosedanjega predsednika občinskega sindikalnega sveta v Novem mestu. Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta Novo mesto je za novega predsednika občinskega sindikalnega sveta Novo mesto izvolilo tovariša Jožeta Cvitkoviča iz Novega mesta.

katere sekcije. Iz teh razgovorov bodo zbrali nekaj osnovnih izkušenj o dosežanjem delu sekcij, ki jih bodo na posvetovanju posredovali vsem udeležencem posveta. Na okrajnem odboru SZDL menijo, da naj bi se posvetovanja udeležili tudi člani SZDL iz tistih krajevnih organizacij, "jer o ustanovitvi sekcije za to področje razmišljajo ali pripravljajo.

Iz že znanih podatkov ekip je razvidno, da je med člani zanimanje za tako obliko delovanja znatno večje kot so pričakovali. Osnovna ovira za dosežanje slabše uspehe in malostevilnost teh sekcij je bolj v nezaznavanju oblike in načina dela kot pa v drugih vzrokih. Posvetovanje bo zato razčistilo marsikatero nejasnost.

Sprejem ob 8. februarju

Ob slovenskem kulturnem prazniku 8. februarja bo predsedstvo okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev priredilo v Novem mestu sprejem za najaktivnejše kulturne delavce v Svobodah in prosvetnih društvih iz celega okraja. Povabljeni bodo prejeli tudi knjižna darila.

VREME

ZA CAS OD 1.—II. II. 1962
Pričakujemo razdobje mrzlega vremena. Približno do 6. februarja bo večkrat snežilo, nato bo pretežno suho oziroma jasno in še bolj hladno vreme. Dr. V. M.

Ali res ni sredstev za šolstvo?

Ko smo ugotavljali, koliko smo lani porabili za šolstvo in koliko imeli, in ko smo ugotavljali potrebe za letošnje leto, najbrž ni bilo malo primerov, da smo obupani sloneli nad številkami. Na zadnji seji okrajnega ljudskega odbora so bila sprejeta priporočila, kako na nov način reševati problem finansiranja šolstva. Preden bomo ta priporočila uveljavili, bo potrebno mnogo trdega dela, vendar ne smemo obupati.

Zakaj smo obupovali doslej? Zato, ker smo smatrali za edini vir finansiranja šolstva občinski proračun. Da je s proračuni težko, vemo vsi. Ugotavljali smo, da prevzemajo komune nova bremena brez sredstev, da ni denarja za šolstvo in da bo treba šole zapreti, če bo šlo tako naprej, ter podobno. Pozabljali pa smo, da je poleg občinskih proračunov še vrsta dodatnih virov finansiranja, ki jih nismo uporabljali. Pozabili smo na podjetja, ki potrebujejo vedno več novih delavcev in strokovnjakov, ki rasko iz šol, pozabili smo na državljane, ki pošiljajo svoje otroke v šole in jim gotovo ne more biti vseeno, kako šole žive in kje se bodo njihovi otroci šolali.

Bodočnost torej le ni tako črna, kot je videti na prvi pogled. Odveč so tožbe in vpitje, iščimo raje pot iz zagate! Ne smemo dopustiti, da bi v kateri koli komuni zgolj ugotavljali, da ni sredstev in da moramo šole te vrste ukiniti. Šolstvo je last vse družbe. Potrkajmo pri podjetjih, pojasnimo težave, postrežimo s številkami in razpravljajmo! Delavski sveti bodo brez dvoma doumeli, da brez šol ni proizvodnje. Pojdimo na zbere volivcev, povejmo občanom, koliko šole potrebujejo in koliko nam manjka! Pojasnimo jim, koliko lahko prispevajo s povišanjem dopolnilnega proračunskega prispevka, davka na maloprodajo, povečanja dajatev svobodnih poklicev in kmečke dohodnine. Poudarimo, da bodo na ta način iz dneva v dan, iz meseca v mesec prispevali manjše zneske, ki jih pravzaprav ne bodo čutili, da pa se bodo ti zneski v komuni strnili v milijone, ki bodo za šolstvo zelo pomembni. Predvsem pa jim moramo povedati to, da prispevajo za svoje otroke!

Upravni odbori občinskih društvenih skladov za šolstvo so organ, ki mora skrbeti za zbiranje sredstev v skladu in ta sredstva deliti šolam. Preden pričnemo deliti, moramo vedeti koliko bomo potrebovali, koliko, od kod in na kakšen način bomo to dobili. To je velika odgovornost upravnih odborov šolskih skladov, uresničiti pa jo bodo lahko le v tesnih stikih s komuno in šolskimi kolektivi. Sredstva, ki jih proračuni namenjujejo za šolstvo, se ne smejo zmanjševati, hkrati pa naj naraščajo prispevki podjetij in državljanov. To dvoje naj nam bo vodilo!

NOVOMEŠKA KOMUNA

Tako bodo pomagali študentje iz Straže

Študentje iz Straže in okolice, ki študirajo v Ljubljani, so sklenili, da bodo z domačim krajem navezali stike in ljudem pomagali pri razvijanju kulturnega in političnega življenja.

16. januarja so se v sobici Prosvetnega doma zbrali predstavniki političnih in kulturnih organizacij ter predstavniki 14-članskega kluba straških študentov, ki je razložil njihov delovni načrt. Dejavnosti naj bi se razvijala v glavnem tako:

V okviru RK in Društva prijateljev mladine naj bi organizirali šolo za starše, kjer bi člani kluba z različnimi predavanji pomagali pri vzgoji mladine.

Delo v mladinski organizaciji naj bi potekalo na ta način, da bi na novo organizirali krožke:

marksističnega, tribuno mladih, šolo za življenje itd. Iz izkušnje iz prejšnjega leta se vidi, da so za delo pogojni, manjka samo dobro in zainteresirano vodstvo. Študentje bodo s predavanji in študijami povzeli delo v teh kroških in upamo, da uspeh ne bo izostal. — Mladinci v podjetjih je treba vzbuditi samozavest, revolucionarnost in čut dolžnosti. Da mladinci ne bi bili slepo orodje v rokah nekaterih vodečih uslužbencev in da bodo znali postaviti se za svoje pravice, hkrati pa se zavedali odgovornosti, jih bomo o vsem poučevali.

Takle delovni načrt so si zastavili straški študentje. Strazani so pomoč mladim navdušenim sprejeli in jih povabili k čim tesnejšemu sodelovanju.

Z daljšimi koraki do napredka v šolstvu

Sredi razprav o šolstvu, o katerem je na zadnji seji občinskega odbora OLO v Novem mestu in v zvezi s tem priporočil, kako naj se rešuje zadeve, sta se v ponedeljek 29. januarja dopoldne sestala tudi izvršni odbor občinskega odbora SZDL in predsedstvo občinskega sindikalnega sveta. Namen sestanka je bil, da bi se pogovorili o dotoku sredstev za šolstvo, v kolikor jih ne bi mogel predvideti ObLO v proračunu. Ker gre spet za široko akcijo in razumevanje vseh občanov, je prav, da pojasnimo, o čem je tekle razprava in razložimo nekatere zaključke, ki jih je sprejelo posvetovanje.

V prvi vrsti gre za dodatne ukrepe, ki naj bi omogočili šolam boljši način vzdrževanja, oziroma za take ukrepe, ki bi prosvetnim ustanovam zagotovili potrebna sredstva za kritje materialnih in osebnih izdatkov. Proračun seveda vsega ne bi

mogel izpolniti, čeprav je v njem predvideno znatno več sredstev za šolstvo, kot lani. Osnovno vodilo, ki usmerja politiko negospodarskih dejavnosti v občini je, kako vskladiti osebne prejemke prosvetnih delavcev s prejemki strokovno odgovarjajočih kadrov v gospodarskih organizacijah, kako določiti razmerje med osebnimi in materialnimi izdatki na šolah, kakor tudi kako rešiti vprašanje investicijskih gradenj in popravil šol. Predlog je, da bi šole proračunska sredstva delile v razmerju 80:20 — osebni dohodki proti materialnim izdatkom — (lani 91:9), pri čemer pa se osebni dohodki ne bi smeli zmanjšati, ampak znatno povečati (povprečni dohodek prosvetnih delavcev je bil lani le 32.000 din!). Prav to povečanje bi dosegli z iskanjem možnosti, da bi poiskali sredstva v določenih virih. Ti dodatni viri so predvsem pri gospodarskih organizacijah, dobili pa bi se še od prometnega davka tistega blaga, zaradi katerega življenjska raven ne bi bila okrnjena, z obdavčitvami dohodkov svobodnih dejavnosti in s posebnim prispevkom kmetijskega prebivalstva za šolstvo.

Posvet je tudi razjasnil vprašanje stanovanj za učiteljski kader. Spodbudna je zamisel, da bi se pri šolskih ustanovah začel zbirati poseben sklad za gradnjo učiteljskih stanovanj, saj vemo, da je že prenekateri svetovni delavec prav ta problem »izučil«, da je zapustil svoj poklic in se zaposlil za boljše osebne prejemke! pri gospodarski organizaciji. V prihodnje bo treba tudi paziti, da bo izpraznjeno učiteljsko stanovanje zasedel učitelj, saj se v nasprotnem primeru stanovanjska kriza le še povečuje. O vseh vprašanjih

pa bodo morali biti poučeni tudi prosvetni delavci; tako bo odpadla množica enostranskih kritik na gospodarjenje v komuni, zlasti še na politiko ObLO.

O naštetih predlogih, zamislih in pobudah bodo v kratkem razpravljale vse sindikalne podružnice, kasneje pa se bodo s problemi seznanili še prebivalci na zborih občanov.

Iz Suhe krajine se oglašamo

Kolektiv Kmetijske zadruge v Žužemberku se je odločil, da bo v letu 1962 močno dvignil lastno proizvodnjo. Ze ob novem letu je kmetijska ekonomska enota na Dvoru napolnila del hleva z živino, ostali del hleva pa še urejajo. Ko bodo dela končana, bodo vzeli še 40 goved. Zadruga je v dogovoru s kmetovalci, ki nameravajo dati zemljo v zakup, razen tega pa je zaprosila za dodelitev zemljišč iz splošnega ljudskega premoženja.

POPRAVILO POTI

Dostop v Sela pri Ajdovcu ter na Veliko Lipje je z motornimi vozili težaven. Ker je cesta v zelo slabem stanju, so se prebivalci Sel in Vel. Lipovca odločili za urejanje poti skozi Boršt. Pot, ki vodi mimo vinogradov, so začeli širiti in utrjevati, tako da bo mogoče z osebnimi avtomobili

lom priti na Sela in v Vel. Lipovec po boljši in krajši poti.

V Suhi krajini je bila kmetijska zadruga v Žužemberku prva, ki je prispevala za žrtve potresa v Dalmaciji. Dala je vagon drv. Za njo so začeli zbirati prispevke tudi pionirji z Dvora ter kolektiv obrata ISKRE v Žužemberku. Sami pionirji so doslej zbrali okoli 10.000 din.

M. S.

O KRIMINALU IN DRUGIH PREKRŠKIH

Oba zbora občinskega ljudskega odbora sta na skupni seji v torek, 30. januarja, razpravljala o perečih problemih kriminala, prekrškov in drugih kaznivih dejanjih, ki resno ogrožajo varnost ljudi in gospodarstvo. Odborniki so bili mišljenja, da je treba sleherni postopek dokončati, ne pa ga odlagati iz leta v leto. Odborniki so poslušali poročila inspekcijskih služb, nakar je sledila živahna razprava po vseh vprašanjih. O seji bomo več poročali v prihodnji številki in razčlenili nekaj problemov, pri katerih se je razprava odbornikov obeh zborov občinskega ljudskega odbora na seji najdlje zadržala.

na Otočcu. Vendar televizorja še nima. Prav bi bilo, ko bi bila pri tem pripravljena pomagati podjetja, ki so sicer že marsikoga rešila iz zagate. — Mladina v Smarjeti se tudi lepo zahvaljuje članom gasilskega društva in Zveze borcev, ki so ji pomagali za uspešno novoletno prireditev.

D. P.

Dober pionir - dober učenec

V začetku šolskega leta sta se pionirska odreda in mladinska aktivna obeh prejšnjih navomeških osnovnih šol združila v skupni pionirski odred in mladinski aktiv. Ob dnevu republike so na slavnostni prireditvi sprejeli na novi osnovni šoli »Kostje Rupena« v pionirsko organizacijo 182 cicibanov, na drugi prireditvi pa je bilo v mladinsko organizacijo sprejetih 200 pionirjev. Vseh pionirjev in mladincev je v šoli že 1453.

Prve dni tega šolskega leta si je pionirski odred izvolil štab in napravil načrt dela. Pionirji in mladinci se namreč udeležujejo v več kroških, predvsem pa v dramsko-recitacijskem, pevskem, baletnem in ritmičnem krožku. V tednu otroka je dramski krožek pripravil pet predstav pravljice igre s petjem in z njo dvakrat gostoval v Krškem. V tej igrički in v Novoletnih sanjah, ki so jih tudi uprizorili, so nastopili še člani baletnega krožka. Starejši pionirji in mladinci pa imajo za seboj že osem nastopov v pevskem zboru na različnih prireditvah. Petje je na šoli sploh priljubljeno, saj bodo v kratkem dobili že tretji pevski zbor. Na koncu šolskega leta bodo priredili svoj koncert. Recitatorji in člani ritmičnega

ga krožka so doslej nastopili že na več prireditvah in slavnostnih akademijah, lep uspeh pa so dosegli tudi na prireditvah za pripadnike Jugoslovanske ljudske armade. Tudi delo ostalih krožkov je razgibano. Tako imajo pionirji dveh šahovskih krožkov redna tekmovanja. Planinci predavanja v diapozitivni in skupne klete, mladji prometni miličnik-pionirji pa zlasti ob praznikih pomagajo pri urejanju prometa na cesti.

Za zelo uspešno dejavnost štejejo svoje sodelovanje v mladinski oddaji »Mladina o revoluciji«. Pionirji in mladinci so se razen tega udeležili več pohodov: v Topu-

ske, na Bučko itd. Ob dnevu Jugoslovanske ljudske armade so jih na šoli obiskali pripadniki JLA in jim pripovedovali o svojih doživljajih in o prijateljstvu med vojsko in ljudstvom. 20. januarja so na šoli ustanovili športno društvo, kar vsekar dokazuje, da je močno razvita tudi športna dejavnost.

Tudi letos so se pionirji vključili v Jugoslovanske pionirske igre. Pripravili bodo vrsto tekmovanj in tudi drugače delaj po programu JPI. Se vedno pa je njihova osnovna naloga biti dober učenec, skratka zgleden pionir oziroma mladinec.

J. K.

ZROP-med uspehi in problemi

Pred kratkim je bil za Novo mesto — desni breg — občini zbor osnovne organizacije ZROP. Kot je poročal predsednik Gersič, je bila organizacija v preteklem letu zelo delavna. Med važnejše uspehe, ki govorijo o plodni dejavnosti ZROP, je treba šteti vsekakor predavanja članov te organizacije na šolah, partizanski pohod na Jarovico, ki se je zaključil s strelskim tekmovanjem, kjer

je organizacija ZROP Novo mesto — desni breg zasedla prvo mesto, in dva partizanska pohoda (proti Žužemberku in na Bučko). Ob dnevu borca so se člani udeležili športnega tekmovanja s pripadniki JLA in zmagali v vseh disciplinah razen v odbojki. Na pohod ob žici okupirane Ljubljane so poslali kar tri moštva. V počastitev dneva JLA pa so priredili z aktivnimi oficirji JLA družabno prireditev. Nadalje so za dograditev prostorov družbenih organizacij zbrali nad 42.000 dinarjev, iz svojih sredstev pa prispevali še 20 tisoč dinarjev. V okvir dejavnosti ZROP spadajo tudi tri strokovna in eno politično predavanje, vendar jih člani niso najbolj obiskali.

V razpravi je to-ariš Sepe-tavec poudaril, da je potrebna sistematična izobrazba rezervnih oficirjev in podoficirjev, zato naj pride pobuda za predavanja iz vrst članstva, ne pa od članov odbora. Razmisliti je tudi treba,

ali je za 298 članov dovolj ena organizacija ali pa bo treba ustanoviti še eno oziroma oblikovati pododbore. Nadalje se je razprava dotaknila drugih perečih problemov članstva in organizacije. Večina je bila mišljenja, da bi bila predavanja nedvomno bolj obiskana, če bi jih prirejali ločeno za oficirje posameznih strok. Govora je bilo tudi, kakšen naj bo lik člana ZROP. Predvsem pa bo naloga ZROP v prihodnje, da bo v svoje vrste vključil še več novih članov, da bo bolj skrbelo za različne manifestacije, pošiljalo na pohode več moštev in skrbelo za vsestransko udejstvovanje rezervnih oficirjev in podoficirjev. Važna naloga odbora oziroma vseh članov je tudi nadzorovanje udeležbe članov na sestankih in vestnosti rezervistov ter podobnega.

Dolžnost članov je tudi, da se naročijo na »Glasnik« — glasilo ZROP. Doslej je bilo med člani 91 odstotkov naročnikov, kar pa list prinaša mnoge pomene in strokovne sestavke, bi bilo prav, da bi bil vsak član ZROP tudi naročnik »Glasnika«.

Na koncu je potrebno omeniti, da je bila udeležba na občnem zboru ZROP slaba, kar nikakor ni v čast članom. Temeva na, da bo organizacija ZROP — desni breg za novotni oga neboljših v Sloveniji. Zato želimo tudi novemu odboru kar največ uspehov pri delu. Občni zbor bo imel tudi 19. februarja za občinski občni zbor ZROP.

Novomeška kronika

■ Delavska univerza v Novem mestu bo v ponedeljek, 5. februarja, organizirala predavanje Mirana Ogrina, novinarja iz Ljubljane: »Dežele sodobne Afrike«. Predavanje bo ob 18. uri v Domu JLA in bo spremljeno z barvnimi diapozitivi, Vabljeni!

■ Pred dnevi smo opazovali dva otroka, stara okoli 10 let, kako sta plezala in skakala pod oporniki kandijskega mostu pod cesto. Ta podvig se je otrokom, ki so gledali na obeh bregovih Krke, zdel prav imeniten. Vsa stvar bi se lahko tragično končala. Ali starši vedo, kje se otroci pode?

■ Lokalov z muziko je v našem mestu vse premalo. Ob sobotah zvečer nimajo ljudje kje posedeti, da o plesu sploh ne govorimo. Tistih nekaj kvadratnih metrov prostora v kavarni Metropol, ki je namenjenih plesalcem vsega Novega mesta z okolice, nikakor ne zadostja. Razen tega pa mladina že ob šestih hojetovala zasede prostore in vztraja na položaju vse do začetka plesa, ostali pa, ki morajo v zadnjem trenutku

prihiti, se morajo na vratih obrniti, ker nimajo kam sedeti. Ali ne bi gostinci o tem razmislili in skušali najti rešitev?

■ Kljub mrzlemu vetru, ki je v ponedeljek močno pihal, so kmetovalke z dežele prinesle na novomeški trg dosti blaga. Tokrat so se jalec precej pocenila, saj je cena padla od 20 in tudi več na 25 din. Prodajali so rdeči radió po 40 ali 50 dinarjev, merico, motovilec po listi cen, kisló repa in zelje po 60 din kg. Za korenino hrena so zahtevali 20 ali 30 dir, za šopek teloha 10 din, za kisló smetano v skodelici 70 do 80 dinarjev in za mleko 43 din.

■ Gibanje prebivalstva: Rodile so: Ruža Rihar iz Skallece, ga 1 — dečka, Sonja Maras, Nad mlina 29 — dečka in Nada Teršar iz Cankarjeve ulice — dečka. — Poročili so se: Alojz Božić elektricar iz Adamčeve 3, in Angela Golobčič, delavka z Dožja; Stepan Spudič, čevljar iz Ragovske ulice, in Angela Murr, uslužbenka iz Trdinove ulice 16.

Na novomeškem sejmišču

29. januarja so na sejmišče v Novem mestu pripeljali naprodaj 661 prašičev, prodali pa so jih 647. Ker je ponoči nepričakovano zapadel sneg, iz oddaljenih krajev niso pripeljali prašičev naprodaj. Ker je bilo kupeev dosti, prodajalceve pa manj, so cene spet narasle. Manjše prašiče so prodajali po 5.000 do 7.500 dinarjev, večje pa po 7.500 do 18.000 dinarjev.

Nov gasilski dom v Novem mestu, v katerem bo tudi prva poklicna gasilska enota v okraju, hitro raste. Gradi ga SGP Pionir

Iz Šmihela pri Novem mestu

Mnoge kritike, ki jih iznašajo državljani na zborih volivcev, naletijo večkrat na gluha ušesa. V mislih imam nekaj komunalnih problemov, ki zamažajo čakajo rešitve že dalj časa. Kdo je na primer kriv, da je cesta od kandijske bolnišnice do Šmihela že skoro neuporabna, zlasti ob slabem vremenu. Neštete jame čakajo cestarja, prav tako pesek, ki je pripravljen ob robu ceste. Ker je cesta precej prometna, saj hodijo po njej vsak dan ljudje v službo, dijak v šole, bi jo bilo treba takoj popraviti.

Nekoliko boljša in manj prometna je cesta mimo Znančevega mlina. Na žalost pa so luči, postavljene ob njej, gorele večkrat podnevi kot ponoči. Zda pa so ugasnile in nikogar ni, ki bi namestil nove žarnice. Tudi na križišču cest pred Dileškim domom v Šmihelu je večših svetila luč, pa je ni več. Kdaj bodo vse to popravili?

Prav tako imamo Šmihelčani težave s pošto. Pred leti so pošto ukinili, nato smo jo prejeli nekaj časa vsak dan, zdaj pa traja dva ali tudi tri dni, preden jo dobimo.

O mladinski dvorani, ki jo je imela včasih šmihelska mladina, je bilo že precej napisanega, toda zaman.

Odgovorni čimtelji bi morali poskrbeti za odpravo teh napak, ker ljudje močno godrnjajo.

Janko Popovič

ŠTEVILKE VAM POVEDO, DA...

■ Je imela naša občina 31. marca 1961 45.215 ljudi, medtem ko so jih osem let prej našli že 45.453!

Tudi letos pevsko- glasbena revija

21. januarja je bila v Metliki seja predsedstva občinskega Sveta Svoboda in prosvetnih društev, na katero so bili povabljeni tudi predstavniki vseh prosvetnih društev. Pogovorili so se o letošnjih programih prosvetnih društev, ki naj upoštevajo vsebino dela, pravilno ljudsko-prosvetno kadrovske politike ter množične kulturne akcije. Kot lani bo tudi letos v občinskem merilu organizirana pevsko-glasbena revija, izveden pa bo tudi kulturni teden — ta morda s sodelovanjem prosvetnih društev črnomaljske občine — ki naj prikaže vso široko ljudsko prosvetno dejavnost v Beli krajini. Pogovorili so se še o seminarjih, o kulturnem življenju mladine, o novem klubu v Metliki, o akciji za estetsko podobo domačega kraja itd.

Belokranjski muzej, ki je lani z novo pridobljenimi prostori v metliškem gradu znatno razširil in izpopolnil svoje razstavne zbirke, si je tudi za letos napravil lep delovni načrt. Predvideno je na metliškem Borštu, etnografsko raziskovanje v Semicu in okolici, izpopolnitev belokranjske muzejske galerije, organiziranje štirih občasnih razstav, dopolnitev topografske NOB, manjša raziskovanja itd. V okviru spomeniškovarstvenih del bo muzej skupaj z medobčinskimi Zavodom za spomeniško varstvo nadaljeval z obnovo vitenimi deli na ruševinah gradu Pobrežje ob Kolpi, pri mitreju na Rožancu, na ostrešju in v veži metliškega gradu, na Gušičevi grobnici v Gradcu in morda še kje. Del sredstev za ta dela je že zagotovljen.

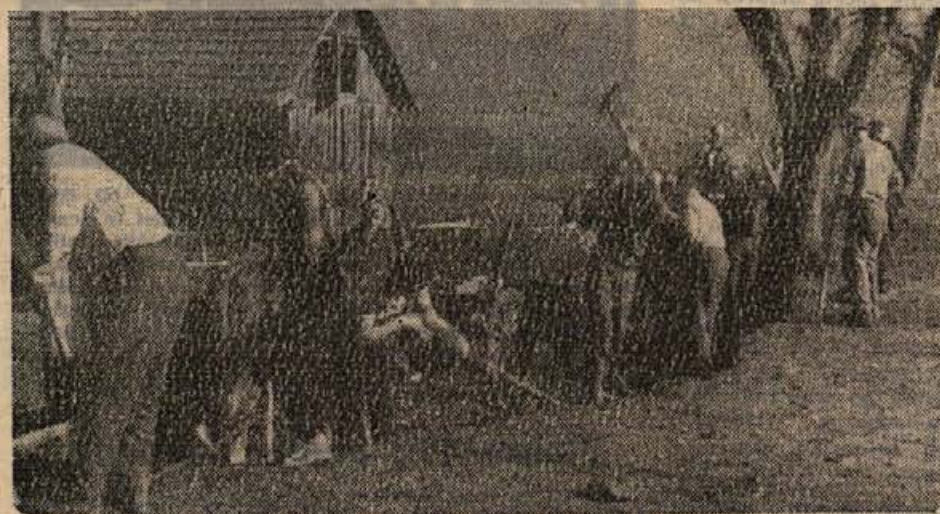
Metličani in okoličani! Ali že imate bogato ilustrirano knjižico Metlika skozi stoletja, ki jo je izdalo Belokranjsko muzejsko društvo? Iz nje se boste seznanili z zgodovino, gospodarstvom, kulturo in turističnimi lepotami vašega kraja. Knjigo dobite v metliški knjigarni!

Predavanje o Alžiriji in razgovor o filmu

Za klub v Metliki lahko rečemo, da je razgibal družbeno življenje. Prijetno je sedeti v udobnem fotelju, prebrati časopis ali revijo, zaigrati partijo šaha ali gledati televizijski program. Klub ima največ mladih obiskovalcev. Tudi za predavanja in razgovor o berlinskem vprašanju, je bil klub nabit poln. Zadnje predavanje o Alžiriji in Franciji, ki ga je imel tov. Ivan Zele, je pritegnilo veliko poslušalcev.

Posebno zanimivost je vzbudil razgovor o filmu. Najprej so predvajali črni film Romeo, Julija in tema in se nato pogovorili o filmu, kritičnih ocenjevanja, dobrih in slabih filmih. Podobno dejavnost bo moral razviti tudi klub v Gradcu, ki ima za to vse pogoje, saj bi se lahko predavanja in pripravljeni razgovori, ki so bili organizirani v Metliki, prenesli tudi v Gradac.

DOPISUJTE V DOLENJSKI LIST!

20. obletnico znanega partizanskega napada na sovražnikovo postojanko na Suhorju bodo domačini in preživeli borci NOV počastili na prav svojstven način: zgradili bodo prosvetni dom oz. prizidali šoli še druge potrebne prostore. Več bomo o tem v kratkem poročali, slika pa vam pove, da so se Suhorčani že kar krepko lotili dela: izkoristili so lepo vreme zadnjih 14 dni in so že sredi zemeljskih del

Metliška klet in vinogradništvo Bele krajine

(Nadaljevanje in konec)
Se pred vojno je metliška črna slovela zaradi svoje ljubkosti in veljave. To dobro pljacho so poznali tudi preko naših meja. Po drugi svetovni vojni pa je njen sloves precej obledel, ker je bil njen pridelovalec vezan na običajno vinsko trgovino, kajti njegova lastna klet je bila med vojno porušena.

Vinska trgovina je vino po svoje pripravljala in podaljševala ter s tem kvarila njegovo prirodnost. Skratka: belokranjsko individualno kletarstvo ni bilo kos zalaganju trg z določenim vinom.

Prav zato je v Metliki nastala nova klet, ki naj bi prevzela nalogo drobnega kletarstva na vasi po načinu sodobne vinifikacije, da bi dosegli standardno vinsko proizvodnjo.

Tej zahtevi pa bo mogoče

popolnoma zadostiti le tedaj, ko bo klet primerno opremljena in oskrbljena z zadostno surovinsko bazo. Le ta je klet nujno potrebna za izvedbo tipa metliške črne in belokranjskega belega vina. Pri tem ne smemo pozabiti, da mora vino iz metliške kleti imeti vedno določeno lastnost, tako v dobri kakor v slabi letini. Surovinska baza je v Beli krajini nadvse potrebna, če hočemo, da bo belokranjska vinska

Piše JOŽE LIKAR

proizvodnja imela v narodnem gospodarstvu ustrezno mesto in veljavo.

Ze po svoji strukturi je Bela krajina izrazito kmetijskega značaja. V njej prevladujeta vinogradništvo in živinoreja, čeprav se od vinogradništva naš človek zaradi ostarelosti ter izčrpanosti

st. vinogradov, valed načina gojitve trte, njene zastarele vzgoje in končno tudi zaradi prezgodnje trgatve težko preživlja. Vse te nevednosti povzročajo škodo kvaliteti in kvantiteti. Zato tudi pri dveh sosednjih zidanih ne dobiš — enakega vina.

Sortnih nasadov ni, prav tako ne večjih strnjanih nasadov, kar je pogoj za dobro vinsko proizvodnjo. Rešitev belokranjskega vinarstva je torej le v obnovi vinogradništva.

Po osvoboditvi smo posvečali posebno skrb zastalim področjem. Bela krajina je prav gotovo zaslužila vso podporo v tej kmetijski veji, da bi razvila svojo gospodarsko moč v okviru možnosti, ki jih nudijo priroda, zemlja, trta ter pridnost prebivalstva. Ima izredno dobre pogoje za vinogradništvo. Z dobro obnovo trsnih nasadov bomo povečali njeno kmetijsko zmogljivost, kar bo omogočilo prebivalstvu redno življenje in obstoj na svoji grudi.

METLIŠKI TEDNIK

NOVA ŠOLSKA KUHINJA

Metliška osnovna šola je največja šola v občini, saj je v njej nad polovico učencev iz vse občine. Sedanja šolska kuhinja se stiska v neprimernih in zelo majhnih prostorih ter ne more povsem zadovoljiti potreb. Kljub temu prejema v njej malico nad 400 učencev, a čez sto jih dobiva kosilo.

Posvetovanje s štipendisti

Danes ob 9. uri bo v klubu družbenih organizacij v Metliki posvetovanje s štipendisti metliške občine in ostalih dijakov študentov. Visokošolci in srednješolci bo s problemi komunne in družbenim načrtom seznanil predsednik občine. Nato bo razgovor o problematiki štipendiranja in kreditiranja. Ob zaključku se bodo štipendisti pogovorili še o šolanju, koliko so šole povezane z življenjem, kaj nudijo za prakso itd.

Prejšnji teden so začeli v gradu urejati kletne prostore za novo šolsko jedilnico. V prostorih, ki so zraven, pa bo kuhinja in shrambe. Ure-

Da bo v bodoče še bolj veselo, pripravljajo na Veselici nad Metliko novo gostišče

ditev kuhinje bo stala 1 milijon 200 tisoč dinarjev, 200 tisoč dinarjev je že zagotovljenih, a za 1 milijon upajo, da ga bodo dobili iz medobčinskega sklada za šolstvo. Potrebno bo nabaviti nov štedilnik in pohištvo v vrednosti pol milijona dinarjev.

V tej kuhinji bo lahko gospodinjki center organiziral tečaje, ki jih sedaj zaradi pomanjkanja prostorov ne more, čeprav je po tečajih veliko povpraševanje.

Pomoč prizadetim v Dalmaciji

Akcija za pomoč prizadetim v Dalmaciji je prejšnji teden uspešno potekala.

Uslužbenici občinskega odbora so od 20. do 26. januarja prispevali 13.200 din. uslužbenici Doma počitka 5200 din, kolektiv Lekarne 4000 din, sindikalna podružnica prosvetnih delavcev 5000, podmladkarji RK na osnovni šoli v Metliki 24.003, uslužbenec postaje LM 2500, podmladkarji RK na Radovici 5491, krajevne organizacije iz Gradca 22.000, kolektiv KZ Metlika 9000, krajevne organizacije iz Jugorja 17.230, a sindikalna podružnica 25.000 din. Na Bo-

žakovem so prebivalci zbrali kmetijskih pridelkov v vrednosti 13.720 din, osnovna šola v Gradcu 7000 din, mestni odbor RK v Metliki 11.300, krajevni odbor RK v Podzemlju 14.937, podmladkarji RK iz Podzemlja 3511, v Draščih so zbrali 8550, Zdravstveni dom v Metliki 8800, KO SZDL v Metliki pa 3000 din. Tako je bilo v prejšnjem tednu zbranih 209.000 din. Občinski odbor RK, ki zbira sredstva in vodi akcijo, sproti nakazuje denar Narodni banki v Zagrebu. Poleg denarja je bilo zbranih več kosov obleke. Tudi delovni kolektivi bodo prispevali precej denarja.

Po tej izvršeni obnovi bi prišla v postev:

obnova na Lokvčah	83 ha
na Suhorju	71 ha
na Radovici	114 ha
v Rosalnicah	18 ha
v Metliki	17 ha

S prvo etapo 83 ha bi pričeli uveljavljati sodobno gojitev trte. Stare, že izčrpane majhne vinograde s številnimi manjvrednimi sortami, ki ne ustrezajo več kvalitetni vinski proizvodnji, bomo obnovili in iz njih uredili kompleksne nasade z gospodarskimi in kvalitetnimi sortami. Brez obnove trte na teh skrajno slomašnih legah ne bo mogoč obstanek kmetela-vinogradnika. Veliki pridelovalni izdatki in zelo pičel pridelek ne dopuščata zadovoljivega razmaha. Stevilo delovnih dni za obdelavo 10 arov je že tako veliko, da ne krijemo stroškov. Stroške obdelave povečuje še ročno delo in zastareli način gojenja trt.

Z obnovo vinogradov v Beli krajini se bo Bela krajina uvrstila v napredne in bogate kraje. Zato vsi na delo za dvig naših nasadov in čimveč kreditov za obnovo!

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

OBVEZNO CEPLJENJE proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju

Proti koncu februarja bo v občini Črnomelj obvezno cepljenje proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju za vse otroke, rojene v letu 1961. Cepljenje je trikratno. Prvo cepljenje bo v februarju, drugo in tretje pa po 6-tedenskih presledkih sredi aprila in konec maja.

Ponovno bodo cepljeni z istim cepivom tisti otroci, ki so bili v letu 1961 že trikrat cepljeni. Prav tako bodo ponovno cepljeni s cepivom proti davici in tetanusu vsi otroci v prvih razredih osemletk.

Obvezno ponovno cepljenje proti kozam je za vse otroke v prvem in osmem razredu do starosti 14 let.

V istem roku bodo cepljeni proti otroški paralizni vsi

otroci, rojeni v letih 1942 do 1948, ter otroci, rojeni v letu 1961.

Točen razpored cepljenj bo objavljen v eni izmed prihodnjih števil.

Slab blagajnik

Krajevna organizacija SZDL na Sinjem vrhu pri Vinici ima blagajnika, ki ob pobiranju letne naročnine ne obišče vsakega člana te organizacije v vasi. Primerilo se je, da je moral član organizacije odnesti članarino na Vinico in se vključiti v tamkajšnje organizacije. Omenjeni blagajnik se je tudi ob akciji za pomoč nesrečencem v Makarski »dobro« izkazal: namesto, da bi sam obšel vaščane, je poslal na delo starejšo ženo, naj zbere prispevke in jih prinese na njegov dom. Vaščani so ta način odklonili in so rajši sami odnesli darila na krajevni odbor RK na Vinici.

Pomoč žrtvam potresa

Štab za pomoč pri občinskem odboru Rdečega križa v Črnomlju je do sobote zbral za žrtve potresa v Makarski naslednje prispevke:

Osnovna organizacija ZVVI v Črnomlju je darovala 18.296 din, dijak in člani profsorskega zbora gimnazije 17.652 din, krajevna organizacija RK na Vinici 30.900 din, Podmladek RK črnomaljske osemletke 46.428 din, Podmladek RK na šoli v Sinjem vrhu 16.708 din, Podmladek RK na šoli v Adlešičih 9405 din, okrajno sodišče v Črnomlju 15.000 din, osnovna organizacija RK v Butoraju 10.780

dinarjev, krojaštvo »Elita« v Črnomlju 3600 din, Podmladek RK na viniški šoli 5533 din, osnovna organizacija RK na Vinici 50.000 dinarjev, trgovsko podjetje »Potrošnik« v Črnomlju 20.000 din.

V materialu pa so prispevali: podjetje »Belokranjka« v Črnomlju za 200.000 dinarjev svojih izdelkov, Belokranjsko gradbeno podjetje je darovalo 5000 opeke v vrednosti 80.000 dinarjev, Splošno čevljarstvo v Črnomlju pa je darovalo več parov čevljev v vrednosti 20.400 din.

Akcija se nadaljuje.

Kaj pa naša glavna cesta?

Rekonstrukcija ceste Gorjanci-Metlika-Črnomelj-Vinica je vedno bolj pereča — Ljudje bi radi pomagali z delovnimi brigadami, voznjaki in denarjem!

»Halo! Halo! Je tam Črnomelj?«

»Da! Tu Črnomelj! Pri aparatu...!«

»Imamo službeni opravke na Dolenjskem in se nameravamo zglasiti tudi v Beli krajini, da si ogledamo in rešimo, če dalj časa odprto vprašanje...! Če želite, da pridemo čimprej in v celoti zaključimo predvideno delo, pošljite v Novo mesto vaš osebni avto, sker se bomo pripeljali z vlakom, ki prispe bolj kasno!«

Vsakomur, ki potuje v Belo krajino službeno, se namreč smili lastno vozilo, da bi ga uničeval po zelo slabih cestah za isto plačilo prevoženega kilometra, kot velja za dobro urejene in asfaltirane ceste.

In ta pomislek je povsem upravičen, kajti glavna cesta I. reda, ki vodi v Belo krajino iz Novega mesta preko Gorjancev, kakor tudi ostale ceste so v zelo slabem stanju. Od Novega mesta do Koroske vasi pod Gorjanci je glavna cesta primerno urejena, saj je makadamizirana, od omenjenega naselja pa se prav dobro občuti, da smo prešli v območje Gorjancev

in se približuje Bela krajina.

Clovek bi morda mislil, da se posveča vzdrževanju cest premalo pozornosti in da nosi krivdo za tako stanje le cestna služba. No, na posameznih sektorjih bi bila tak ugotovitev upravičena, v celoti pa ne, kajti vendar kljub precejšnjim vložnim sredstvom za vzdrževanje ceste preko Gorjancev v sedanjem stanju ne vzdrži več naraščajočega prometa, ampak postaja vedno občutnejša ovira za razvoj gospodarstva na belokranjskem področju. Omenjeno stanje ceste ovira blagovni promet in turizem, za katerega ima Bela krajina zelo lepe pogoje, razen tega pa odvrača prihajajoče in potrebne strokovne kadrove na to področje.

Prav slabo stanje cestne magistrale Novo mesto-Metlika-Črnomelj-Vinica (s priključkom na cesto Zagreb-Karlovac-Reka je bistveno vplivalo, da so naknadno spremenili lokacijo za obrat tovarne ISKRA in Tovarne

tudi ta, naj bi se komunalna služba in gospodinjstvo dostojno pripravila, ker pričakujejo tudi goste iz drugih krajev, ki jim je zasedanje SNOS dragocen spomin.

A. E.

V obratu Belokranjke iz Črnomlja, ki je bil lani odprt na Vinici, dela v dveh izmenah 14 deklet in žena. Vsak dan spletejo na 5 pletilnih strojih s pomočjo ostalih strojev 35 ženskih jopic. Da so delavke zadovoljne, lahko razberete iz njihovih nasmejanih obrazov na sliki. Kako potreben je bil ta obrat na Vinici, pa dovolj zgovorno priča tole: obrat nameravajo razširiti, že zdaj pa je prijavljenih za delo 100 žena in deklet iz bližnje in daljne okolice!

Plošča 170 padlim borcem

Letnega obnovega zbora organizacije Zveze borcev v Semiču se je udeležilo 85 članov. Napravili so obračun dela za preteklo leto in izvolili novo vodstvo organizacije za prihodnjo funkcionalno dobo. Letos bodo uredili spominsko ploščo 170 padlim, ki jo bodo vžidali v prosvetni dom. Odkritje plošče bo verjetno julija 1962. V tem mesecu pripravljajo tudi srečanje vseh internirancev

in zapornikov, ki so bili v italijanskih taboriščih in zaporih. Nameravajo urediti tudi pespot proti Štefanu in izterjati dolg Kmetijske zadruge Črnomelj v višini 200 tisoč dinarjev, kar je zadržanje svet Kmetijske zadruge Semič namenili za spomenik.

Kmetijska zadruga Črnomelj, ki je od te zadruge prevzela premoženje, se temu plačilu na vse načine upira.

ravnega stekla. Za slednjo je že bil izdelan in odobren investicijski program z lokacijo v Črnomlju, vendar so se kasneje odločili za Novo mesto.

Cesta na sektorju Gorjanci-Metlika-Črnomelj je še razmeroma utrjena, na odseku Kanizarica-Vinica pa je v deževnem obdobju vsled geomehanskih razmer tal za težja vozila skoraj neprevozna.

Zato postavljajo prebivalci, gospodarske in politične organizacije vprašanje rekonstrukcije glavne ceste vedno bolj v ospredje. Tudi potniki in turisti — posebno partizanski borci, ki obiskujejo znane jim kraje — kritizirajo nemogoči dovoz po cesti ter očitajo, da se Belokranjci sami ne trudimo v zadostni meri za rešitev tega tako važnega vprašanja.

Na pobudo ljudskih odborov sta oba ljudska odbora v Črnomlju in Metliki imenovala skupni odbor za rekonstrukcijo ceste Metlika-Vinica. Naloga tega odbora je, da razen sodelovanja in pomoči skupnosti prouči vse lokalne možnosti za pomoč pri rešitvi tega problema ter doseže, da bi pričeli z deli še letos. Z zemeljskimi deli, za katere so že pripravljeni vsi potrebni projekti, naj bi pričeli istočasno z metliške in viniške strani. Pri akciji naj bi sodelovale mladinske brigade, katerim se bodo priključili številni Belokranjci iz podjetij in ustanov, kakor tudi kmečko prebivalstvo.

To pereča vprašanje naj bi se rešilo do proslave dvajsete obletnice zasedanja SNOS, ki bo v februarju 1964 v Črnomlju. Če bi bila cesta do tega roka rekonstruirana, bi pomenila pomembna obletnica tudi začetek novega obdobja gospodarske in kulturne rasti Bele krajine.

Novi zdravstveni tečaji

V črnomaljski občini se pridno pripravljajo na občne zbornice osnovnih organizacij Rdečega križa, ki so se pričeli v nedeljo, 28. januarja.

Lani je občinski odbor organiziral začetne zdravstveno-prosvetne tečaje v Adlešičih, Črnomlju, Semiču in na Vinici. Tečaje je obiskovalo 80 deklet in žena. Letos se tečaji nadaljujejo v Semiču, na Vinici in v Adlešičih, kjer bodo dekleta in žene dobile koristne nasvete glede nege bolnika, higijene naselja, zakona in družine ter glede zaščite kmečkega prebivalstva.

V naši občini so potrebna še obsežna investicijska dela

Silka gospodarstva se v občini Črnomelj iz leta v leto občutno spreminja in nenehna rast gospodarskega potenciala preoblikuje znano belokranjsko pasivno področje. Vrednost družbenega bruto proizvoda se je še posebno močno dvignila v zadnjih dveh letih: v letu 1960 v primerjavi z letom 1959 za 40 odst., v lanskem letu pa ponovno za 35 odst. ter tako dosegla višino 6 milijard dinarjev. Kljub navedenim uspehom se narodni dohodek in družbeni bruto proizvod komaj približujeta povprečju novomeškega okraja, medtem ko še močno zaostaja za republikanskim povprečjem. Vseled tega je vodilo perspektivnega plana, da bi se z razvijanjem gospodarstva v črnomaljski komunij približali povprečju naše republike. Po perspektivnem petletnem planu se bo vrednost družbenega bruto proizvoda povečala od 4,4 milijarde v letu 1960 na 11,8 milijarde dinarjev v letu 1965, t. j. za 168 odst., medtem ko predvideva perspektivni plan okraja Novo mesto povečanje povprečno za 106 odst.

Kljub mobilizaciji vseh razpoložljivih sredstev ter kljub povečanju obsega proizvodnje, povečanju storilnosti in izboljšanju proizvodnih asortimanov, gospodarske organizacije in občinski ljudski odbor ne bodo zmogli vseh posegov za predvideni razvoj z lastnimi sredstvi in bo potrebna občutna pomoč skupnosti. Najbolj pereče je

vprašanje finansiranja naslednjih objektov:

Rudnik rjavega premoga KANIZARICA zaključuje prvo etapo rekonstrukcije. Do sedaj so bila skoraj vsa odobrena investicijska sredstva že izrpana, vendar so še nedokončani nekateri objekti: strojnica za glavni izvozni stroj, separacija, zveza med izvozno vpadnico in separacijo, glavna črpalnica

z jamsko trafo razdelilno postajo in vodnimi programi, poleg tega pa manjka še nekaj opreme. Med gradnjo objektov ter izdelavo opreme so nastale na več postavkah investicijskega programa občutne podražitve. To pa ne toliko zaradi dodatnih del, kot zaradi tega, ker je bil program izdelan še v letu 1956, ko so bile cene materialom in uslugam še mnogo nižje. Da bi dokončali prvo etapo rekonstrukcije bi rudnik potreboval še 60,7 milijonov din. Po tej izgradnji se bo zmogljivost proizvodnje povečala na 100.000 ton premoga letno.

Livarna in strojna tovarna BELT je pričela z rekonstrukcijskim deli 1960 in bodo zaključena letos. V programu, ki zajema 200 milijonov din, je predvidena v glavnem le strojna oprema, od katere odpadne en del na uvoz. Po rekonstrukciji bo podjetje doseglo letno nad 2 milijardi vrednosti bruto proizvoda. Proizvodni program tovarne je vsklajen s per-

spektivnim planom jugoslovanske avtomobilske industrije, za katero proizvajajo že naslednje dele: zavorne bobne, karterje, ohišje spojke in druge. Poleg navedenega izdeluje tudi vibracijske stiskalnice in druge strojne naprave, predvsem za gradbeništvo.

Tovarna ISKRA — obrat SEMIC ima pripravljeno investicijski elaborat za razširitev obrata in za nabavo opreme. S 700 milijoni din, kolikor bi jih bilo potrebno vložiti v izgradnjo, bi se povečala vrednost bruto proizvoda na 1,7 milijarde dinarjev letno, število zaposlenih pa od 220 na 450 oseb. Obrat bo tudi v bodoče proizvajal v glavnem kondenzatorje.

Tudi tovarna prehranske industrije BELSAD opravlja zaključna dela na rekonstrukciji; le-ta bo zaključena z montažo »Luwa« aparature, ki bo omogočila izdelavo sadnih koncentratov. Podjetje bo potrebovalo še okoli 30 milijonov din za izgradnjo kotlovnice s črpalnico in parovodi. Po zaključku del se bo vrednost proizvodnje povečala za 53 odst., na novo zaposlenih pa bo le 27 odst.

Podjetje Litoželezna industrija — LIC, ki je bilo ustanovljeno leta 1960 v prostorih, ki so bili adaptirani s sredstvi iz okrajnega investicijskega sklada, se razvija zelo uspešno. Podjetje proizvaža trgovsko li-

tno, ki je vsled širokega asortimana in dobre kvalitete precej iskana. Z vložitvijo 30 milijonov din v nadaljnjo izgradnjo bo dosegla letna proizvodnja 800 ton odlitiv sive litine.

Lesna industrija ZORA ima svoj žagarski obrat na neprimernem mestu, ki funkcionalno ne ustreza. Zato je nujno potrebno premestiti omenjeni obrat v neposredno bližino železniške proge in zgraditi industrijski tir. Z novo gradnjo in montažo novega gatra se bo vrednost bruto proizvoda povečala na 250 milijonov din.

Opekarna v Kanizarici je še v rekonstrukciji. Da bi končali po programu predvidena investicijska dela in začetek obratovanja v polnem obsegu potrebuje podjetje še okoli 28 milijonov din.

Kmetijska zadruga Črnomelj ustvarja na nekdanjih steliščih površinskih sodoben živilnorski obrat, pripravlja plantaze zelenega bora in drevesnice ter ureja svoje poslovne enote za povezavo z zasebnimi kmetovalci. Dela so v teku in razpolaga zadruga zanje s 116 milijoni din. Z investicijskim posojilom, ki naj bi ga prejela zadruga pri glavni centrali Investicijske banke v višini 194 milijonov din, bodo začeli graditi stanovanjske stavbe po posameznih poslovnih enotah, senike, sušilnice za žito in stroj-

ne lope. Z omenjenimi investicijami si bo kmetijska zadruga zagotovila prostor in pogoje za rezo 2000 telet.

Glede razvoja obrtne dejavnosti pa so letos najpomembnejši obrati »KOVINARJA«, »AVTOMEHANIČNE DELAVNICE« in »VALJANEGA MLINA«. Vanje bo potrebno vložiti okoli 60 milijonov dinarjev. Podjetje »KOVINAR« ima pogoje, da poveča število zaposlenih od 46 na 100 oseb in pri tem doseže vrednost letne proizvodnje 250 milijonov din.

Številno motornih vozil v občini naglo raste, zato se vedno bolj občuti pomanjkanje avtomehanične delavnice, ki bi bila sposobna nuditi vstranstvom servisno službo ter opravljati mala in večja popravila vozil.

Dokončeno je potrebno urediti nemoteno obratovanje »VALJANEGA MLINA«. Njegova zmogljivost bo 10 ton žita dnevno, kar ustreza krajevnim potrebam.

Z novim hotelom in restavracijo »LAHINJA« v Črnomlju je mesto precej pridobilo. Sedaj pa nastopa vprašanje primernega gostinskega objekta v Semiču, ki naj bi imel tudi tujske sobe z vsaj 10 posteljami. Prav tako je potrebno nadaljevati z izgradnjo gostišča »KOLPA« na Vinici skupno s camping prostorom.

Inž. BRANKO PETERNELJ

KOMUNIST MORA BITI viden družbeni delavec

Nedavno smo obiskali sekretarja občinskega komiteja Zveze komunistov v Sevnici tovarša Toneta Kozmusa in ga vprašali za vzroke nedelavnosti Svobode in za mnene o združevanju sredstev. Tovariš sekretar nam je dal na stavljena vprašanja obširni odgovor:

»Najprej bom odgovoril na drugo vprašanje. Menim, da je sklep o združevanju sredstev, ki je bil sprejet 3. januarja na posvetovanju direktorjev in organov delavskega samoupravljanja gospodarskih organizacij, pomemben in gospodarsko zelo koristen. Le z združenimi sredstvi je mogoče doseči napredek. O smotrnejšem vlaganju razpoložljivih sredstev je bilo že veliko razprave v osnovnih organizacijah Zveze komunistov, problem pa je obravnaval tudi plenem občinskega komiteja Zveze komunistov.

Ze sedaj pa je potrebno misliti, da pri dodeljevanju sredstev iz tega skupnega sklada ne bi gledali preveč ozko. Upoštevati moramo potrebe za splošno kulturno in družbeno dejavnost. DPD »Svoboda« zaradi denarnih težav svoje dejavnosti ne more oživiti, potrebno pa bi ji bilo tudi dodeliti primeren prostor. Kulturno-prosvetne dejavnosti nikakor ne smemo zanemarjati. Ljudje si želijo razvedrila, mi pa smo dolžni, da jim ga omogočimo. Zavezujemo se za osredotočenje javnega družbenega življenja v okviru sveta Svobode. To življenje pa bo zares uspešno takrat, če bomo Svobodo denarno in moralno podprli. Tam, kjer je za kulturno-prosvetno dejavnost razumevanje, je tudi uspeh. V Loki in Krmelju je prosvetna dejavnost zares zelo uspešna.

Zelo bi spregovorili še o ljudskem izobraževanju. Delavska univerza izpolnjuje svoje naloge. Z njeno pomočjo smo organizirali izobraževanje zaposlenih. Vendar imam vtis, da se nekateri vodilni ljudje v podjetjih upirajo takemu izobraževanju zaposlenih. Imam občutek, da to delajo zaradi tega, ker se bojijo za svoja mesta. Ta bojazen je odveč. Se nikoli se ni dogodilo, da bi koga zamenjali, če je svojo nalogo uspešno opravil. V Sevnici in Krmelju smo lani novembra organizirali večerno politično šolo za člane Zveze komunistov, ki še traja. V Krmelju ima šola 22 slušateljev in vzorno poteka. V Sevnici se jih je prijavilo v politično šolo 30, sedaj jo pa obiskuje le še 19 slušateljev. Izostanki so povzročili neopravičeni. Če želi komunist biti viden družbeni de-

lavec, se mora izobraževati. Končno pa je to tudi njegova dolžnost.

Na koncu želim spregovoriti še o sklicevanju sestankov. Čestokrat se namreč dogaja, da je sklicanih ob isti uri več sestankov. V Krmelju je bil nedavno hkrati sklican zbor volivcev in množični sestanek članov Socialistične zveze delovnega ljudstva in na obeh sestankih naj bi obravnavali perspektivni plan občine. Na Blanci je bil zbor volivcev, naslednji dan pa množični sestanek Socialistične zveze. Tak primeri se ne bi smeli dogajati. Imeti moramo boljše odnos do državljanov! Ne vidim razloga, da ne bi bilo mogoče sestaviti načrta sestankov. Osnovne organizacije Zveze komunistov naj bi tudi temu posvetile več pozornosti.

D. Kastelic

OBETI LJUDSKE TEHNIKE

Na prvi seji občinskega odbora Ljudske tehnike v Sevnici, ki sta ji prisostvovala tudi sekretar občinskega odbora SZDL in predstavnik občinskega komiteja LMS, je predsednik Malešič razložil delo odbora in komisij. Predsednik komisij so nato poročali o svoji dejavnosti. Tako je že v teku seminar kmetijske strojne sekcije, na katerem se s kmetijskim delom na vasi seznanjajo traktoristi. Tudi fotoklub je razgibal celo in pripravila spomladansko razstavo, nekaj fotografij pa bo pripravil za turistično društvo in Zvezo borcev. Posebno bogate načrte ima radioklub v Sevnici, ki je že dobil prostore in namerava v prihodnosti prirediti tečaj za

radioamaterje. Razpravljajo o lastnem radijskem oddajniku, ki bi ojačal prenos ljubljanske radijske postaje na področju okrog Bohorja. Razen tega bi imeli lasten enourni program. Manj razveseljivi so podatki o tehnični vzgoji na šolah te občine. Dobra volja predavateljev še ni dovolj, delavnice, orodja in izkušnje pa ni. Potrebna bo pomoč oblasti. Boljša je bila prometna vzgoja pionirjev.

Vesela je vest, da so v sevnici Koptarni že ustanovili društvo LT z raznimi sekcijami vred. V Jugotranu in v kolektivu krmeljskega premogovnika bo v prihodnje več predavanj o tehnični dejavnosti, kar je nedvomno prav, saj se v industrijskih in dru-

SEVNIŠKI VESTNIK

Na Blanci primanjkuje vode

Poročali smo že, kako težak problem je pomanjkanje pitne vode v Blanci in v bližnji okolici. So vodnjaki in tudi nekaj studencev je, vendar zmanjka vode skoraj ob vsaki suši, kar pa je ostane, je neužitna. Tudi osnovna šola nima vode, tako da jo morajo otroci piti iz nehygieničnega studenca. Da je ta voda res neužitna, je ugotovil tudi higienski zavod. V zadnjem času je organizacija RK začela akcijo za gradnjo vodovoda. V pripravljalnem odboru so predsednik osnovne organizacije RK Vrbič, Mitus iz krajevnega urada in šolski upravitelj Zorko. Pri akciji so pripravljene poma-

gati tudi ostale organizacije in društva. Seveda tudi prebivalstvu ni vseeno, ali bo imelo pitno vodo ali ne. Ljudje bodo pomagali s prostovoljnimi delom, z denarjem in lesom. Če bodo pomagali tudi merodajni organi, smo prepričani, da bo vodovod kmalu zgrajen in bo na Blanci in v okolišnih vaseh tekla pitna voda.

S. Sk.

Tudi Blančani gledajo televizijske oddaje

Tudi Blančani so si začeli gledati televizijske oddaje. Zato so pričeli zbirati prostovoljne prispevke, zaprosili še občino za pomoč in z denarno podporo prosvetnega društva na Blanci kupili televizijski sprejemnik. Sprejemnik je v šoli. Obisk pri oddajah je vedno velik, saj je večših celo razred premajhen. Blančani so na televizor ponosni in ob njem preživijo marsikatero prijetno urico.

Tudi mi pomagamo.

Upravni odbor Podmladka Rdečega križa na sevnici šoli se vsak mesec redno sestaja. Na teh sestankih razpravljamo o problemih, ki nastajajo na šoli v zvezi s telesno higieno, snago in redom. Uvedli bomo medrazredna tekmovanja v teh točkah. Komisija, sestavljena iz pionirjev, bo pregledovala razrede in jih ocenjevala. Najčistejši razred bo vsak mesec dobil prehodno zastavico PRK.

V prvem polletju smo imeli predavanje za učence 7. in 8. razredov. Tovarišica Vintarjeva je seznanila učence z osebnostno higieno v vsakdanjem življenju in poudarila, da so naši družbi potrebni zdravi ljudje.

Tudi pionirje sevniske šole

NAJBREŽ SE NISTE VEDELI...

da živi v naši občini 18.649 ljudi in da nas je bilo pred osmimi leti več — 18.964;

da je bilo 30. septembra lani 3.021 zaposlenih, leto dni prej pa le 3.002;

da je skupna površina občine 29.263 ha, oziroma se ta deli na 27.764 ha rodovitne in 1.499 ha nerodovitne zemlje. Kmetijskih površin je 10.562 ha, gozdov pa 17.202 ha. Na 8.239 ha obdelovalnih površin pride 4.067 ha njiv, 310 ha sadovnjakov, 722 ha vinogradov in 3.140 ha travnikov. Pašnjakov je 2.323 ha.

Skrb za socialno podpiranje

Občinski ljudski odbor v Sevnici namerava izboljšati življenjske pogoje socialnim podpirancem in družinam žrtev fašističnega nasilja. Odelek za socialno skrbstvo občinskega ljudskega odbora bo v kratkem sestavil tak predlog in ga predložil v razpravo občinskemu ljudskemu odboru. Trenutno je v sevnici občini 249 socialnih podpirancev, 18 družin žrtev fašističnega nasilja, precej pa jih je še v mladinskih domovih in domovih onemoglih. Samo za leto 1961 so znašale oskrbnine in podpore 14 milijonov 500 tisoč dinarjev.

Občni zbori sindikalnih podružnic

V februarju se bodo pričeli občni zbori sindikalnih podružnic gospodarskih organizacij. Med drugim bodo člani sindikalnih podružnic razpravljali o pravilnikih o delitvi čistih in osebnih dohodkov.

VELIKA NALOGA

Občinski ljudski odbor in krajevni odbor nameravata v sodelovanju z zdravstvenimi delavci in organizacijo Rdečega križa izboljšati skrb za male asanacije na vasi. Z delom bodo pričeli verjetno že spomladi. Nekaj sredstev bodo zbrali s prispevki občanov in gospodarskih organizacij.

Dve krmeljski vesti

V nedeljo je bil v Krmelju občni zbor PGD. Iz poročil je bilo razvidno, da je bilo društvo v preteklem letu precej razgibano. Razvili so prapor in se udeleževali večjih tekmovanj, kjer so se lepo izkazali. Zahvala gre predvsem krmeljskemu rudniku, ki je gasilce finančno podpiral. Za leto imajo pripravljen obširen program, pri tem pa morajo povečati tudi število članov.

Istega dne kot gasilci se je sestala tudi krajevna organizacija Zveze borcev v Krmelju. Iz predsednikovega poročila je bilo razvidno, da je organizacija svoje naloge izvršila v celoti in da so bili njeni člani zelo aktivni. Prihodnja naloga članov bo predvsem skrbeti za otroke padlih borcev in invalidov ter pridobiti nove člane.

B. D.

Preprečujemo nesreče z redom in delovno disciplino!

»DOBER PROGRAM JE ZLATO«

Tovariš TONE FABJAN, predsednik občinskega odbora Ljudske tehnike v Črnomlju je sicer šef gozdnega oddelka pri KZ. Morda se na prvi pogled malce čudno sliši: gozdar se ukvarja se tehniko, pa vendar je tako! Kaj hitro se je med nama razpletel pogovor.

»Zadnji dve leti je Ljudska tehnika pri nas bolj »spala«, kot pravimo. Vzrokov je bilo več: zaradi gospodarskih izjem je bilo težje dobiti sredstva, ljudje, ki so prej pridno delali v organizaciji, so se razbežali po svetu, pa tudi razumevanja ni bilo vedno dovolj. Skušali smo si pomagati z loterijo, ki je kaj kmalu postala kamen spopetke. Šele po dveh letih smo le nekako dobili 160 tisočakov, naš zaslužek te loterije. Vse to je bilo vzrok, da je organizacija hiralala.

»Kakšni so načrti za bodočnost?»

»Sredstva in program dela, to dvoje je prvo. Novi odbor je izbran dovolj široko, 15 ljudi je v njem. Občinski odbor SZDL nam je namenil 40 tisoč, s 160

tisočaki od loterije je sredstev za začetek dovolj. Vse

je odvisno od tega, kako bomo delo zastavili. Dober program dela je zlata vredni.

»No, pa nam povejte še kaj o tem!»

»Štiri osnovne naloge bo treba opraviti. Poživiti bomo morali delo tehničnih krožkov na šolah, saj je v njih pred dvema letoma delovalo 800 šolskih otrok.

Misliti bo treba na razstavo konec šolskega leta. Šolska tehnična komisija bo imela dovolj dela s tem. Poiškati bo treba primeren prostor za fotoklub. Lepo opremo zanj imamo, zaenkrat pa »deluje« kar v zasebni kopalnici. Avtomobilov je vedno več, avtomoto sekcija pa nazadnje, kar nikakor ni prav. No, in še četrta naloga: skrb za klube Ljudske tehnike v

Beltu in v rudniku Kanjarica, kjer jih nameravamo ustanoviti. Tam bo toliko lažje, ker ne bo finančnih težav. Člani si bodo lahko vse potrebno izdelali sami. S praktičnim delom in s predavanji si bodo pro-

SINDIKALNI OBČNI ZBORI

■ Sindikalne podružnice v naši komunici se pridno pripravljajo na občne zborove. Do sedaj so jih opravili na komunalni upravi, v podružnici cestarjev in v komunalni banki. Preostale podružnice bodo izvedle občne zborove v prvi polovici februarja.

■ Na občnem zboru cestarjev se je razvila živahna razprava o organizaciji novega cestnega podjetja in o nalogah sindikata v njem. Hkrati so predložili in sprejeli kandidatsko listo za novi obratni delavski svet in za centralni delavski svet. Ugotovili so, da bo treba veliko razpravljati, pa tudi skrbeti za izobraževanje delavcev v cestni

izvajalci, člani klubov, izpopolnjevali tehnično znanje in nato več proizvajali. Marsikdo pa bo lahko s pridobljenim znanjem prišel tudi do kvalifikacije, ki je zdaj nima.

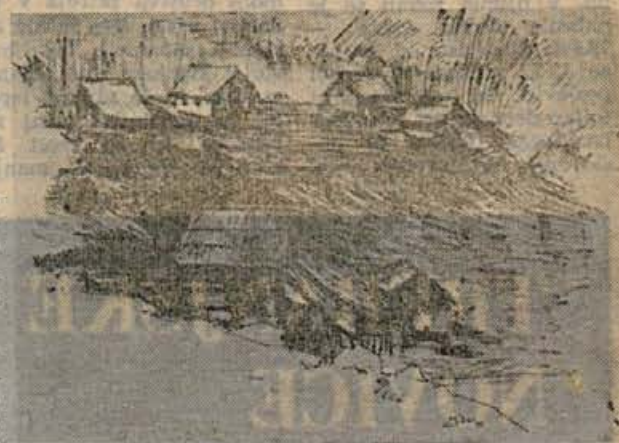
Miloš Jakopec

Zanimivo predavanje v Loki

V Loki, kjer imajo zelo razgibano prosvetno dejavnost in klubsko življenje, so tudi letos v okviru Ljudske univerze začeli s predavanji. Prvo predavanje v sezoni je bilo preteklo nedeljo, ko je Loko obiskal profesor Ivan Milnar, zgodovinar na celjski gimnaziji. Predavanje »Zgodovina Loke in okolice« je Ločane zelo pritegnilo in so predavatelja nagradili z

aplavzom. Predavatelj je govoril najprej o oblikovanju zemeljskih plasti in o nastanku Savine struge, predavanje pa bo nadaljeval še dvakrat.

Prihodnjo nedeljo pripravljajo v Loki zanimivo predavanje ravnatelja celjskega učiteljskega Antona Askercarja: »Vtisi s poti po Poljski in Sovjetski zvezi«.

Bogdan Borčič: OVCARJA (Dedno polje)

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

Take udeležbe in razprave volivcev ni bilo že več let

Zbori volivcev, ki so bili sklicani na pobudo Socialistične zveze po vseh volivnih enotah, so bili zelo obiskani. Udeležba je bila za več kot 100 odst. večja kot običajno prejšnja leta. Tovariši, ki delajo po krajevnih organizacijah SZDL, so povedali, da tako številne udeležbe ni bilo še na nobenem zboru volivcev zadnja leta in seveda tudi ne tako živahne diskusije. Umljivo, saj je bila glavna točka: predlog perspektivnega plana razvoja kmetijstva v občini.

Vsi zbori volivcev (od predvidenih 22 je bilo izvedenih 20), so se pozitivno izrazili o perspektivnem planu za kmetijstvo in gozdarstvo. V večini primerov je bilo danih veliko pozitivnih pripomb. Te pripombe so šle zlasti na račun jačanja in ustanavljanja velikih družbenih obratov, na katerih je predvidena v petih letih dokaj povečana proizvodnja. Volivci so plan pozitivno ocenili, ker vedo, da je perspektiva kmetijstva le v velikih družbenih obratih.

Na staro se ne bomo vračali!

Bilo pa je tudi nekaj kritike, ki pa je v glavnem izhajala iz nazadnjaške miselnosti tistih kmetovalcev, ki sodijo, da vse, kar je novega, ne ustreza splošnim koristim naše skupnosti in da bi bilo bolje vrniti se k staremu načinu gospodarjenja. Takšna misel je neosnovana, kajti plan dovolj jasno določa, kam so namenjena sredstva: samo za gradnjo novih družbenih obratov in krepitev pogodbenega sodelovanja.

Veliko diskusije je bilo tudi o izboljšanju komunalnih naprav, zlasti tistih, ki so nujno potrebne rekonstrukcije. Tako je bilo na več zborih volivcev predlagano, da naj bi se več sredstev

predvidelo za popravilo potov, mostov, zlasti pa za urejanje vodovodov, da bi izsuševali zamočvirjena področja. S tem bi namreč lahko več krmne pridelali tudi na površinah, ki nam sedaj dajejo le malo pridelkov in še ti so slabi.

Zanimanje za vzrejo pujskov in mladih telet

Iz diskusije je nadalje razvidno, da volivci krepijo pogodbenega sodelovanja o dobrih. Posebno živahna je bila razprava o tistem delu plana, ki predvideva pogodbeno proizvodnjo mladih pujskov in telet za pitlišča. Večina kmetov je pripravljena skleniti takšne pogodbe, vendar menijo, naj bi cene bile vsaj do neke mere naprej določene. To utemeljujejo na ta način, da je v

Nihče ne ugovarja, da stoji v Trebnjem tabla z voznim redom avtobusov, ki ne velja popolnoma. Razburja se le takrat, kadar zaman čaka avtobus po voznem redu. Ali res ni nikogar, ki bi napravil točen spored avtobusov proti Ljubljani in Novemu mestu?

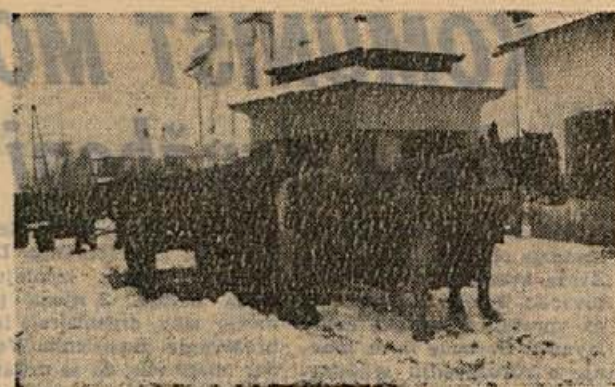
zadnjih mesecih prišlo do izpadov v odkupu pogodbenih proizvodov in da je treba v bodoče kmetovalcem bolje plačati njihovo delo. To je do neke mere tudi res, vendar pa cene niso bile tako nizke, da ne bi krile stroškov proizvodnje, nekaj pa je brez dvoma ostalo tudi za krilje kmetovih življenjskih potreb. Tam, kjer so kmetovalci začeli uporabljati več umetnih gnojil in s tem dosegli visoke hektarske donose, je bila cena teh proizvodov brez dvoma primerljiva. Ravno tako ni treba nobene bojazni za cene prašičkov, ki jih bodo kmetovalci redili za pitlišče. Po računu bo dala samo ena plemenska svinja, ki bi vzgojila letno samo 10 pujskov za prodajo, toliko, kolikor trije dopitani prašiči.

Kaj bo s starejšimi ljudmi na vasi?

Skoraj na vsakem zboru volivcev so razpravljali o gmočnem položaju starejših ljudi, ki so ostali na posestvih. Ti ljudje danes niso več sposobni za delo, imajo pa zemljo. Pripravljeni so oddati svoja posestva v zakup KZ, vendar je mnenje volivcev, da bi bilo potrebno tem ljudem zagotoviti obstoj. Nadalje so bili mnenja, da je najemnina 8.000 din za hektar zemlje prenizka. Mislim, da zaenkrat še ne bi bilo potrebno zaradi tega ustvarjati takšnih problemov, ker takrat, ko bo prišlo do številnejših primerov, bo urejeno po vsej verjetnosti tudi to vprašanje. Da je najemnina prenizka, tudi ne drži; kar vzemimo primer: ko kmetovalec da v zakup kmetijski zadrugi v najem 1 ha zemlje, s tem prenehajo vse obveznosti, istočasno pa tudi vlaganja. Če pogodba traja 10 let, dobi v tem primeru kmetovalec 80.000 dinarjev samo za najemnino, s tem pa je že v večji meri odplačana tudi zemlja. Ker pa se posest s tem popolnoma nič ne spre-

meni, ostane zemljiškoknjižni lastnik še vedno kmet sam, torej ima še vedno možnost, da to zemljo proda. Razen teh problemov so obravnavali na zborih še marsikaj drugega. Naprednejši kmetovalci in občani so mnenja, da bo vse v redu potekalo, treba pa je več zaupanja in tesnejšega sodelovanja.

Tone Zibert

Tudi pozimi odkup krompirja v Trebnjem ni prenehal

Mezdna miselnost ni pogoj za socialistično gospodarjenje

Pred dnevi je direktor podjetja »Mesozdelki« v Mokronogu sklical sestanek delovnega kolektiva z namenom, da bi se pogovorili o problemih podjetja in medsebojnih odnosih, češ da so odnosi delavcev do direktorja postali nevzdržni. Sestanek, ki ga je direktor sam pripravil, pa ni rodil uspehov, kakor jih je tovariš Bulc pričakoval.

Že na začetku sestanka je prišlo do precejšnjega nasprotja; obravnavali so direktorjevo odpoved, ki jo je sam utemeljeval s tem, da zapušta podjetje zato, ker se s takim kolektivom ne da več delati, in da se dela le prevečkrat škoda pri nepravilnem slačenju kož. Prišlo je do burne razprave, ki je tovariš Bulc ni pričakoval oziroma je ni bil vajen. Tokrat se je zgodilo, da so delavci enotno zastopali svoje stališče in hoteli uveljaviti svoje pravice. Delavsko samoupravljanje je bilo v podjetju le na papirju. Direktor je udaril po mizi in njegova je obveljala. Veljalo je načelo, da je bolje molčati, če

še nimaš priskrbljene druge službe.

Cudno je slišati, da se nekdo še po dvanajstih letih samoupravljanja ne more živeti v stvarnost. Dejstvo je, da so delavci v »Mesozdelkih« skrbeli le za proizvodnjo, medtem ko pri delitvi dohodkov niso bili upoštevani. Iz pravilnika o delitvi osebnih dohodkov se je videlo, da je dohodek skladiščnika 20.640 dinarjev. Ko je računovodja izdelal plačilno listo in jo pokazal direktorju, mu je ta ukazal, naj izplača skladiščniku le 18.000 dinarjev. Ko je hotel ta delavec po prejemu dohodka zvedeti, zakaj ni bil izplačan po pravilniku, mu je direktor kratko pojasnil: »Zato, ker zame nisi skladiščnik, pač pa pomožni delavec!« Tako je tudi bilo: ključ od skladišča je imel tudi direktor, zakaj bi bil

potem potreben še poseben skladiščnik?

Za čiščenje ribnika je tovariš direktor samovoljno odobril 33.584 dinarjev. Kolektiv je za zadevo izvedel šele takrat, ko je prišel račun z gospodarskega sodišča, da je treba dolg poravnati. Na račun podjetja je bilo naročenih tudi 25 jeklenk plina butan, v predelavi pa so ga porabili le 5 jeklenk. Kam je šlo 18 jeklenk ni znano. Ali je preostali plin sušil klobase ali pa so se na njem pražili zrezki?

Ali je torej vzrok direktorjeve odpovedi v »Mesozdelkih« slabo gospodarjenje kolektiva? Ali je bil odnos kolektiva do direktorja res nepravilen?

Se so primeri samovolje, ki jih nismo našli, vendar bo tudi teh slej ko prej konec.

—Le—

Omarice za televizorje

Mizarsko podjetje »Hraste« v Sentlovrencu je začelo serijsko izdelovati nekatere predmete, ki so na trgu zelo

iskani. Televizijske omarice in kombinirane mize ugajajo še tako zahtevnemu kupcu. Če vemo, da je podjetje do nedavnega opravljalo le vsa mizarska dela in usluge, je to res razveseljivo.

Bo Veliki Gaber res brez pošte?

Slišali smo, da nameravajo ukiniti pošto v Vel. Gabru, ker ni rentabilna in delovno mesto uslužbenca ni dovolj izkoriščeno. Verjetno je to res, vendar to še ni dovolj tehten razlog, da bi se morala pošta ukiniti. O zadevi je razpravljal kraj. odbor SZDL in ugotovil, da bi to bil hud politični udarec, ki ga občani ne bi mogli razumeti. Pošta v Vel. Gabru obstaja že nad 60 let. Vzdrževati jo je mogla rajnka Avstrija in profiljunska stara Jugoslavija, pa da je ne bi mogli danes, ko stalno poudarjamo skrb za razvoj delovnega človeka?

Ker pošta ni samo pridobitno podjetje, ampak tudi javna služba, naj upra-

va pošte v Novem mestu pošče kakšne rezerve za kritje primanjkljaja. Če bo potrebno, bo verjetno tudi ljudska oblast priskočila na pomoč in se bo na ta način zadeva lahko uredila. Zelja občanov pa je, naj pošta v Vel. Gabru ostane neokrnjena, kot je sedaj. Ko pa bo promet narasel, bodo sedanji razlogi za ukinitve sami ob sebi odpadli.

M-ič.

Janez Ljublišč

N A S O B I S K

Najbolj ga imajo radi taborniki...

Ko smo iskali ljudi za sodelovanje pri komisijski za tisk, smo se spomnili tudi našega tihega FRANCETA REZUNA. »Prav rad bi so-

lavec. Na osnovni šoli v Trebnjem poučuje zemljepis in zgodovino. Učenci ga imajo zelo radi. France poučuje tudi v večerni šoli — oddelek za odrasle, vodi ljudsko univerzo, je član šolskega odbora in raznih komisij in drugih odborov. Z vso vmeno in požrtvovalnostjo pa dela na taborniškem področju. Z ljubeznijo do organizacije daje navodila ukaželnim čebeltcam in medvedkom ter jih vodi na daljše in krajše pohode. Z njimi ima predvidene lepe načrte, ki jih misli letos uresničiti.

Tako obsežno je delo prosvetnega delavca in kljub temu še prepogosto slišimo, kako jim je lepo! V resnici pa naš France skoraj ne najde več časa, ki bi ga posvetil svojim ljubim kima hčerama in ženi.

Mara Drobnič

deloval, toda pri tolikem delu ti res ne morem obljubiti rednega sodelovanja, je dejal naš France. Franc Rezun je tih, skromen, marljiv prosvetni de-

PONESREČENO VASOVANJE

6. januarja so se v Podlipi žegnili fantje A. R. iz Radohove vasi. A. S. in M. S. iz Sentjurja ter I. Z. Zvečer so se pijani pripeljali v Vrbovec in s vprežnim vozom brez luči ogrozili promet. Potem je nekemu iz te družbe fantov prišlo na misel, da bi šli vasovat k nekemu vrbovskemu dekletu. To pa očitno ni bilo po godu domačinom S. S., I. S. in F. S., ki so bili tudi »v rožicah« in so bili takoj pripravljeni na poseben način sprejeti pijane »zeline«. Beseda je dala besedo, psovka psovko in pretep. Po nekaj udarcih z obeh strani se je vnel splošen pretep, v katerem so sodelovali zlasti S. S., A. R., I. S. in F. S., ostali pa so se batili izogniti.

Ponesrečeno vasovanje se je končalo s tem, da so bili štirje laže poškodovani, I. S. pa je dobil globoke rane z nožem. Objeznost in vroča kri pijanih fantov bi lahko imela hujše posledice.

Netočna tehcnica ali goljufija?

Šef proizvodnega okoliša kmetijske zadruge v Trebnjem in poslovodja trgovine z reprodukcijskim materialom J. L. je v lanskem oktobru in novembru tehtal krompir, ki ga je od zasebnih kmečkih pridelovalcev odkupila zadruga. Voz za vozom se je vrstil na javni tehtnici v Trebnjem in J. L. je izdajal listke, na katerih je bila napisana količina in cena krompirja. Kmetje so potem dobili v zadrugi plačilo in se v upanju, da je šlo vse v najlepšem redu, vrnili domov. Seveda so bili nekateri izplačani tudi kasneje, za »nekater« pa je denar prevzel kar J. L. oziroma njegov prijatelj, češ da mu je tako naročeno. V njunih rokah se je nabrala čedna vsota — 79.640 dinarjev, od katere se J. L. nikakor ni mogel posloviti. Od kod naenkrat toliko denarja pri šefu proizvodnega okoliša in poslovodji, so zvedeli šele

kasneje oziroma je J. L. sam pojasnil, ko so mu v zadrugi odpovedali delovno razmerje.

J. L. je trdil, da se je zaradi netočnosti javne tehtnice nabralo 5.295 kg krompirja, kar je opazil šele takrat, ko so kmetom že izplačali. Držalo pa bo nedvomno to, da je pri vsakem tehtanju sam odkrtil določeno količino. Če je hotel pri blagajni KZ zanj

dobiti denar, je »moral« na listek javne tehnice napisati izmišljeno ime. S takimi listki je sam prevzel denar, na dva listka pa je 36.975 dinarjev dobil njegove prijatelji, ki jih je seveda takoj nesel »pravemu lastniku«.

Zadeva je spet primer malomarnosti ali premišljene goljufije. Na tehtnici se ne tehta samo blago, ampak tudi človekovo poštenje!

Dobili bomo najmlajše prometne miličnike

Posebno mesto v dejavnosti Ljudske tehnice v Trebnjem in okolici zavzema prometna vzgoja. Avtomoto društvo prireja v ta namen vsako leto tečaj za voznike amaterje. Tako bo sta v kratkem dva tečaja: za tiste, ki še nimajo izpita, in dopolnilni tečaj za voznike, ki so izpit že opravili. Veliko zanimanje

za prometno vzgojo je tudi med mladino. V Trebnjem in okolici je bilo več predavanj za šolsko mladino ter odrasle. Na splošno je prometna vzgoja zelo razvita na šolah v Trebnjem, Sentlovrencu, Dobrniču in Dol. Nemški vasi, kjer so pionirji že dobili prometne značke. Ponekod se pionirji pripravljajo za kolesarske izpite. Mladinci osmega razreda trebanjske osemletke pa imajo že dalj časa tečaj o spoznavanju mopedov in bodo na koncu leta delali tudi izpit na tem vozilu. Posebna skupina pionirjev na tej šoli pa bo kmalu dobila uniforme prometnih miličnikov. — Uspehi so dovolj vidni in prizadevnost učiteljsstva in članov LMS se je izplačala.

TREBANJSKE
NOVICE

Razprava o političnih in gospodarskih problemih

29. januarja je bila v Vidmu-Krškem seja občinskega odbora SZDL, ki ji je prisostvoval tudi sekretar okrajnega odbora SZDL Miro Gošnik. Referat o nalogah v zvezi s sklepi okrajne konference SZDL in II. plenuma glavnega odbora SZDL je prebral predsednik občinskega odbora SZDL Ljudež Stih.

Več kot dve uri so člani razpravljali o političnih in gospodarskih problemih v komuni. Velik del razprave je bil posvečen razvoju kmetijstva v komuni. Upoštevati je treba namreč socialne probleme kmetov, ki odajajo zemljo v zakup. Tega pa same kmetijske zadruge ne morejo rešiti. Osnovni problemi razvoja kmetijstva so tudi velika vlaganja, ki se jim nekateri upirajo, ker jih smatrajo za neekonomsko. Vendar je politika vlaganj v kmetijstvu pravilna in za jugoslovansko gospodarstvo zelo koristna.

Nadalje je bilo na sestanku obravnavano delo krajevnih organizacij SZDL. V občini je 42 krajevnih organizacij. Vse niso delavne, nekatere

pa so preveč usmerile svojo dejavnost na reševanje gospodarskih problemov svojega kraja. V teh organizacijah je tudi 21 sekcij, ki pa razen sekcije za izobraževanje in kmetijstvo niso pokazale vidnejših uspehov. Ker je najuspešnejša oblika dela ravno v sekcijah, bo občinski odbor SZDL posvetil sekcijam več pozornosti.

Dobro oskrbovana trgovina z zelenjavo na Senovem

Ze večkrat smo poročali, da je trgovina z zelenjavo na Senovem s kmetijskim pridelki slabo oskrbovana. Ob nedavnem obisku pa smo ugotovili, da se je stanje znatno izboljšalo. Na zalogi so imeli korenček po 50 dinarjev, rdečo peso po 50 dinarjev, kisljo zelje po 70 dinarjev, zveže zelje po 40 dinarjev, čebule po 120 dinarjev, solato po 300 dinarjev in pomaranče po 270 dinarjev. Peteršilja in limon pa jim je ravnokar zmanjkalo. Novost v trgovini je, da od 19. januarja prodajajo tudi mleko po 50 dinarjev liter. Zaenkrat ga prodajo dnevno le 60 litrov.

Delo sekcij in krajevnih organizacij ni moglo biti najboljše že zaradi tega, ker organizacije nimajo svojih prostorov. Nekateri člani organizacij pa so preobremenjeni s funkcijami, saj jih imajo nekateri kar po 15 in več. Zato je bilo predlagano, da bi v vodstva krajevnih organizacij vključili čimveč mladine.

Za čimboljšo izvedbo reforme šol naj bi ObLO napravil dobro analizo o dejanskih potrebah šolstva.

V obratu družbene prehrane v Vidmu-Krškem je nastal problem, ker je tovarna celuloze in papirja odpovedala kuhanje enoločnic. Ta nenadni ukrep tovarne naj bi odgovorni činitelji še proučili. Vsekakor bo potrebno za obrat družbene prehrane poiskati primerno rešitev. Na sestanku je bilo nadalje predlagano, naj bi ljudje sodelovali pri gradnji otroških igrišč in varstvene ustanove na Vidmu. Ker potrošniški sveti do sedaj niso zaživel — trgovska podjetja namreč

Konferenca šolskih upraviteljev

22. januarja je bila v Vidmu-Krškem konferenca upraviteljev šol. Razpravljali so o ustanovitvi aktivna šolskih upraviteljev in poslušali poročila o delu aktivna pedagoškega društva. Razprava je bila živahna zlasti glede dolžnosti šolskih upraviteljev kot pedagoških vodij.

Konferenca je sprejela sklep, naj šole sestavijo delovne in študijske načrte in naj vodijo točno evidenco tistih otrok, ki so lani napredovali kljub slabim ocenam. Tem učencem je namreč treba nuditi dodatno pomoč.

Na koncu so se šolski upravitelji pogovorili o športni znački in o ustanovitvi šolskih športnih društev. Vsaka šola pa naj bi iz vrst učiteljskega kolektiva izbrala socialnega delavca in poklicnega svetovalca.

Z uživanjem mleka krepimo zdravje!

Na koncu so se šolski upravitelji pogovorili o športni znački in o ustanovitvi šolskih športnih društev. Vsaka šola pa naj bi iz vrst učiteljskega kolektiva izbrala socialnega delavca in poklicnega svetovalca.

niso upoštevala njihovih predlogov — naj bi sveti v bodoče delovali v okviru stanovanske skupnosti. Obravnavana je bila tudi delitev čistih in osebnih prejemkov v gospodarskih organizacijah. Pri sestavljanju pravnih aktov so se namreč v nekaterih podjetjih dogodile grobe nepravilnosti, ker so vodilni preveč upoštevali samo sebe.

V razpravi je sodeloval tudi sekretar okrajnega odbora SZDL Miro Gošnik, ki je med drugim poudaril, naj bi program občinskega odbora SZDL vključeval vse sklepe okrajne konference.

Na seji občinskega odbora Socialistične zveze je bil sprejet delovni plan za prihodnje štiri mesece.

Sprrašujemo: zakaj tako?

Problemov vzdrževanja in nabave tehničnih naprav za široko potrošnjo ne bomo reševali s tem, da ukinjamo n. pr. radio in elektro delavnice!

Trgovine z železnino in tehničnimi napravami so danes v glavnem že dobro založene s proizvodi za široko potrošnjo. V njih je bogata izbira: od hladilnikov, bojlerjev, pralnih strojev, električnih štedilnikov, radijskih ter televizijskih sprejemnikov pa vse do šivalnih strojev, loščilcev in mikserjev. Tudi cene tem proizvodom so precej različne. Odvisno je le, od katere tovarne je trgovsko podjetje nabavilo proizvode. Potrošnika največkrat zamika vabljive nizke cene in se zato odloči za cenen nakup. Ko pa želi napravo upo-

rabljati, mora za komplicirano montažo odšteti še precej tisočakov. Tako dokončna cena proizvoda dostikrat močno naraste in kupec je razočaran! Če pa bi bil prodajalec hkrati tudi svetovalec in bi kupca poučil o tem in onem, bi bilo manj razočaranj. V trgovinah največkrat nimajo niti najenostavnejših rezervnih delov. Zaradi maloštevilnih servisnih delavnic mora potrošnik lep čas čakati na popravilo naprave. Pri večji okvari pride v poštev tudi garancijsko zagotovilo, sicer pa neredko znesejo kupcu prevoznik in

drugi stroški do servisa več, kakor je vredno samo popravilo naprave.

Obrtno uslužnostna dejavnost v občini Videm-Krško močno zaostaja za dejanskimi potrebami in željami pribivalstva. Zato so ljudje primorani iskati takih uslug v večjih mestnih središčih. To pa zopet povečuje stroške uslug. Namesto da bi pričeli razmišljati o ustanavljanju novih servisnih delavnic, sta bili v tem mesecu ukinjeni radio in elektro delavnice! Ljudje se upravičeno sprašujejo: zakaj tako?

Prej ali slej se bo treba resno lotiti ustanavljanja servisnih delavnic v Vidmu-Krškem. Morda bi se problem najlažje rešil tako, da bi učne delavnice na tehniški srednji šoli prevzele vsa servisna in splošna popravila tehničnih pripomočkov v gospodarstvu in gospodinjstvu. Upoštevati moramo, da je na tehniški srednji šoli dovolj strokovnjakov, pa tudi prostori so deloma že urejeni. Brez dvoma bi bil ta servis vzorno organiziran in bi glede na strokovnost vodilnega oseba lahko nudil potrošnikom zares kvalitetne usluge. Servis bi daljal tudi strokovne nasvete. Vendar bi bilo potrebno tehniški srednji šoli zagotoviti sredstva za opremo delavnic in manjšo preureditev prostorov. Šola bi z dohodki iz obrtno uslužnostne dejavnosti sčasoma opremila servisne delavnice s potrebnimi stroji in pripomočki. Najvažneje pa je, da bi bil s tem dokončno rešen problem obrtno uslužnostnih uslug v občini Videm-Krško.

V Veliki vasi pa prazna dvorana...

Lelavska univerza je s pomočjo sekcij za izobraževanje pri krajevnih odborih SZDL organizirala lani decembra razgovore o kmetijstvu. V 17 krajih v občini je tem zanimivim razgovorom prisostvovalo okrog 800 občanov. Ljudje so se zanimali za kmetijske probleme, ponekod pa so razpravljali celo o šolstvu in komunalni dejavnosti kraja. Zanimive razprave so bile včasih podobne že zborom volivcev. Vsekakor pa so bile za ljudi koristne. Vaščani so izrazili željo še po predavanjih, kako vzrediti živino za plemo in trg. Delavska univerza iz Vidma-Krškega je tudi tej želji ugodila. Taka predavanja je pripravila že na Zdoblah, v Drnovem in Mrtvicah.

Predavala sta veterinarja Karel Vrečar in Avgust Slokan.

Predavanje je bilo predvideno tudi v Veliki vasi. Vaščani so bili pisмено povabljeni na predavanje, pa ni nihče prišel. Tudi drugi poskus je bil neuspešen; v zakurjeni dvorani je predavatelj zaman čakal ljudi. Res, prava sramota za pribivalce Velike vasi!

Zimovanje na Bohorju

Odbor za Jugoslovanske pionirske igre v Vidmu-Krškem je nedavno organiziral zimovanje pionirjev na Bohorju. Zimovanje je trajalo po sedem dni, udeležilo pa se ga je 80 pionirjev; vadili so se v smučanju in bili na krajših izletih.

Zanimiva anketa

Člani krajevnih organizacij SZDL v Krškem so te dni sprejeli anketo o bodočem delovanju organizacije. Vodstvo krajevnih organizacij, ki je anketo razposlalo, želi na ta način približati občanom vso občinsko problematiko. Organizacija namerava namreč v sklopu sekcij prirediti razgovore o aktualnih zadevah. V razgovorih naj bi vsak član SZDL povedal svoje mnenje in dal predloge. Udeležba na razpravah bi bila neobvezna.

Delo krajevnih organizacij naj bi bilo usmerjeno po sekcijah, v katerih naj bi se obravnavala sledeča vprašanja:

Sekcija za stanovanjsko-komunalna vprašanja bi obravnavala vodovod in ceste v mestu, stanovanjsko izgradnjo v občini, urbanistični načrt in urejanje naselja ter stanovanjsko skupnost s servisi za pomoč v gospodinjstvu.

Sekcija za probleme šolstva, izobraževanje in kulturno življenje vključuje raz-

pravo o finansiranju šolstva v letu 1962, o potrebah šol v zvezi s prehodom na reformirano šolo, o »Partizanu« in problematiki telesne vzgoje ter o kulturnih potrebah delovnih ljudi in poživiti kulturne dejavnosti.

V sekciji za zdravstveno in socialno problematiko naj bi bilo govora o zdravstvenem domu ter problematiki novega zdravstvenega doma in o zaposlitvi novih zdravstvenih delavcev.

V sekciji za družbeno-politična in ekonomska vprašanja je predvidena razprava o programu investicij v občini za leto 1962, združevanju investicijskih sredstev v okviru občine in izven nje, trgovini in njenih problemih, o razvoju kmetijstva ter družbenem planu občine za leto 1962.

Prezgodaj je še govoriti o uspehih sekcij, vendar je res, da se člani SZDL že sedaj močno zanimajo za novo obliko dela v organizaciji.

Za kmetijski kombinat ali proti njemu?

4. januarja so se sestali predstavniki kmetijskih zadrug, združenega posestva in občinski kmetijski strokovnjaki. Na sestanku je prevladovala razprava o združitvi zadrug in posestva v občini Videm-Krško. Združitev so predlagali predstavniki zadrug in posestva, čeravno so temu predlogu lani nekateri odločno nasprotovali. Prav zato je sedanja razprava o združitvi še tembolj aktualna. Seveda bodo zadnje besede izrekli še združni svet, oziroma upravni odbor in občini zbori.

Bralce bodo verjetno zanimali razlogi za združitev zadrug in posestva.

Kmetijsko proizvodnjo je

lahko dobro organizirati, če so za to pogoji. Ne smemo pa trditi, da obstoječe kmetijske zadruge in posestvo niso dosegli zadovoljivih uspehov. Z razširitvijo družbenega sektorja kmetijstva, podružabljajanjem kmetijske proizvodnje in pogodbenim sodelovanjem vseh vrst so bili ustvarjeni pogoji za ustanovitev kmetijskega kombinata. Splošen razvoj kmetijstva na območju občine temelji na ustvaritvi proizvodnih središč in pridobitvi velikih površin zemljišč. Organizacija proizvodnje pa je v danem primeru uspešnejša. Kolektivni kmetijskih organizacij so prišli do prepričanja, da je spričo zastavljenih nalog

in hitrega gospodarskega razvoja nujno potrebna močna kmetijska enota. Kmetijski kolektivni so za združitev zaradi koncentracije dobrega vodilnega kadra ter zaradi povečanja in racionalnega izkoriščanja kmetijske mehanizacije. Le tako bo mogoče povečati produktivnost dela, izboljšati organizacijo dela in doseči še lepše uspehe.

V novi kmetijski enoti se bodo zmanjšali proizvodni stroški, hkrati pa povečali skladi, kar je osnova za pridobivanje novih finančnih sredstev.

Že danes je v družbeni sektor v občini vključenih 700 ha kmetijskih površin s

650 glavami goveje živine. Do leta 1965 pa naj bi bilo v družbenem sektorju 2.640 ha kmetijskih površin, od tega 2.500 ha obdelovalnih površin. Pogodbena proizvodnja naj bi zajela 6.837 ha površin. Organizirana proizvodnja bi torej bila na 9.177 ha kmetijskih površin. Obdelovalnih površin bi bilo 9.337 ha. Bodoči kombinat bi do leta 1965 vključeval v organizirano proizvodnjo kar 55,9 odstotka kmetijskih površin v občini.

V začetku lanskega leta je bilo na območju občine Videm-Krško več kmetijskih zadrug. Nekateri so bile uspešne, druge pa so le živalarile. Sele po združitvi s

kmetijskim zadrugami v Vidmu-Krškem, Kostanjevici in Brestančici je bil dosežen zavidljiv napredek. Novoustanovljene zadruge so resno pristopile k pogodbenemu sodelovanju v poljedelstvu in živinoreji. Odveč je bila ob združitvi bojazen, da se kmetijske organizacije s tem oddaljujejo od svojih članov in močnega zasebnega sektorja. Čeravno so se seveda upravljalci kmetijskih zadrug številčno zmanjšali, se je vpliv družbenega sektorja še povečal. V teh krajih so ostali krajevni združni svet, odkupne postaje, trgovine, z reproduktivnim materialom, področne blagajne, ki izplačujejo odkupljene pridelke in živino, in končno še močna kmetijska služba. Kmetijske organizacije so se torej še bolj približale kmetijskim proizvajalcem.

Za vključitev v kmetijski kombinat se je načeloma že izrekla tudi veterinarska postaja v Brestančici z vso svojo preventivno in umetni o semenjenjem. Tudi veterinarska postaja je uvidela, da je njen razvoj zajamčen le v večjem organiziranem kmetijskem središču.

Ali so pogoji za združitev kmetijskih zadrug in kmetijskega posestva v združni kmetijski kombinat, bo te dni proučila komisija kmetijskih strokovnjakov. Komisija bo svoje mnenje sporočila zadrugam in posestvu. Vsekakor bi bilo koristno, da se posamezniki in kolektiv čimprej javno izrekli za kmetijski kombinat ali proti njemu. Združitev bi bila koristna kmalu pa zaključni račun zadrug in posestva. Vendar je potrebnih še veliko razprav. D. Kasteljo

ZNANOST, POVEZANA S PRAKSO

Ze površen pogled v današnje znanstveno-raziskovalno delo v Jugoslaviji nam pokaže, da skoraj ni področja, kjer ne bi sodelovali znanstveniki ali se pripravljali, da to store v najkrajšem času. Mnoge znanstvene panoge so našle skupni jezik z gospodarstvom in sploh s potrebami družbe. Znanost posega v življenje, raziskovalno delo se razvija pri nas prav v žariščih proizvodnega dela — v podjetjih, tovarnah, na velikih gradbiščih, v industrijskih centrih.

ZNANOST POMAGA GOSPODARSTVU

Znanstveno-raziskovalne ustanove že rešujejo vrsto vprašanj, pomembnih za

prakso našega gospodarstva. Tako na primer v inštitutu »Boris Kidrič« in v tekstilnem inštitutu v Ljubljani proučujejo proizvodnjo polivinil-alkohola v laboratorijem in polindustrialnem obsegu. Kemiki inštituta v Sarajevu skušajo izolirati fiziološko aktivne snovi iz naravnih snovi, zlasti iz zdravilnih in strupenih rastlin. Zavod za organsko kemijo v Beogradu raziskuje encime — kemične elemente, ki so primerni za posnemanje dihal in volne s kože. Center za razvoj prehranske industrije v Novem Sadu proučuje in utemeljuje tehnologijo izkoriščanja melase za proizvodnjo kvasa, bluteminske kisline, kalijevih soli in

porabe ostankov za živilsko krmno. V inštitutu za oljarstvo v Zagrebu iščejo smotrno rešitev za predelavo soje. Njihovi kolegi na tehnološki fakulteti v Ljubljani rešujejo vprašanje koncentracije sadnih sokov in izločevanja vode iz njih z nizkimi temperaturami. Več naših znanstvenih ustanov se ukvarja z odrejanjem lastnosti moke iz raznih visokorodnih vrst pšenice, da bi dosegli najugodnejše pogoje za proizvodnjo kruha.

V Ljubljani proučujejo tudi tehnične elemente za standardizacijo tipov tekstilnih artiklov, v Beogradu pa vse možnosti izkoriščanja domače volne za tekstilno proizvodnjo. Veliko delo opravljajo znanstveni zavodi na področju strojegradnje in elektrifikacije, električne opreme za rudarstvo in urvarstvo, visokovrednih prebrskih betonskih jekel in montažnih mednarodnih konstrukcij. Proučujejo ploščice iz prednapetega betona za vzletišča na aerodromih, za ceste in podobno. V Ljubljani skušajo odkriti najprimernejše tehnološke postopek za čiščenje odpadnih vod v premovalnih in za pridobivanje kovnega železa iz umetnega in čistega magnezita.

ČEDALJE VEČ ZAUPANJA V IZOTOPE

Zasluga naših znanstvenikov je, da imajo proizvajalci vse več zaupanja v najmodernejša sredstva, ki se namenjena boljšemu in hitrejšemu procesu proizvodnje. To so zlasti radioaktivni izotopi in radioaktivno sevanje sploh. Od njih imamo že zdaj precejšnje ekonomske in tehnične koristi v našem gospodarstvu.

Posebno velike uspehe smo dosegli v defektoskopiji (zotopskem iskanju napak v materialu), ki jo industrijska podjetja čedalje bolj osvajajo. Imamo že pet središč za defektoskopijo, ki jih je organizirala komisija za jedrske raziskave. Leta 1956 je jugoslovanska industrija imela le 5 curlejev radioizotopov, danes jih ima že nad 50. Strokovnjaki sodijo, da Jugoslavija glede razvoja in tehnike uporabe radioizotopov v defektoskopiji je med

lo zaostaja za mnogimi industrijsko razvitimi državami v Evropi. Po njihovi ceni bomo povprečni letni prihranek — 3 milijarde dinarjev — lahko kmalu presegli, če bomo defektoskopijo osvojili tudi druga industrijska podjetja. Posredni ali neposredni prihranek s pomočjo defektoskopa bo lahko presegel 20 milijard dinarjev.

IZ KORUZNICE: PAPIR IN GRADBENI MATERIAL

Pospešeno poteka delo tudi na izkoriščanju drugih surovin, na primer koruznice. Koruznico uporabljajo ljudje predvsem za kurivo, manj pa za krmno živilo, naši znanstveniki pa skušajo dobiti iz nje razne vrste papirja in jo hčejo uporabiti celo za gradbeni material, kakor skušajo farmakologi pridobiti iz krvine sialine važne hormone, ki jih sedaj še uvažamo.

Čeprav so proizvajalci nestrpni in hčejo čimprej dobiti cene domače surovine, pa vendar vedo, da marsikatero znanstveno-raziskovalno delo terja precej časa, kar je povezano z mnogimi temeljnimi problemi. Zato so dobile prvenstvo teke raziskave, katerih rezultate bo gospodarstvo lahko dobilo v najkrajšem času. Za take študije je tudi laže dobiti materialna sredstva.

Zanimivo je, da sedaj znanstveno-raziskovalnega dela ne financira samo skupnost, temveč so se pridružila tudi podjetja in njihove organizacije, saj dajejo čedalje več sredstev za reševanje raznih znanstvenih vprašanj, ki so povezana s procesom proizvodnje, v katero bom stopil. Starejši znanstvi, ki so vojaški rok že pred leti odslužili, so me da sem samo omenil poziv, kar obsuli s pripovedovanjem o tem, kaj vse me čaka pri vojakih. Govorili so, kako desetarji in starešine gnjavijo vojake, da stalno bode nad njimi in težko mu, kogar dobe na piko. Zdal sem že več ko dva meseca vojak in moram reči, da sem presenečen, kajti desetarji, vodniki in kapetan so z nami tako potrpežljivi, da jih moramo samo občudovati. Kapetan mi skoraj nadomestila očeta, a desetarji so mi kot bratje...

Tako je zaključil mlad fant: vojak iz Bosne. Pa ne

la bodo vsestransko uporabna, zlasti na tako imenovani ksilni zemlji, kjer superfosfat ne učinkuje. Dosegli smo za to proizvodnjo uporabljati izključno uvoženo fosfatno rudo, sedaj pa kaže, da bomo presli na domače surovine, kot so silikalni sloj, kamenja, zlasti tisti, ki vsebujejo kalij in kvarčni pesek.

Podatki kažejo, da so v zadnjem tednu posamezne občine dosegle nepričakovane uspehe: tako so pošte in posamezniki iz občine Crnomelj, s 2195 novih naročnikov, iz občine Metlika, s 385 novih naročnikov, iz občine Novo Mesto, s 385 novih naročnikov, iz občine Sevnica, s 146 novih naročnikov, iz občine Trebnje, s 277 novih naročnikov, iz občine Videm-Krsko, s 343 novih naročnikov, razne pošte v FLRJ, s 80 novih naročnikov in iznozemstvo, s 24 novih naročnikov.

NAJVAŽNEJŠA NALOGA — IZKORIŠČANJE DOMAČIH SUROVIN

Z vprašanjem, kako izkoristiti domače surovine za naše gospodarstvo, se ukvarja veliko znanstveno-raziskovalnih ustanov v Jugoslaviji. Po domačih surovinah, čemur jih imamo v mnogih področjih industrije naravnost vpijejo.

Zato so se znanstveniki spopadli z mnogimi vprašanji, ki zadevajo domače surovine. Proučujejo proizvodnjo mnogih važnih vitaminov in hormonov iz domačih surovin. Kemiki se ukvarjajo z anorgansko tehnologijo za pridobivanje umetnih gnojil, prav tako iz domačih surovin (fosforne kisline bodo pridobili iz surove fosforne rude in jo spremenili v tekoče stanje, da jo bodo rastline laže vpravljale). Proizvodnja raznih termofosfatov bo temeljila na topljenju surovih fosfatov z dodatkom mineralnih snovi. Ta gnojila

so v današnje vojenje? Prejeli moram poudariti, da sem v vsem našem prvem razvoju JLA za človeka je v kakem koraku. Naj samo življenjske pogoje, ki se prevladujejo, in lepo urejene parket, zloglasne slama

ni današnje vojenje? Prejeli moram poudariti, da sem v vsem našem prvem razvoju JLA za človeka je v kakem koraku. Naj samo življenjske pogoje, ki se prevladujejo, in lepo urejene parket, zloglasne slama

OD 25. NOVEMBRA 1961 DO 1. JANUARJA 1962:

2.195 NOVIH NAROČNIKOV

1913 novim naročnikom v naših poštah je bilo pridružio po zaslugi posameznikov: tako so pošte in posamezniki iz občine Crnomelj, s 2195 novih naročnikov, iz občine Metlika, s 385 novih naročnikov, iz občine Novo Mesto, s 385 novih naročnikov, iz občine Sevnica, s 146 novih naročnikov, iz občine Trebnje, s 277 novih naročnikov, iz občine Videm-Krsko, s 343 novih naročnikov, razne pošte v FLRJ, s 80 novih naročnikov in iznozemstvo, s 24 novih naročnikov.

Podatki kažejo, da so v zadnjem tednu posamezne občine dosegle nepričakovane uspehe: tako so pošte in posamezniki iz občine Crnomelj, s 2195 novih naročnikov, iz občine Metlika, s 385 novih naročnikov, iz občine Novo Mesto, s 385 novih naročnikov, iz občine Sevnica, s 146 novih naročnikov, iz občine Trebnje, s 277 novih naročnikov, iz občine Videm-Krsko, s 343 novih naročnikov, razne pošte v FLRJ, s 80 novih naročnikov in iznozemstvo, s 24 novih naročnikov.

Podatki kažejo, da so v zadnjem tednu posamezne občine dosegle nepričakovane uspehe: tako so pošte in posamezniki iz občine Crnomelj, s 2195 novih naročnikov, iz občine Metlika, s 385 novih naročnikov, iz občine Novo Mesto, s 385 novih naročnikov, iz občine Sevnica, s 146 novih naročnikov, iz občine Trebnje, s 277 novih naročnikov, iz občine Videm-Krsko, s 343 novih naročnikov, razne pošte v FLRJ, s 80 novih naročnikov in iznozemstvo, s 24 novih naročnikov.

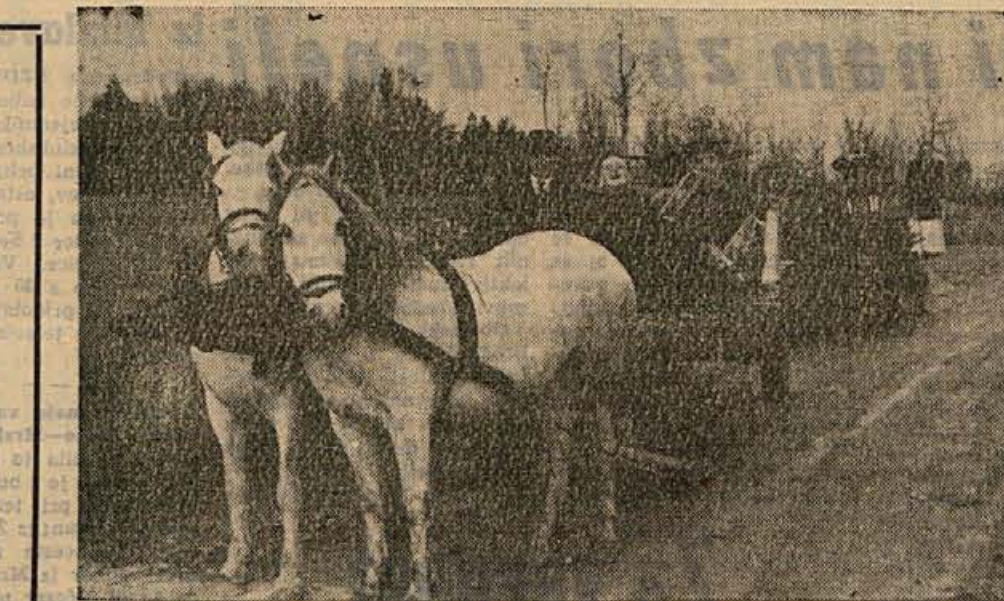
Podatki kažejo, da so v zadnjem tednu posamezne občine dosegle nepričakovane uspehe: tako so pošte in posamezniki iz občine Crnomelj, s 2195 novih naročnikov, iz občine Metlika, s 385 novih naročnikov, iz občine Novo Mesto, s 385 novih naročnikov, iz občine Sevnica, s 146 novih naročnikov, iz občine Trebnje, s 277 novih naročnikov, iz občine Videm-Krsko, s 343 novih naročnikov, razne pošte v FLRJ, s 80 novih naročnikov in iznozemstvo, s 24 novih naročnikov.

DANES V RSTAH ARMAD

Na letni konferenci osnovne organizacije ZK se je oslasi mladi vojak Rajko iz Doboj. Prvi trenutek, ko sem dobi poziv, naj odslužim vojaški rok, me je seve najbolj zanimala nova sredina, v katero bom stopil. Starejši znanstvi, ki so vojaški rok že pred leti odslužili, so me da sem samo omenil poziv, kar obsuli s pripovedovanjem o tem, kaj vse me čaka pri vojakih. Govorili so, kako desetarji in starešine gnjavijo vojake, da stalno bode nad njimi in težko mu, kogar dobe na piko. Zdal sem že več ko dva meseca vojak in moram reči, da sem presenečen, kajti desetarji, vodniki in kapetan so z nami tako potrpežljivi, da jih moramo samo občudovati. Kapetan mi skoraj nadomestila očeta, a desetarji so mi kot bratje...

Tako je zaključil mlad fant: vojak iz Bosne. Pa ne

ni današnje vojenje? Prejeli moram poudariti, da sem v vsem našem prvem razvoju JLA za človeka je v kakem koraku. Naj samo življenjske pogoje, ki se prevladujejo, in lepo urejene parket, zloglasne slama

»Konjički škrebajo...« poje narodna pesem. Bela krajina je še vedno področje lepih naravnih obličajev. Na cesti proti Crnomlju smo v objektiv ujeli ženina, ki je v spremstvu domačih fantov in s harmonikarjem po pradednem običaju dan pred poroko peljal halo iz nevestinega na svoj dom. Mladima zakoncem — nevesta je iz Dobrave, ženin pa iz Semča — obilo sreče!

Prve vlake je najavljal rog. Prvi vlaki niso imeli vplaskas, kakor današnji, temveč je strojevodja zatrobil v rog in tako najavi prihod vlaka na postajo ali na prehod čez progo. Ker se je pa zgodilo, da je strojevodja včasih prepozno zatrobil na cestnih prehodih in je prišlo do nesreč, so v Angliji leta 1838 uvedli na lokomotivah parno piščalko.

Prav tako je poskrbljeno za kulturno in zabavno življenje. V vseh kasarnah so bogate knjižnice, dnevno dobivajo številne časopise in revije, razpisne postaje posredujejo programe naših radijskih postaj in v zadnjih mesecih so skoraj vse vojaške klube v kasarnah opremlili s televizijskimi sprejemniki itd. Vse to ustvarja prijetnejše življenje v kasarni.

Za uspešno izpolnjevanje vseh nalog, ki jih dobe posamezne vojaške enote, pa je vsekar najvažnejše tovarilstvo. Tako je naporno in skoraj je kazalo, da naloge ne bomo zmogli. To sta opazila tudi dva vodnika in neki poročnik. Zavihali so rokave in prišli k nam na pomoč. Polure kasneje smo bili na določenem mestu in vaja je nemotno tekla dalje...

Res je, primeri tovarilstva in medsebojne pomoči so najpogostejši na vajah. S tem pa ni rečeno, da jih v namotajev žice. Vsak si je nadel dva namotaja in kre-

ni današnje vojenje? Prejeli moram poudariti, da sem v vsem našem prvem razvoju JLA za človeka je v kakem koraku. Naj samo življenjske pogoje, ki se prevladujejo, in lepo urejene parket, zloglasne slama

ni današnje vojenje? Prejeli moram poudariti, da sem v vsem našem prvem razvoju JLA za človeka je v kakem koraku. Naj samo življenjske pogoje, ki se prevladujejo, in lepo urejene parket, zloglasne slama

ni današnje vojenje? Prejeli moram poudariti, da sem v vsem našem prvem razvoju JLA za človeka je v kakem koraku. Naj samo življenjske pogoje, ki se prevladujejo, in lepo urejene parket, zloglasne slama

AUSCHWITZ

Dnevnik taboriščnega zadržanika

Čez 20 minut vključijo električne ventilatorje, ki naj preženejo strupene pline. Vrata se odpro in že drdajo tovarnjaki. Može »Posebne komande« nakladajo obkole in čevlje. Vse skupaj odpeljejo najprej v desinfekcijo. To pot res, da bi dezinficirali.

Moderni sesalni ventilatorji so v kratkem odstranili strupene pline. Le med trupli je še neznatna količina. Zato ima »Posebna komanda«, ki vstopa zdaj v dvorano opremljena s cevmi, plinske maske.

Strahotna slika se ti nudi, človeki! Trupla ne leže raztresena po dvorani, temveč se kopijo drugo na drugem. Popolnoma razumljivo: cylon, ki so ga vrgli od zunaj v cevi, razvija smrtonosne pline najprej pri tleh. Zgornje plasti zraka zajame šele postopno. Zaradi tega teptajo nesrečniki drug drugega na tla, plezajo drug po drugem. Čim više so, tem kasneje jih doseže plin. Kakšen grozoten boj za dveminutno podaljšanje življenja...

Če bi v tem obupnem smrtnem strahu mogli še razumno misliti, bi morali spoznati, da zastoj teptajo pod seboj svoje starše, žene, otroke. Toda saj ne morejo drugače. Njihovo ravnanje določa le še naravni nagon samoonhranitve, kot ga ima vsako živo bitje. In tako leže najbolj spodaj dojenčki, otroci, nato starci, potem ženske, starejše in mlajše, in na vrhu najmočnejši moški...

Skrotovičeni udov, s krvavo razpraskanimi telesi, krvaveci iz nosa in ust leže tu. Njihove glave so visjevo zabuhle in iznakažene, da bi jih nihče več ne spoznal. Kljub temu najdejo može »Posebne komande« med njimi večkrat svoje.

Zgrozim se ob misli na tako svidenje... Pravzaprav nimam kaj iskati tu spodaj. Sel sem dol k mrtvim le, ker čutim, da sem dolžan svojem ljudstvu izpričati lastno očividno vso resnico o koncentracijskih taboriščih in o krematorijih — če bi me nepredvideno naključje vodilo tako, da bi se rešil.

V mojem položaju resnično blazne misli! Toda dokler ni konec res že tu, ostaja vedno le še trohica upanja. Saj je ta trohica nasprotna vsakemu razumnemu preudarku, pa vsemu se ti v meni. Daje mi moči, da živim dalje in prenašam to, kar se ne da prenesti. »Posebna komanda« v visokih gumijevih čevljih se torej postavi s svojimi cevmi okrog grob trupel in jih brizga s močnimi vodnimi curki. To mora biti, kajti pri vsaki stvari s plinom se v poslednjem reflektornem gibu izprazni grevo. Vsa mrtvice je onesnažen. Po »kopanju« mrtvicev razvlečeno telesa, ki so krčevito zapletena med seboj. Strahoten opravek. Okrog pesti, krčevito stisnjenih v smrtnem boju, navežejo jermena in z njimi zvlečejo trupla po spolzkih tleh do dvigal. V sosednjem prostoru so štirje tovarni dvigali. V vsakem strajo po petindvajset trupel. Vodo dvigal opozore z zvonom, da so dvigala pripravljena za odvoz. Dvigajo se v zaigralo dvorano krematorija.

Velika krilna vrata se avtomatično odpro. »Vlačilna komanda« je že pripravljena. Zopet nataknejo okrog zapetja mrtvece zanki. Vlečejo jih po betonski poti, nalašč za to izdelani, in jih nalože pred peči.

Dolge vrste trupel: stari, mladi, otroci... Iz nosu, ust in ran, ki so nastale med vlačitvijo, teče kri. Meša se z vodo, ki kaplja iz pip...

Kot naslednje pride zdaj na vrsto »izkoriščanje«. Lasje so dragocen material. Uporabljajo jih baje pri časovnih vzgladnih borb. Zato zdaj trupla ostrizajo do kože.

»Tretji rajh ne pozna zlata valute. Naša valuta je delovna sila vsakega posameznika člana ljudstva.« Odkar obstaja nacizem, so trobili ta stavek v svet in ga objavljali v časopisju. Kar gledamo tu, bi se pač ugnelo bolj približati resnici.

Iz osem mozi sestojeca komanda »pulivec zob« čaka pred pečjo. V eni roki imajo »Brecheisen«, v drugi pa klešče za puljenje zob. Mrtvecu obrnejo obraz navzgor, odpro mu usta ter izpulijo zlato zobe in mostiče.

Naglo in brez prizanašanja poteka delo. Zobe lomijo iz čeljusti in jih ne pulijo. Pri tem so člani te komande vseskozi odlični zobozdravniki in kirurgi za čeljusti. Dr. Mengele je izrečno zahteval, naj se za to javijo najboljši specialisti. In prijavili so se, ker so se nadejali dela v svojem poklicu.

Namesto tega smo se znašli v peklju krematorija. Mrtvice na odpadke, tako kot jaz... Zlate zobe zmeežje v kad s solno kislino, da odstranijo meso in kosti, ki se še drže. Kar še najdejo zlata in vrednosti na truplih — bisere, ovrtnice, zapestnice, uhane, prstane — vse to zmeežje v trdno zaklenjen zaboj. Le majhna zarezja v pokrovu je odprta — kot pri hranilničku.

Zlato je težko. Sodim, da so ga vsak dan nabrali v krematoriju 10 do 12 kilogramov. Seveda je odvisno to od transportov.

Transporti iz Ogrske so popolnoma izropani, ko stopijo na judovsko rampo. Holandski, češki in poljski Judje so živeli leta v getu. Lahko so torej rešili svoje zlato in devize in jih prinesli s seboj v Auschwitz.

Ko so izdri poslednji zlati zob, odrinejo trupla k »Upepelitveni komandi«. Po tri in tri trupla položijo na jeklene lamele, ki jih potisnejo v peč. Težka železna vrata se zapro in po dvanajsetih minutah ostane le še kupček pepela...

V enem krematoriju je petnajst peči. To pomeni, da v enem dnevu lahko sežgo nekaj tisoč trupel. Krematoriji obratujejo dostikrat noč in dan. Tako lahko dnevno transportirajo iz klinike dvorane v peči do 10.000 ljudi.

Ostanka je malo: kup pepela na dvorišču krematorijev. Pepel nalože na kamione in ga odvažajo do dva kilometra oddaljene Visle, kjer ga izroče valovom.

Ni mu dovoljeno niti to, da bi se s srajem združil z zemljo...

STARI VOLKODLAK

PO POVESTI E. S. Setona
RISE Branko Štravner

33. Starka se je počasi plazila proti teletu. Ves čas jo je v napetosti in voljanju posnemal tudi mladič. Umaknila se je nekoliko nazaj in, ko mladič ni hotel ubogati, je grozeče zarenčala. Nato sta previdno obkroževala mrvovino. Ko sta bila na drugi strani, se je sestav vonjev v zraku spremenil, ostal pa je neprijeten duh po železu, dimu in človeku, tako da se volčica ni mogla pomiriti, čeprav so se tedaj začeli približevati prerjiski psi, ki so prav tako zavohali slastno pečenko. In tedaj se je vonj po človeku celo še pojačal.

34. Njuna nezaupljivost je narasla do viška. Volkulja je nepremično stala z naježeno grivo in materin strah. Je prehajal tla na mladiča. Šele čez čas sta prevladno nadaljevala z obkroževanjem. Bila bi že opustila lov, ko bi ju mamljivi duh tako ne vabil. Toda čim bliže je prihajala erkovina, toliko bolj razločno je volkulja čutila dobro znane vonje po prepojenem usnju, po človeku in dimu ter po železu.

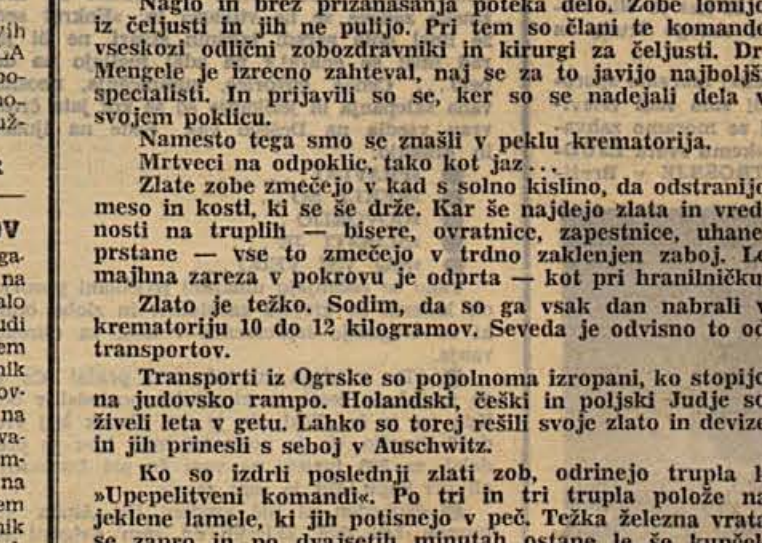
35. Mladega temnogrievga volčka vonji se niso tako zelo motili. Preveč so se mu cedile sline po dobri večerji, zato je nestrpno drgnil ob mater, naj vendar že pričneja jesti. Toda starka je bila neizprosna. Jezero ga je zagrabila za vrat in potegnila nazaj. Pri tem je z nogo zadela ob kamen, da se je zakotalil po vzpetini in padel na neko stvar, ki je čudno zavnela. Tudi ta zvok je stara volkulja vse predbodro poznala še od takrat, ko je prav tako zavnelo in ji je jeklena past odrgala prst na šapi. Zopet je zadržala nestrupnega mladiča.

36. Medtem pa se kojoti niso mogli zadržati. Mladica razširil, da se je jima je kakor spustila v kateri kovinski zatuli. Se jima je jasno kaj pomenilo, če je prišel obkroževati, obkroževal je še en kojot — mladi volček pa je varna je takšna past.

37. Medtem pa se kojoti niso mogli zadržati. Mladica razširil, da se je jima je kakor spustila v kateri kovinski zatuli. Se jima je jasno kaj pomenilo, če je prišel obkroževati, obkroževal je še en kojot — mladi volček pa je varna je takšna past.

38. Medtem pa se kojoti niso mogli zadržati. Mladica razširil, da se je jima je kakor spustila v kateri kovinski zatuli. Se jima je jasno kaj pomenilo, če je prišel obkroževati, obkroževal je še en kojot — mladi volček pa je varna je takšna past.

Televizijski sprejemnik

bo sicer prva nagrada letošnjega velikega žrebanja za vse stare in nove naročnike našega lista, toda drugih nagrad ne kaže prezeiti! O njih vam bomo povedali kaj več v naslednjih tednih, danes pa Vam sporočamo, da so nam trije kolektivi že obhujili prve prispevke:

KONFEKCIJA PAPIRJA V KRŠKEM nam je podarila 50 kg ovojnega papirja;

MLEKARNA V NOVEM MESTU bo prispevala 3 zavitke svojega prvostopsnega sira znamk: Bel-paese, trapist, Edamer;

Trgovsko podjetje »POTROŠNIK« iz Crnomlja pa je poslalo moško srajco, vredno čez 2000 dinarjev.

58 stopinj vročine in 68 mrazu

Doslej največjo temperaturo na svetu so zabeležili 13. septembra 1922 v Libiji: 58 stopinj. Najnižjo pa 1. februarja 1892 v Oimekonu (Sibirija): 68 stopinj pod ničlo.

BREŽIŠKE VESTI

Požrtvovalno delo prijateljev mladine v Veliki Dolini

Društvo prijateljev mladine je bilo v Vel. Dolini ustanovljeno šele lani decembra, vendar je že veliko naredilo za pionirje. Za novoletno jelko je organiziralo prireditve in pogostitve, zdaj pa člani pripravljajo prostore in posodo za mlečno kuhinjo. V načrtu je, da bi mlečna kuhinja nudila otrokom tople enolončnice.

Predsednik DPM tovariš Nikolič in tovarišica Koso-va sta zbrala prispevke za pohištvo, posodo in ureditev prostorov. Člani mladinske organizacije pa so sodelovali s prostovoljnimi delom. Pomagali so pri napeljavi vodo-oda in elektrike, pobelili so dvorano, kuhinjo in shrambo. Tudi na šolsko dvorišče niso pozabili. V načrtu imajo ureditev igrišča, ki bo služilo tudi mladinski organizaciji. Razen tega bodo člani DPM zbirali obroke in obutev za najpotrebnejše

otroke, z denarnimi sredstvi pa bo društvo pomagalo pri organiziranju izletov in taborjenj.

Mladinska organizacija že dolgo ni bila tako aktivna kot letos. Dramska skupina pripravlja igrice in pustovanja, delovna sekcija pa pridno pomaga DPM. 25 mladincev redno obiskuje tečaj Rdečega križa in Ljudsko univerzo. Razen tega se mladina ukvarja s šahom in namiznim tenisom, rada pa gleda tudi televizijske oddaje. Delovni mladini so vse organizacije obljubile pomoč pri nadaljnjem delu.

Ivanka Ciglar

AVTOMOBIL V JARKU

Na spolkni cesti pri Dobruški vasi je 27. januarja zaneslo v trenutku, ko je prehitel tovornjak, v cestni jarek osebnih avtomobil, ki ga je vozil Dobromir Vajda iz Zagreba. Na avtomobilu je za 80.000 dinarjev škoda.

Da bi nam zbori uspeli Iz Mrzlave vasi

Smo pred začetkom občnih zborov sindikalnih podružnic v naši občini, zato ne bi bilo odveč spregovoriti nekoliko besed o tem, kako naj bi občni zbori potekali in kako naj bi stekle priprave, da bi bil uspeh čim večji.

Prejšnja leta je bilo pri tem opaziti nekatere pomanjkljivosti: občni zbori so bili slabo pripravljeni in so bili ponekod pač zato, ker so morali biti, in še to v zadnjem trenutku. Pri tem se je dogajalo, da je bilo poročilo samo list, iztrgan iz beležnice. Temu primerno se je odvijalo tudi delo sindikata.

Da se v bodoče kaj takega ne bi več dogajalo, je potrebno, da se kolektivi na predvolilnih sestankih temeljito pogovorijo o kandidatih, ki bi prišli v pošte za kandidatno listo in ki bodo sposobni opravljati svoje naloge.

Ponekod so podjetja volila take člane, ki za drugo niso bili sposobni, češ v sindikatu bodo pa že dobro opravljali svoje delo. Tako podružnica seveda ni kaj prida delala, ampak je le životarla.

Potrebno je tudi, da se na predvolilnih sestankih pogovorijo o tem, kaj bodo razpravljali na občnih zbora. Mišljenja sem, naj se na občnih zbora razpravlja o sprejetih pravilnikih, o delit-

vi dohodka in o pomanjkljivostih, ki so se mogoče pokazale; o gospodarjenju podjetja in o tem, kaj bi bilo mogoče ukreniti, da bi se stanje izboljšalo; kaj bi se dalo storiti, da bi se povečala produktivnost v podjetju; o delavskem samoupravljanju v kolektivih in o delu delavskih svetov; o notranjih odnosih v kolektivu in o skrbi za delovnega človeka ter o delu sindikata.

Tako bodo občni zbori dosegli svoj namen, dalj smer-

nice za delo v sindikatu ter pomagali odstraniti napake, ki so se pojavile pri delu.

Z občnimi zbora ni treba odlašati do izvršitve zaključnih računov, saj imajo kolektivi tudi brez njih dovolj snovi, vredne razprave.

Občinski sindikalni svet v Brežicah bo v prihodnjem tednu sklical sejo predsedstva, kjer naj bi se pogovorili o tem, kaj bi bilo treba narediti, da bi občni zbori zares uspeli.

Vlado Bukošek

Za varnost delovnega človeka

V soboto je zasedala stalna komisija za varnost dela pri občinskem sindikalnem svetu v Brežicah. Dosedanje delo komisije je uspešno, vendar bi bilo bolje, če bi take komisije delovale v podjetjih. Po vseh kolektivih so pregledali delovne pogoje in naprave za higiensko varnost pri delu, ugotovljeno je bilo, da so pomanjkljivosti v glavnem odstranjene. Prihodnji pregled podjetij bo februarja in marca. Lani novembra je bila organizirana HTV razstava v Brežicah, ki je bila edina v našem okraju.

Iz knjige vtisov je bilo razvidno, da so bili številni obiskovalci zelo zadovoljni z razstavo. Februarja pa bodo organizirali predavanja o varstvu pri delu. Taka predavanja bodo v Brežicah v dvorani opekarne, v Domu JLA, v bolnišnici in v Tovarni pohištva, v Pišecah, na Bizeljškem, v Dobovi in v Bregani. Vsa predavanja bodo sprem-

ljali kratki filmi o higieni in varnosti pri delu. V Dobovi pa bo še posebno predavanje o »Alkohol in varnosti prometa«, namenjeno predvsem voznikom in pešcem.

Temeljito so tudi razpravljali o seminarjih za HTV, ki jih bo marca organizirala Delavska univerza v Brežicah. Seminarje bodo posejali člani teh komisij, vodilni delavci in odgovorni člani kolektivov. Trajali bodo okoli 20 ur in bodo v vseh podjetjih, v Brežicah pa bo skupni seminar za manjše kolektive.

Analize izgub zaradi nesreč in bolovanj ugotovljajo, da število nesreč pada, medtem ko je bolovanj vedno več. O tem perečem problemu brežiške občine bomo še pisali, vendar pa smo mnenja, da morajo kolektivi o tem škodljivem družbenem pojavu že sedaj razmišljati. Tudi novi zakon o socialnem in zdravstvenem zavarovanju bo v marsičem vplival na odnose

Podružnica SZDL v Mrzlati vasi je nabavila televizijski sprejemnik. Zanj in za opremo klubskega prostora so vaščani prispevali 247 tisoč dinarjev, ostalih 40.000 dinarjev pa je podaril občinski odbor Socialistične zveze Brežice. Vaščani te male vasice s 35 hišami so ponosni na pridobitev in redno gledajo televizijski program.

Problem naše vasi pa je cesta Žejno-Mrzlava vas. Doslej je bila to kolovozna pot. Lani so jo z buldozerjem razširili in pri tem je tudi ostalo. Vaščani iz Žejnega so svoj odsek ceste že uredili, cestni odbor iz Mrzlave vasi pa še ni ničesar ukrenil, da bi bilo delo na cesti končano. Pri delu bi morali sodelovati tudi vaščani iz Sobe-ke vasi, ki bodo prav tako uporabljali cesto. Upamo, da se bo stvar premaknila pred spomladanskimi deli.

F. S.

v kolektivih in na omejevanje raznih vrst izkoriščanja.

Artičani žrtvam potresa

Zbiralno akcijo za žrtve potresa v Dalmaciji so tudi v Artičah dobro izvedli. Razen sredstev, ki so jih posamezniki prispevali v podjetjih in ustanovah, kjer so zaposleni, smo zbrali še okoli 38.000 dinarjev. Najbolj so se izkazali šolarji, ki so prispevali nad 16.000 dinarjev, ostali denar pa so zbrali med prebivalstvom. Artiški šolarji se sploh v vsaki akciji dobro izkažejo, škoda je le, da se nekaterim zdi, da se težko uče, potem pa snov res teže dojemajo.

Martin Zupančič

Pečice: veseli smo elektrike

Z nekolikanj zamude se oglašamo tokrat v našem listu — toda tudi naša elektrika je prišla k nam z majhno zamudo: sredi prejšnjega meseca nam je pa le zasvetila! Od samega veselja smo pustili goreti žarnice pozno v noč. Ze malo prej je elektrika posvetila v vasi Osred-ek in Križe.

Slavje smo počastili s prireditvijo, kjer so se postavili šolski otroci, šol. upravitelj pa je v govoru opisal pomen dvajsetletnice naše revolucije. Po proslavi je bila tudi skromna zabava. Med nami je bil tudi predsednik občinskega ljudskega odbora tovariš Miroslav Kamblj iz Brežic in sekretar obč. komiteja ZKS tovariš Janez Volčanšek. Obema smo se lepo zahvalili za pomoč, ki jo je nudil ljudski odbor za to našo pomembno pridobitev. Tako se je tudi nam na Pečicah le uresničila dolgoletna želja. Dobili smo elektriko, česar smo se že dolgo prej veselili in za kar je bilo treba vložiti mnogo truda in denarja.

In še nekaj moramo sporočiti: dobili smo tudi televizor! Zanj se moramo zahvaliti delavskemu svetu LJUD-SKE POTROŠNJE v Brežicah in spet tudi tovarišu predsedniku Kamblju, ki je posredoval za to darilo. Videli smo že prav lepe oddaje. Komaj čakamo večera, da »pogledamo v svet«, kaj se dogaja križemkrajem do-

movine in drugod.

Res, prebivalcem Pečk in okolice bo 20. obletnica ljudske vstaje naše domovine ostala v trajnem spominu — proslavili smo jo z dvema lepima dogodkoma. K. M.

Sledovi pogorišča, kjer je v ognju skoroda zoglenel Milan Lavrič, bodo kmalu izginili. Razpuhtel se bo duh po osmojenem lesu in senu, le drobni koščki črnega oglja bodo še hrustali mimoidočim pod nogami.

Zivljenje teče naprej. Oni, ki jih prej ni zanimalo, kaj se dogaja pod streho na koncu vasi, oni, ki so hote zapirali oči pred dogodki, uporabljajoč prečudovito »modrosti«: »V družinske zadeve se ne vtikam« in: »Enkrat sem že imel pota zaradi takšnih stvari, ne bi jih rad imel še enkrat.« pa zdaj meljejo na debelo... Cenče, govorice, sumničanja, neosnovana sklepanja in jezikanje so se kot jata črnih vran vsedla na Dešečo vas. Sede na ljudeh in krakajo:

- »PRAVIJO ...
- »REKLI SO ...
- »GOVORILJO ...
- »SLISATI JE ...
- »SAJ VSI VEDO ...

Tako se začnajo umazani pajčolani govorice, ob katerih se grejeta zaostalost in zloba onih, ki so tragedijo izpremenili v kost za obrekovanje.

»Ta mladega ni bilo nič prida! Če si ga srečal na cesti, te ni nikdar pogledal v oči. Kdo pa je že slišal, da je tak človek kaj vreden? Pravijo, da je pokradel tam, kjer je prej delal, za 300 jurjev, ne vem če pri Litostroju ali pri Sapu. Bil je sam zasel!«

»Nobeden ni nič vreden! Pri šinah sta morala biti dva, saj jih en sam dvigniti ne more! (iz gorečega poda so potegnili dve železni traverzi, takšni, kot so lani zmanjkale iz ograje ob cesti). Zvečer pred ognjem je hotel ženo zadaviti in otroka razpotegniti, kot je slišati. Kregali so se zaradi penziona, že skozi od jeseni!«

»Ta mladi ni bil nič prida. Kradel je, saj vsi vedo, menda je tam, kjer je delal, odnesel za 120 jurjev! Potem pa še nezakonski otrok? Kdo ga bo živel? Saj sem slišala, da je prišla prijava iz Ljubljane!«

V dimu ognja, čenč in govoric

- »Kregali so se za vino, za krmo, za drva, od jeseni naprej, ko je stari prepustil. Doma so imeli žaklje soli, pa govorijo, da si jo je morala stara izposojati. Ta mlada ji je ni marala dati, vpila je nad njo: Po vago pejd, da ti jo bom odvagala!«
- »Zažgal je, kaj ne bi! Zakaj prav zjutraj? Govorijo da zato, ker je vso noč čakal starega s puško, da bi ga ubil!«
- »Direktor podjetja je povedal v hiši, da je bil zadnja dva meseca slab delavec, da ga ni bilo večkrat na delo, saj so vsi slišali!«
- »Priden je bil, pa tudi po ženskah je rad plel, pravijo! Zakelj se tako dolgo polni, da je poln. Veste, ognji so bili že pred vojno, boljše je nič reči, kaj pa če zagori še enkrat?« (tako je pomodroval zlobni previdnež).
- »Zvečer so se kregali, saj smo vsi slišali!«

Vas je bila zbrana okoli hiše! Govorijo, da je zvečer pokazal papirje, koliko je vložil v grunt in rekel ta mladi: Bosa in gola boš petljala kruha zase in za otrokal, zaloputnil vrata in odšel!«

Samo eno dobro dušo smo našli v vasi. Iz njenih starčevskih oči je sijala dobrot. Previdno je izbirala besede, kot da bi se bala, da bo koga ranila.

Priden je bil! V tovarni je delal in doma! Vsakega dela se je lotil! Plel je, žel in molzel kravo, če je bilo treba. Povsod pride kaj navzkriž, pa je nesreča tu!«

Tragedija se je pripravljala vso jesen. Nekdo, ki je zašel na stranpot, je preveč sam nosil breme, ki je bilo pretežko. Med črnimi krokariji v sosesčini ni mogel najti nikogar, ki bi mu pomagal.

Ob polnem sodu so se zaradi sebičnosti, nestrpnosti in lakomnosti pričeli prepiri, čigavo je vino. Ob prepolnem seniku se je raznel kreg, koliko in kdo bo pokladal živini. Ob grmadi drv so padale ostre besede, kdo bo žagal, sekal in kuril.

Vas je stala, molčala in čakala. Tiho kot maček na preži. Zavita v modrost: »V družinske zadeve se ne vtikamo« in »Bojmo se nepotrebnih potov!« Ne predvečer so stali okoli hiše in vlekli na ušesa prepri, ki je bil zadnji in usoden. Zjutraj je zagorelo in vsi kot eden so odhiteli na požarišče.

Zakaj? Reševati tujo streho ali morda bolj iz strahu, da bi utegnili ogenj zajeti vso vas? In nato so pričeli mleti: ● PRAVIJO ... ● GOVORI SE ... ● SLISATI JE ... ● REKLI SO ... ● SAJ VSI VEDO ...

Odkupili so se z otepom slame ali sena, ki so ga podarili pogorelcu. Jezikajo in šušljajo o stotisočih, o nezakonskem otroku (ki ga ni!), o tem, kaj je povedal direktor (?), o tem kaj je zagrozil pokojnik, preden je odšel (?), o tem ako je hotel »razpotegniti« lastnega otroka (?) in o preprih, vse o eni sami hiši, čeprav je v vseh hišah v vasi dovolj preprirov. Govorili, jezikajo in šepetajo ter ne vidijo preproste resnice:

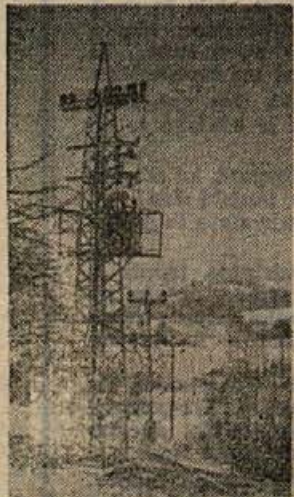
Umri je človek, ker so ga zapustili! Morda je bil res slab, toda dobre besede je bil kljub temu vreden, dokler je bil živ. Dobre besede, ki bi lahko preprečile tragedijo! Dobre, možate besede gospodarjev, ki bi lahko potrkali pri sedu, kjer bi bilo hudo in se pogovorili: Ne kregajte se, ljudje, saj je dovolj vina, krme in drv za vse. Če si kradel fant, boš kaznovan, nihče te pa ne bo zato obesil. Se vedno si človek, rojak in vaščan!

Tega niso zmogli, z umazanimi jeziki pa tehtajo zdaj ukrepe varnostnih organov, ki so morali raziskovati tragedijo, ki je posledica njihove zaostalosti. Mažejo spomin na pokojnika in ne vidijo svoje umazanije.

Videti je, da je preprosto resnico v vsej vasi uganil samo gospodar, ki smo ga našli na pogorišču, ko je z vilami premetaval ogorke in nam dejal med tem, ko so mu po starčevskem licu tekale solze:

»Star sem že in bolan. Zgorelo je. Nov pod bo treba postaviti. Težko bo šlo, pa se bo vse le nekako zgradilo. Mrtvega pa ne zbudim nihče več!«

M. J.

Takie transformator imajo v Pečicah

Nekaj slik, ki iščejo krivca...

Morda ne gre toliko za krivca kot za to, da je človek sram, če včasih malo bolj pozorno pogleda po svoji okolici. Vsak dan se srečuje z nečim, kar ga zaboli, razdraži. Čeprav mu ni vseeno, pa vseeno to dokaj mirno prenaša. Prenašamo vsi, čeprav že zdavnaj ne spada tja, kjer je, čeprav že zdavnaj ne bi smelo biti tako, kot je. In vendar je.

Najprej turizem in gostinstvo! Besedi, ki jih je slišati vsak dan. Gostinstvu, pa naj bo privatno ali družbeno, ni posebnost v čast takale slika: Med reklamo za pivo in tablico »Ne pijuvaj na tla!«, do katere muhe nimajo posebnega spoštovanja, »Stari granice« sramežljivo mežika ljubki »Badelovi deklice« na drugi steni. Te so poslikane z velikimi rožami čudnih oblik in barv. Za popolnejšo estetsko podobo kričeče zavese, rogovi srnjaka in obledelo obrtno dovoljenje v prastarem okviru. Zares stilna ubranost...

Uspeh trgovine je v dobri reklami. Nuditi vidno, občutno. In čimveč. Zato je nekdo iznašel izložbeno okna pri trgovinah. Zaradi svetlobe ne, saj ne more skozeti. Zadelana so s potrošnimi dobrinami. V izloži pravzaprav vidi kupec celo majhno trgovino, na srečo pa le pri res majhnih trgovinah. Teh pa vendar ni tako malo. Kako lepo harmonira pink-punk žogica z loncem, če oboje leži na moški srjaci, dekorirani s cedilom za čaj in toaletnim milom! Geslu

Zanimiv posvet predsednikov

V soboto, 3. februarja, bo v Novem mestu posvet predsednikov občinskih svetov Svobod in prosvetnih društev. Razpravljali bodo o pripravi za plenum občinskih svetov, ki bodo obravnavali razvoj klubske dejavnosti, predvsem pa vzroke, zakaj klubi v naših občinah še niso našli svojega pravega mesta.

»Prodati čimveč« se ponekod pridružuje še drugo — »Natrpati v izložbo čimveč«. Ko pridejo prazniki (državni se razume), je treba vsaj eno izložbo izprazniti. Takrat spadajo vanjo slike, kipi, zastave, rože in papole. Čimveč, da ne bo kdo kaj rekel. — Razstava kiča. Govorili so o njej. Pa ni potrebna. V prenekateri izložbi je vse, kar je za tako razstavo potrebno.

Nikar se ne izgovarjamo na denar! — Vajnejši in morda edino potreben je okus.

Samo to. Včasih bi zadoštovalo, da le nekaj odstranimo.

Svetla in prostorna pisarna. Udobni fotelji in sploh pohištvo novejšega tipa. Oko išče tudi po stenah. V modernem okviru slika. Kmečka hiša s temeljito rdečo pobarvano streho in cvetjem vseh barv. Zelenila ni pogrešati. Tisti, ki je to sliko kupil in izobesil, (verjetno) nikoli ni bil v Kumrovcu. Take hiše tam ne bi našel...

Prvi vtis — ropotarnica. Če ne bi bili notri tudi ljudje. Mize, stoli, omare, police vseh tipov in letnic. (Zaradi varčevanja naj bo prezrto.) Obledela in umazane slike (koga, si raje mislimo) tik pod stropom, stari plakati, grafikon. Stenski koledarji raznih velikosti in »firme« (da so potrebni, ne bo nihče po-trdil), pokrovi Weekovih kozarcev in glinalne posodice pod skupnim imenomalec — »pepelnik«. Tobačni zaboj — v njem kup kurjave (menda ne bo kdo trdil, da ni potrebna). Čudna, neprimerna, zanikrna pa vendar še marsikje resnična podoba urada, kamor vsak dan prihajajo državljani.

Človek je družabno bitje (že znana ugotovitev). Zato zahaja v razne prostore in ob raznih prilikah. Dvorane prosvetnih društev, kino dvorane, sindikalne sobe... Učinkovito sredstvo za privabljanje ljudi je domačnost, dekoracija. Na neprebranih stenah suhe smrekove veje, vmes (naj vzbuja asociacijo) pisani papirnati trakovi. »Umetniška«

slika posebnega umetnika in neznane vrednosti, to spada obvezno v tako okolje. Z velikimi žebli pribita parola »Živel 1. maj!« Čemu bi jo odstranjevali? Vsako leto je aktualna. Papirnat zastavice tudi niso drage, zato ne smejo manjkati.

Umetniški predmeti so nedosegljivi, dragi so. Jalov izgovor. Pogledjte račune, tudi kič ni poceni! Le zakaj pozabljamo: original lahko sijajno nadomesti dobra reprodukcija. In originalni predmeti domače obrti — zakaj jim nismo bolj naklonjeni?

Na velikih belih kartonih nalepljena slika Tita in okoli nje simetrično razporejene slike članov Izvršnega komiteja OK ZKJ. To bo šlo v promet, je mislil podjetni trgovec, ki je pred vojno prodajal Jezusa in dvanajst apostolov. Oborožen s priporočilom prosvetnega organa (pa je vendar res) je šel v ustanove in kolektive in v resnici — našel kupce. Odkloniti tako sliko? Saj bi se kdo posumil, da niso na liniji! In tako to in ono dvorano ali pisarno okrasil produkt komercialnega izkoriščanja čustev poštenega, a nepoučenega državljanca.

Mešanica vihrajočega, raztrganega, od sonca in dežja zdelanega papirja. Oglasna deska (kjer je) mora vzbuditi pozornost. Sicer velja pa le običaj: nalepi plakati in oglasi, kjer koli niti niso potrebni. Čemu stroški? Organizator (imena ni potrebno ponavljati, še vsi se ga spominjajo) vabi na VESELICO, maško Rado ali kar kolo. Vseeno je. Vseeno tudi, kako. Ljudje bodo prišli. V najčistejši slovenski obeta vse dobro. Črke čvrste in majave (kot nekatere obiskovalci take prireditve), kriče v vseh barvnih kombinacijah. Poplesujejo z raznimi spakami, narisanimi na ovojni papir. Papir vse prenese. Pa je vendar sramežljiv. Skušna se sprostiti vezi in žalostno niha v vetru. Organizator pa ni nič sramežljiv. Svojo dejavnost kar naprej oznanja s takimi plakati.

V železniških čakalnicah (škoda, da avtobusnih sploh ni), prostorih, ki so namenjeni ljudem, pravcata razstava papirja in reklam na vseh stenah. Več kot razstava — skladišče. Čemu, ne vedo niti tisti, ki so to šaro izobesili... Zamisli o dekoracijah prostorov, kjer se vrše proslave, včasih spravijo človeka v obup, ker ne ve, nad kom bi obupaval. Saj s slabim namenom tega nihče ni napravil skup... Tudi okrasitev spomenikov ob spominskih dnevih je opravljena z najlepšim namenom. Nikar pa obešati vence na razne dele kipa ali zatikati šopke cvetja v odprtine, ki niso izdelane za vazel

Galerija slik je še dolga. Privatne sploh niso dostopne. Šele tam bi lahko občudovali. Tam pa, kjer imamo pravico vstopa vsi, ne iščimo krivca (preveč bi bilo presenečenj), ampak storimo, kar se stori da!

Proč s kičem!

R. C.

BOGDAN BORČIČ: Rišba

Zagrebska keramika - gosta v Novem mestu

Prihodnji četrtek, na Prešernov spominski dan, bo ob 11. uri v veži novomeške študijske knjižnice odprta razstava keramičnih izdelkov zagreških mojstrov Milana Kičina in Ivana Djurovića. Milan Kičin bo razstavil v Novem mestu približno 50 umetniških stvaritev iz keramične stroke, njegov učenec Ivo Djurović pa 20 svojih najnovejših del. Kičinova keramika je bila predmet splošne pozornosti na njegovi janski razstavi v beograjskem Muzeju uporabne umetnosti. Zagreb ne slovi zama kot jugoslovansko središče predmetov uporabne umetnosti, predvsem še v keramični plastiki. Videli bomo izbrana keramična dela v različnih tehnikah (terakota, engobe, craquele, gla-

zure v raznih izvedbah in tehničnih postopkih in podobno). Umetnika bosta razstavila uporabne predmete, izdelane s pristnim umetniškim navdihom. V prizadevanju proti kiču vseh vrst je keramika (krožniki kot stenski okras, vaze, skodelice, droban nakit in večje reliefne kompozicije) hvaležno

in vedno bolj iskano blago. Milan Kičin bo pokazal visoko umetniško kulturo v predmetih, ki jih uporabljamo vsak dan; je mojster materiala in njegove obdelave, ki se mu pozna tudi šolanje na svetovnih keramičnih centrih v tujini (Finska itd.). Opozorjamo na otvoritev in obisk zanimive razstave.

Sredi zime - breskvini cvetovi...

23. januarja se je v Domu ljudske prosvete v Novem mestu predstavilo ljubljansko mestno gledališče s »Prodajalcem sanj«, pravljico, ki je prevzela odrasle in otroke. V režiji Janeza Vrhunca in v ko-

reografiji Marte Pavlinove so na odru oživel obrekljivi kitajski zlatar Tsi Si Huang, odurni birci Yang Hu in zlobni Ti Hang Cang, ki so preganjali ubogega Lija, prodajalca igrač. Zavidali so mu ljubezen prelepe Hiang Nu in mu skušali vsepovsod škodovati. Moral je skozi nešteto težav in preizkušenj. Zaradi svoje naivne dobro srčnosti in zaradi tega, ker ni ločil resnice od sanj, bi skoraj izgubil deklico Hiang Nu. Toda dobrota je premagala zlobo nadutih meščanov. V pomladni noči, na praznik svetilk, ko so zaplesali breskvini cvetovi, je Hiang Nu z zavzanimi očmi našla nesrečnega Lija.

Bilo nam je žal, ko se je spustil zastor in so v dvorani zasvetile luči. Resnično žal, kajti zunaj ni bilo pravljice, pač pa umazana brozga na mestni ulici...

Za načrtnejše delo v občinah

Zadnje dni so bili po občinah razgovori članov predsedstva okrajnega sveta SPD s sekretariati občinskih svetov. Člani predsedstva so občinska vodstva seznanili s predlogi in sklepi, ki so bili sprejeti na seji predsedstva okrajnega sveta 15. januarja. Razgovorjali so tudi o izdelavi konkretnih planov dela, kar se uvaža v praksi občinskih svetov. Ti plani bodo sestavljeni na osnovi programov, sprejetih na občinskih skupščinah, in sicer za šestmesečna obdobja, kar bo zagotovilo sistematično delo.

Novi zakon o osnovni šoli, ki je izšel pred dve leti, je vnesel v naše šolstvo precej novosti. Posebnost v tem zakonu so členi 33 do 37, ki so razveselili starše, del prosvetnih delavcev pa si od njih ni obetali kaj več. Členi govorijo o možnosti napredovanja v višje razrede tudi z nezadostnimi ocenami.

Ze v šolskem letu 1960/61 so se pokazale prve težave. Po analizi podatkov, ki smo jih dobili z vseh 601 novomeškega okraja, je od skupnega števila 24.281 učencev v letu 1960/61 napredovalo po teh členih kar 7,32 odstotka učencev in ob zaključku šolskega leta pokazalo naslednje uspehe:

374 učencev ali 34,78 odstotka po členu napredujejo, ki je popravilo eno, dve ali tri negativne ocene ter je uspešno napredovalo v višji razred: 230 učencev ali 12,93 odstotka ni popravilo ene, dveh ali treh negativnih ocen;

411 učencev ali 33,11 odstotka je še poslabšalo uspeh, ki so ga imeli ob začetku šolskega leta in je pridobilo še nove negativne ocene; 163 učencev ali 9,16 odstotka je deloma popravilo negativne ocene.

Z novim načinom napredovanja smo pomagali predvsem tistim učencem, ki so napredovali z eno negativno oceno. Teh je bilo tudi največ, skupno 737 učencev. (Glej tabelo A. Upoštevali smo učence od 1. do 8. razreda.)

Velika odgovornost je dana učiteljskim zborom in bi morali temeljito premisliti, kateri učenci z dvema negativnima ocenama bi lahko napredovali v višji razred. Vidimo namreč, da precej takih učencev kasneje še poslabša uspeh. V višjih razredih lahko napredovanje prepreči razredni zbor po svetovanju s starši, če je mnenje, da bi bil zaradi napredovanja v višji razred otežkočen nadaljnji razvoj in uspeh učenca, ki je bil ocenjen z negativno oceno iz dveh predmetov (37. člen).

Posebno vprašanje pa je tudi napredovanje učencev od prvega do vključno četrtega razreda, ki lahko napredujejo tudi z več negativnimi ocenami, vendar bi morali bolj upoštevati zakonsko določilo, ki pravi: Kadar je razredni učitelj mnenja, da bi bil zaradi napredovanja v višji razred otežkočen razvoj in uspeh učenca, ki je pokazal na splošno slab uspeh, lahko po svetovanju s starši odloči, da mora učenec razred ponavljati (člen 35.). Vendar je ta odločitev s strani staršev večkrat težka, čeprav bi morebitno ponavljanje učenca veliko koristilo za kasnejše uspešno delo. Učiteljstvo bi moralo starše dobro poučiti o posledicah slabe osnove iz nižjih razredov.

KJE SO VZROKI, DA SO UČENCE POSLABŠALI UČNE USPEHE?

Napredovanje učencev z negativnimi ocenami zahteva, da ten učenec istočasno nudimo dodatno pomoč, ker si brez nje tega napredovanja ne mo-

KAKO BI BILA IZVEDENA DODATNA POMOČ?

Po naših šolah so v šolskem letu 1960/61 precej pozno prišli do prepričanja, da je dodatna pomoč potrebna in uspešna. Začeli so ustanavljati krožke. Pri tem je delalo največ težav pomanjkanje prostorov, kjer naj bi se ti krožki sestajali, pa tudi pomanjkanje učiteljskega, ki bi krožke vodilo. Posebno težko je bilo vprašanje prostorov, saj imajo na večini naših šol od jutra do večera stalno zasedene učilnice. Zaradi pomanjkanja učiteljskega v našem okraju je večina preobremenjena z razrednim poukom, tako da so težko prevzeli skrb za krožke. V glavnem so bili krožki pred poukom in po pouku. Posebno po pouku so bile težave s prostori, ker so takrat prihajali v šolo že učenci druge izmene. Pred poukom ob 7. uri zjutraj pa so težko prihajali učenci iz oddaljenih krajev. Za delo v krožkih so bili na nekaterih šolah učitelji tudi honorirani. Na nekaterih šolah so se v te krožke za dodatno pomoč vključili tudi boljši učenci, vendar bi morali zanje uvesti posebne pogodbene krožke.

Ponekod je učiteljstvo za dodatno pomoč organiziralo dobre učence, ki so sami vodili krožke, učitelji pa so jih kontrolirali. Na nekaterih šolah so dodelili boljše učence v pomoč posameznim slabim učencem, večkrat tistim, s katerimi so skupaj hodili v šolo ali pa so stanovali v bližini. Take dvojice so delale zelo uspešno. Tudi starši so po razsvetli učiteljstva pomagali več učencom doma ali poskali inštruktorja, ki je pomagal enemu ali več učencem hkrati.

Učiteljstvo si je tudi prizadevalo, da bi bilo redno delo v razredu kvalitetnejše. Učencem, ki so napredovali v negativnimi ocenami, so posvetili večjo skrb pri pouku v razredu, jim dajali domače vaje in se na roditeljskih sestankih temeljiteje pogovorili s starši teh učencev.

Na nekaterih šolah so dodatno pomoč v krožkih organizirali komaj v drugem polletju, ko je pomoč že prepozna in malo uspešna. Glede dodatne pomoči v splošnem ni bilo problemov na popolnih osnovnih šolah, medtem ko je bilo veliko težje na manjših šolah, kjer je poredkok sploh niso uvedli.

V sedanjem načinu napredovanja si bomo morali bolj prizadevati za stalno in organizirano pomoč, in to že v začetku šolskega leta.

Upravitelji šol in prosvetni svetovanci, ki bodo prisostvovali pouku v posameznih razredih, naj bi posebej spremljali razvoj in uspeh učencev, ki so napredovali z negativnimi ocenami.

Z novo uredbo smo skušali učencem pomagati, vendar kaže, da bomo morali člene 35 do 37 najbrž v določenih predmetih korigirati in dopolniti. Nekdo je komaj tretjina učencev končala popolno osnovno šolo (gimnazijo), danes postavljamo zahtevo, da naj bi vsak državljan imel popolno osnovno šolo. Mislimo, da morajo učenci v šoli pridobiti potrebno znanje, in ne samo spričevalo, in za tem moramo tudi stremeti, ko uveljavljamo omenjene člene 35 do 37.

Jože Glonar

NOVOTEKS: IZOBRAZIMO SE!

Letos bodo minila štiri leta, kar so v metliški predilnici stekli stroji. Marsikaj se je izpremenilo od takrat, 222 delavk in delavcev dela vsak dan v treh izmenah. V tovarniški stavbi je urejen obrat družbene prehrane, ki nudi delavcem toplo malico po 40 din in kosilo po 100 din. Pravkar urejajo sindikalno sobo, v kateri bodo sestanki, predavanja, pa tudi sicer se bo kolektiv zbiral v njej. Ljudem bodo na voljo časniki, radijski sprejemnik z gramofonom, šahovske garniture in podobno. Tudi o televizorju že razmišljajo, vendar bo treba nanj še počakati.

Obrat zaposluje vedno več plan s 108,28 odst. in izdelal 552 ton 230 kg volnene preje. Novi pravilnik, ki je obveljal že lansko jesen, ima precej zasluge za povečanje proizvodnje. Enota proizvodstva, kvaliteta izdelkov in prihranki v materialno-proizvodnih stroških so merila za izračun osebnih dohodkov. Tudi težave se pojavljajo, vendar se dajo z dobro voljo in potrpežljivostjo prebrestiti. Kljub vsemu, kar so v obratu prezidali, dozdali in uredili lani, tudi letos ne bo zmanjkalo nalag.

»Klimo« naprave in dokončna ureditev predilnice, oboje je kar precejšen grižljaj za letošnje leto. Zazidava oken in razna manjša zidarska dela bodo veljala okoli 10 milijonov, za »klimo« naprave pa bo treba odrediti kar 40 milijonov. Nato pa še 2 nova stroja za predilnico! Potem bodo v predpredilnici delali v treh izmenah, predilnica pa bo njene polizdelke lahko predelala v dveh izmenah. Ozko grlo, ki je doslej povzročalo precej težav v proizvodnji, bo odpravljeno!

Obrat zaposluje vedno več moških. Za metliško področje, ki je imelo leta 1958 obilo nezaposlenih žena, je takrat pomenilo veliko pridobitev. Danes pa je prav narobe. Nezaposlenih žena ni več, zaposlovanje moških pa postaja problem. Zato so se odločili najemati vedno več moških. Tako se bodo

hkrati izognili težavam pri delu v nočni izmeni. In še nekaj je: delavci in delavke v metliški predilnici so večji del novinci. Prav zato so izdelali obsežen načrt izobraževanja, ki obsega strokovni in splošni del. Kolektiv je mlad, obveščenost kolektiva o dogodkih v obratu in sposobnost pravičnega ocenjevanja pa je prvi pogoj za pravičen razvoj družbenih odnosov. K obojemu bodo pripomogla predavanja splošnega dela programa, ki jih je kolektiv v duhu lepem številu že poslušal: o pravih in pravihniških podjetjih, o delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov ter o delavskem samoupravljanju. Strokovna predavanja še pripravljajo. Program teh predavanj jim tekstilna tehnična šola v Kranju pripravlja posebej za pridobitev polkvalifikacije in posebej za pridobitev kvalifikacije na delovnem mestu.

Mlademu kolektivu metliške predilnice se torej ni bati bodočnosti, prav pa bi bilo, ko bi temu zgledu sledili tudi drugod.

M. J.

Dolenjski list v vsako hišo novomeškega okraja!

„Zdaj je to naš dom!“

Decembra lani je bila na Talčjem vrhu kaj živahna razširjena seja krajevne organizacije Socialistične zveze. Razpravljali so o marsičem: o organizacijskih vprašanjih, o gospodarskih zadevah in o razvoju svojega kraja. Skratka, člani so v živahni razpravi dokazali, da jim ni vseeno, kakšen bo njihov jutrišnji dan. Pomenili so se tudi o pripravah na novoletno jelko, ki je nato nadvse dobro uspela. Največ besed pa je bilo izrečenih na račun gasilskega doma. Razprava se je sukala okoli vprašanja, čigav je dom.

Mladina na Talčjem vrhu

V nedeljo je na letališču Orly pri Parizu pristalo ameriško letalo. Iz njega je stopil predstavnik za tisk Bele hiše Salinger. Kmalu nato je pristalo sovjetsko letalo, iz katerega se je pojavil šef tiskovnega oddelka sovjetskega zunanjega ministrstva Harlamov. Seveda ni nihče verjel, da sta obe letali po naključju pristali na istem letališču in v istem času.

Ker sta bila oba moža zelo molčeča, so se razširile najraznovrstnejše govorice o njunem srečanju. Nekateri so trdili, da sta se Salinger in Harlamov srečala, da bi se dogovorila o sestanku med ameriškim predsednikom Kennedyjem in sovjetskim premierom Hruščevom. Drugi so trdili, da bosta uredila vse potrebno za Kennedyjev obisk v Moskvi. Tretji so trdili, da bosta pripravila izmenjavo intervjujev obeh državnikov po televiziji.

Potem se je uveljavilo mnenje, da je srečanje obeh funkcionarjev namenjeno kratko malo zboljšanju vzdušja, pripravljanju terena za poznejše resnejše stike med ZSSR in ZDA. Potem je spet prevladalo mnenje, da tiči za tem srečanjem vendarle »nekaj globljega«.

Naj bo tako ali drugače, srečanje med Harlamovom in Salingerjem je vsekakor značilno za sedanje obdobje odnosov med Moskvo in Washingtonom oziroma za odnose med obema blokoma. Za sedanje obdobje je značilno, da ni slišati toliko hrupnih izjav (če izzzvamo besedni dvoboj med ameriškim in sovjetskim obrambnim ministrom) kot lani. Javnost je tudi »prikrajšana« za dramatične zaplete in dogodke, kakršni so se vrstili v drugi polovici lanskega leta predvsem v Berlinu: zaprije

meje, postavitve berlinskega zidu, ki, v katerih so komentatorji opozarjali na zgodovinske analogije in opozarjali, da je bila Nemčija pravzaprav vedno v dobrih odnosih z Rusijo, kadar pa ni bila — po Bismarcku in za časa Hitlerja — da je to drago plačala. Očitno je Zahod občutljiv za vsako možnost zblizanja med Bonn in Moskvo — brez zahodnega blagoslova seveda.

Iz Bonna še vedno prihajajo izjave, da vlada niti ne misli na kakršna koli pogajanja z ZSSR »za hr-

Srečanje v Parizu

zaradi njih odreči svojim božičnim in novoletnim počitnicam v Švici.

Zanimiva in značilna je sovjetska spomenica bonnski vladi z dne 27. decembra lani, o kateri je skušal Bonn molčati, dokler se je dalo molčati. Potem je le moral priznati, da jo je prejel in obelodaniti njeno vsebino. V tej spomenici, ki je napisana v zelo prijaznem tonu, predlaga sovjetska vlada zahodnonemški vladi splošno zboljšanje odnosov med ZSSR in Zvezno republiko Nemčijo. Spomenica poudarja, da cena za sodelovanje med obema državama nikakor ni takšna, da bi se morala Zahodna Nemčija odpovedati svojim zvezam z Zahodom, celo niti članstvu v Severnoatlantskem paktu.

Ko je postala znana vsebina te sovjetske spomenice, je bonnska vlada storila vse, da bi jo odpravila kot brezpomembno. Toda to pot se javnost ni dala kar tako odpraviti, še manj seveda razni komentatorji na Zahodu. Pojavili so se številni član-

tom zahodnih zaveznikov. Kljub temu vlada splošno prepričanje, da je ta spomenica le razburkala javnost, kar dokazujejo izjave odgovornih zahodnonemških politikov in — presenetljivo celo »namig« iz DR Nemčije. V govoru po radiu je visok vzhodnonemški funkcionar poudaril, da ni govora o kakršnem koli sodelovanju med Vzhodno in Zahodno Nemčijo, dokler je ta članica NATO. Seveda je takoj pristavil, da je sovjetska politika v Evropi in Nemčiji politika miru, namignil pa je, da je DR Nemčija prva poklicana reševati probleme sodelovanja in odnosov z Bonn.

Očitno smo priča prikritim in manj oprijemljivim manevrom in kontaktom med obema blokoma. Marsikaj se spleta po diplomatskih kanalih in za kulisami. Vsekakor pa je to boljše od glasnih in odkritih groženj, ko gre prej za ugled in strahovanje nasprotnika, kot za resnično diplomacijo.

organizacija črpa nove člane iz vrst mladine.

Na sestanku so se o vsem odkrito, jasno in razumno pogovorili. Prebivalci so odločili, naj bo prostor poleg orodjarne poslej namenjen vsem organizacijam. Gasilski dom je s tem postal »naš dom«, v njem se bodo sestajali po potrebi vsi prebivalci, tudi otroci tistih gasilcev, ki so v začetku morda nasprotovali. Vsi prebivalci so pripevali za gradnjo doma, zato je prav, da ga vsi uporabljajo; vse organizacije so delavne: tako gasilski, kot mladinska organizacija in socialistična zveza, gasilski dom na Talčjem vrhu pa bo prebivalcem odsejal še bolj v ponos, saj bodo zares imeli občutek, da je njihov.

■ Nekateri oficirji vojske in policije na Celjonu so skušali izvesti državni udar. Njihov poskus je bil v kraljevski, Celjona leviča zahteva takojšnje sklicanje parlamenta.

■ Med ZAR in Saudovo Arabijo so se v zadnjem času zelo poslabšali odnosi. Obstaja celo možnost prekinitve diplomatskih stikov. Tisk v Kairu napada Saudovo Arabijo, da noče pustiti domov tiskarskih delavcev iz ZAR.

■ Na konferenci zunanjih ministrov ameriških držav v Punt del Este se je delegacija ZDA na vso moč trudila, da bi sprejeli resolucijo o izključitvi Kube iz vseh medameriških svetov Organizacije ameriških držav. Proti prizadevanjem ZDA so glasovale Argentina, Brazilija, Mehika, Bolivija, Čile in Ekvador.

■ Indonezijsko veleposlaništvo v Washingtonu je sporočilo, da daje indonezijska vlada prednost mirolojubni ureditvi problema Zahodne Irjana in na stajajo odpira vrata pogajanja v Nizozemci.

■ Na kongresu krščanskih demokratov v Neaplju je govoril politični sekretar stranke Aldo Moro, ki je obširno govoril o mednarodnem in notranjem položaju. Zavzel se je za razširitev demokratične osnove vlade in za pridobitev podpore Socialistične stranke.

■ V Sovjetski zvezi izhaja čedalje več knjig o rehabilitaciji znanih sovjetskih partijskih, vojskih in gospodarskih voditeljev, ki so bili žrtve Stalinskega terorja.

■ CK KP ZSSR bo sklical redni plenarni 3. marca letos. Po uradnih sporočilih bo na dnevnem redu samo ena točka — naloge partije za zboljšanje kmetijstva. Poročal bo prvi sekretar KP ZSSR Nikita Hruščev. Napovedujejo pa, da bo plenarni obravnavati tudi druga pereča vprašanja.

■ Ameriška nacionalna agencija za aeronavtiliko in vesolje — NASA — je sporočila, da bodo vsi poskusi potovanja človeka okoli Zemlje odloženi do začetka februarja. Prihodnji poskus bo v petek 1. ali v soboto 2. februarja.

■ Sedem socialističnih strank iz Malajske federacije, Singapaja, Severnega Bornea, Bruneja in Saravaka je zahtevalo neodvisnost za Severni Borneo, Brunei in Saravak.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

V petek in soboto je bil v Kranju VII. kongres LMS, ki je kot tribuna mlade generacije, ne le članstva Ljudske mladine, osvetlila mnoge družbene probleme in nakazala naloge mladim v nadaljnjem boju za napredek. Kongres se je odlikoval po vsebinsko izredno poglobljeni, odkriti in živahni razpravi. Mnogi delegati so oddali napisane diskusijske prispevke, ker dva dni dela kongresa nista zadoščala, da bi se lahko zvrstili vsi, ki so želeli sodelovati v razpravi.

■ Na kongresu so poudarili, da ima Ljudska mladina kot najširša, najbolj množična mladinska organizacija v procesu nadaljnjega poglobljanja socialistične demokracije nadvse pomembno in odgovorno nalogo. V njej kot osnovni politični organizaciji mladim in z njeno pomočjo se mladi ljudje aktivno vključujejo v družbeno življenje in neposredno sodelujejo v družbeni samoupravi. Še več. Tudi organizacija sama je del razdelanega sistema te samouprave.

■ Delegati so v razpravi podčrtali izredno veliko zanimanje mladim ljudem za šolanje. Pri tem so opozorili, da težave pri uveljavljanju delitve dohodka po delu v šolstvu in pri finanširanju šol prek družbenih skladov ne smejo potisniti ob stran reševanje številnih vsebinskih vprašanj pri izvajanju šolske reforme. Zdi se, da nekateri družbeni in upravni organi v šolstvu, od šol pa do republike, zadnje čase skorajda ne najdejo več časa za obravnavanje ostalih, prav tako ali še važnejših vprašanj s področja vzgoje.

■ Kongres je obravnaval tudi pereč problem strokovnega izpopolnjevanja mladine po končani osnovni šoli. Pritisk na šole druge stopnje je vedno večji. Struktura strokovnega kadra ne ustreza potrebam proizvodnje. To nalaga naši družbi, komunam in okrajem dolžnost, da posvetijo več skrbi in sredstev povečanju kapacitet šol druge stopnje. Lani tudi ni bilo resničnega

povečanja sredstev v šolskih skladih. Sicer so se res povečala sredstva za 22%, vendar so hkrati poskočili izdatki za celih 35%. Odločno preizkusi so dohodki prosvetnih delavcev v primerjavi z dohodki, ki jih imajo delavci v drugih družbenih službah in gospodarstvu.

■ V referatu in razpravi je močno izstopal kritični materialni položaj dijaških, vajenskih in študentskih domov, v katerih žive predvsem učenci srednjih strokovnih in srednjih šol ter tisti, ki obiskujejo stalne in občasne poklicne šole. Tak položaj je privedel do tega, da njihove kapacitete, kljub očitnim potrebam, niso zasedene, da je v njih namesto več, čedalje manj vzgojnega oseba in še to ima pretežno neprimerno strokovno izobrazbo.

VII. kongres Ljudske mladine Slovenije

■ Na kongresu je bilo govora tudi o oblikovanju duhovnega profila mladine. Delitev po delu prinaša s seboj tudi nekatere pojave, ki so sicer objektivno pogojeni, a bi jih morali zavestno odpravljati. Za mladino morda najbolj problematično je določeno razlikovanje po materialni preskrbljenosti. Nemaokrat določa vrednost človeka to, če ima avto, če je dobro oblečen in podobno. Takšno vrednotenje človeka je prav lahko vzrok manjvrednostnih kompleksov pri ostalem delu mladine, katerih starši imajo manjše osebne dohodke. Zaradi tega smo se dolžni boriti proti vrednotenju ljudi po njihovih materialnih možnostih. V mladim ljudem moramo utrditi prepričanje, da je edino delo tista osnovna kvaliteta, po kateri ga bo družba ocenjevala.

■ Zatem, ko sta referat in razprava obrav-

navala idejno-vzgojno delo, ki naj pripravlja mlade ljudi za konkretno družbeno dejavnost, je bilo govora o načelih samouprave tudi znotraj mladinske organizacije. Razvoj organizacije Ljudske mladine v naslednjem obdobju bo moral iti v smeri vse močnejšega poglobljanja demokracije in uveljavljanja načela samouprave znotraj organizacije. Razvijanju različnih interesnih oblik dela, kot so klubi, študijske grupe, sekcije, bo potrebno posvetiti veliko pozornost. Aktiv pa naj ostane bol tribuna, kjer se bodo člani mladinskega kolektiva dogovarjali za delovni program, za skupna stališča, sprejemali skupne naloge, volili vodstva in opravljali druge organizacijske posle. Organizacijo Ljudske mladine bo treba prilagoditi razvoju komunalnega sistema in sicer tako, da bo obstajala osnovna organizacija na območju komun in najvišjim organom — konferenco članov. Občinski komite naj bi bil le izvršilni organ te konference.

■ Kongresu je prisostvoval tudi predsednik Izvršnega sveta Boris Kraigher, ki je v razpravi med drugim dejal:

»Včasih smo na posvetovanjih, konferencah in kongresih mladine govorili o najrazličnejših slabostih, med drugim tudi o tako imenovanem mladinskem avantgardizmu. Danes se zdi, da tega problema mladina in politično življenje skoraj ne poznata. Zdi se mi, da ni naključje, da je podoba takšna in da o teh zadevah ne govorimo. Živimo namreč v času, ko si v zadnjih dvajsetih letih, od začetka naše revolucije do danes, pravzaprav nismo dali predaha v našem izredno burnem in revolucionarnem družbenem življenju. Saj smo od leta 1941 naprej tako rekoč v stalnem, nenehnem, izredno burnem revolucionarnem procesu. V njem je v vseh teh letih igrala mladina izredno važno in bistveno odločilno vlogo za uspešnost vsega našega delovanja.«

Predstavniki trgovine nimajo pripomb?

Okrajni sindikalni svet Novo mesto je v soboto povabil predstavnike sindikalnih podružnic trgovskih podjetij, predstavnike delavskih svetov in upravnih odborov trgovskih podjetij ter članke upravnega odbora trgovinske zbornice na razgovor. Udeležil se ga je tudi predsednik republiškega sindikata trgovske stroke tovariš Plazar.

Naloge trgovine so v petletnem programu razvoja gospodarstva v okraju velike. Tembolj, ker je trgovina do sedaj na splošno zaostajala za razvojem ostalih panog gospodarstva. Program predvideva, da se bo promet v trgovini povečal od 16 milijard v letu 1960 na 30 milijard v letu 1965. Lani je bil promet v trgovini na drobno za 19 odstotkov večji kot predlanskim, promet na debelo pa se je zmanjšal za pet odstotkov. Na splošno so se lani znatno zvišali prejemki zaposlenih v trgovini, za več kot pa njihova storilnost. V nižjih stroških trgovine v lanskem letu se brez dvoma očituje boljše gospodarjenje, ki je posledica nagrajevanja po prometu in razširitev samoupravljanja.

O nalogah trgovine v petletnem obdobju ter o sedanjem stanju, ki sta ga prikazala tajnik OSS tovariš Ilc in tajnik zbornice tovariš Petan, predstavniki sindikalnih podružnic in samoupravnih organov niso imeli pripomb. O številnih zelo perečih problemih v trgovini ni bilo razprave. Tovariš Jernič iz Mokronoga je menil, da je petletni program v okrajnem merilu izvedljiv, v posameznih občinah pa ne v enakem merilu. Direktor trg. podjetja Železnina Novo mesto tovariš Unetič je načel vprašanje investicij v trgovsko dejavnost. Investicijskih vloganj dosedaj skoraj ni

bilo. Vendar se to nanaša predvsem na občino Novo mesto in Trebnje. Meni je, da bi se morala stekati navedena od lokalov nazaj v trgovino. Hkrati je načel vprašanje reorganizacije trgovine v novomeški občini in navedel ovire, ki jih pri tem brez pravega razloga povzročajo prav tisti posamezniki, ki so prvi predlagali združevanje podjetij na področju občine in sodelovali v pripravi osnutka. Glede morebitnega zvišanja prometne davka na maloprodajo je menil, da to ni priporočljivo, ker bi lahko vplivalo na še večji odliv denarja v druge kraje. S tem so se strinjali tudi nekateri drugi.

Tarnanje, ki je značilno za nekatere predstavnike trgovskih podjetij ob raznih prilikah, češ da v trgovini ni moč ustvariti sredstev za lastni razvoj, so krepko ovrgli uradni podatki tajnika trgovinske zbornice: sedem majhnih trgovskih podjetij

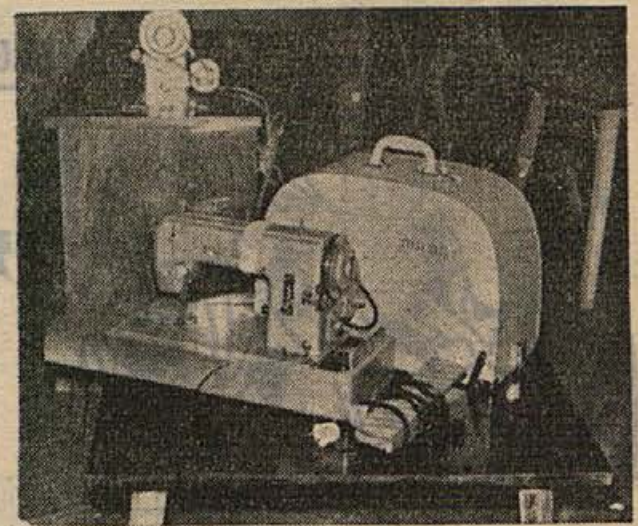
je ustvarilo skupno komaj šest in pol milijona din skladov, eno samo z približno enakim prometom pa 8 milijonov 200.000 dinarjev. Osebnih dohodkov v trgovskem podjetju Straža so lani bremenili promet s 5,1 odstotka, v enem od dveh trgovskih podjetij v Črnomlju pa le s 3,2 odstotka! Se večja trgovska podjetja pa imajo še manjše poslovne stroške. Tudi o tem izredno važnem problemu, ki ga kot je znano, skuša rešiti občinski ljudski odbor Novo mesto ob podpori političnih organizacij in volivcev, navzoči predstavniki prizadetih podjetij niso imeli pripomb!

Na kratko: na vso perečo problematiko trgovine, zlasti v občinah Novo mesto in Trebnje ter vsekakor obsežne naloge po petletnem programu napredka trgovine v okraju ni bilo razprave. Od ljudi, od katerih je predvsem odvisno uresničenje naporov, da bo trgovina ujela korak z

razvojem ostalih dejavnosti, ni pripomb ali predlogov. Čudno!

Lepa pomoč z obeh bregov Kolpe

Osnovno šolo na Vinici obiskuje okrog 30 otrok iz sosednje Hrvaške. Če dalj časa trpi šola zaradi pomanjkanja prostorov. Doslej v šoli niso imeli kje pripravljati toplo malico. Uprava šole je poslala občinskemu ljudskemu odboru v Dugi Resi prošnjo za pomoč. V zelo kratkem času so dobili odgovor, da jim je ObLO Duga Resa odobrila 150.000 din pomoči. Starši šolskih otrok s te in one strani Kolpe so se obvezali, da bodo pomagali z materialom in vošnjami. Pri zbiranju materiala je pomagala mladinska organizacija s prostovoljno akcijo. Prav kmalu bodo viniški šolarji dobivali toplo malico, ki jim bo zelo dobrodošla, saj hodijo v šolo iz oddaljenih vasi. Milica Popović

Na sejmu MODA 1962 smo videli tudi šivalne stroje iz Tovarne šivalnih strojev na Mirni. Na sliki: prenosni šivalni stroj MIRNE

Proti tuberkulozi tudi v govedoreji!

Svet za kmetijstvo pri občinskem ljudskem odboru Črnomelj je razpravljal tudi o obvezni tuberkulinizaciji v govedoreji in sklenil predlagati občinskemu ljudskemu odboru, naj sprejme odlok o obvezni tuberkulinizaciji vseh nad dva meseca starih goved in za celotno področje občine Črnomelj. Po tem odloku bodo stroški za tuberkulinizacijo enega goveda znašali 250 dinarjev; znesek bodo plačali lastniki goveda. Med cepljenjem in presoji reakcije oziroma obolenosti bo prepovedana prodaja, odtujevanje ali odgon goveda v druge kraje. Goveda, za katera bo ugotovljeno, da so tuberkulozna, bodo odrejena za zakol. Razliko med plemensko in klavno vrednostjo živali pa bo za

ubito žival plačal sklad za plačevanje odškodnin za tuberkulozne živali. Ta sklad bo ustanovljen pri občinskem ljudskem odboru. Za tiste ubite živali, za katere ob kupoprodaji niso bila predložena potrdila, da so bile že tuberkulinizirane, lastniki ne bodo dobili povrnjene odškodnine. Zato naj vsi kupeji v bodoče obvezno zahtevajo od prodajalca potrdilo o tuberkulinizaciji. Tuberkulinizacija bo strogo obvezna. Zoper lastnike, ki na poziv občinskega ljudskega odbora ne bodo priglasili živali k tuberkulinizaciji, bodo določeni prisilni ukrepi, kajti edino tako bo akcija za zatiranje tuberkuloze pri govedu uspešna.

Jože Skof

Ces'no podjetje bo upravljalo kolektiv

Skupni in zadnji občni zbor sindikalne podružnice pri bivši Tehnični sekciji v Novem mestu in podružnice okrajnih cestarjev, ki je bil 24. januarja v Novem mestu, je imel nalogo razrešiti oba odbora teh sindikalnih organizacij in skladno z razvojem novega Cestnega podjetja ustanoviti nove podružnice ter njihove organe. Osnovani sta bili sindikalni podružnici pri cestnem obratu v Novem mestu in pri namenskem obratu (za avtopark, strojnike, asfalterje, zidarje, tesarje itd.). To spremembo v sindikalni organizaciji podjetja je obrazložil direktor Cestnega podjetja

Franc Gorene in navzoče podrobneje seznanil z novim načinom gospodarjenja cest v okraju. Dejal je, da so se s tem pravice upravljanja prenesle na celoten delovni kolektiv, upravljanje po tem organu pa ni nič drugega kakor to, da se je cestna služba decentralizirala in se tako izločila iz državne uprave. Sedaj je tudi vsak član kolektiva zainteresiran za uspeh podjetja, osebni dohodek pa se bo delil na osnovi njegovega kakovostnega in količinskega dela. V zvezi s tem čakajo podjetje še zahtevne in težke naloge. Vsekakor ne bi smeli odlašati z volitvami upravnih in samo-

upravnih organov, pa tudi ne s pravilniki in poslovniki, ki jih novi način gospodarjenja zahteva. Občni zbor je na koncu sprejel sklep, da mora biti v sindikalni organizaciji vsakdo, ki se zaposli pri podjetju in je enoglasno odobril predlog o pomoči žrtvam potresa v Dalmaciji.

J. Z.

Vodovod tudi v zaselku Dol pri Reštanju

Na prste lahko preštejemo vse hiše, ki so v zaselku Dol. Pa vendar so se tudi tu ljudje odločili napeljati vodovod. Želijo si dobre, pitne vode. Pogovorili so se, da bodo prostovoljno izkopali jarko, pa tudi, za cevi bodo nekaj prispevali. Samo 250 metrov od zaselka je izvir vode, zato računajo, da stroški za napeljavo ne bodo preveliki.

Za boljšo preskrbo z mesom

Vollenci iz Trebnjega in okolice so domala na vseh zadnjih zborskih razpravljali o nezadostni preskrbi prebivalstva z mesom. Predlagali so, da bi v Trebnjem osnovali prodajalno mesarije z mesom in mesnimi izdelki. Delala naj bi predvsem v pomladarskem, poletnem in jesenskem času, ter vsaj vsako soboto in nedeljo.

Dobre priprave za letošnje pionirske igre

Občinska zveza za telesno kulturo v Brežicah je imela 22. januarja sestanek, na katerem so se zastopniki šol v breziški občini, predstavniki pionirskih odredov ter ostalih društev pomenili, kako bodo letos izvedli program JPI. Sklenili so, da se bodo lotili le takih nalog, ki jim bodo lahko kos in ki ne bodo terjale preveč finančnih sredstev. Ugotovili so, da imajo šole zelo malo ali pa nič zele- nih površin za šport. Učenci morajo največkrat telovaditi kar v razredih ali pa na vaških poteh, ker nimajo drugega prostora. Da bi čimprej rešili ta problem, morajo občinski zvezi za telesno kulturo pomagati tudi šole. Pri tem bi lahko veliko pomagali učenci, ki bi z delovnimi akcijami urejali športna igrišča. Za šole bi bilo nujno nabaviti tudi telovadno orodje.

v naši občini in skrbeti za finančna sredstva. Pri občini Brežice bi bilo nujno treba ustanoviti sklad za pospeševanje telesne kulture.

Maks Toplišek ml.

Za boljše zveze med Radovico in Metliko

Prebivalstvo Radovice in svet za šolstvo pri ObLO Metlika se zelo zavzemata, da bi se uvedla avtobusna proga Metlika-Radovica. Tako bi bilo učencem z Radovice omogočeno obiskovati kvalitetnejši pouk v Metliki, proga pa bi bila tudi rentabilna, saj ima široko zaledje v Zumberku in okolici. O tem vprašanju je vredno razmisliti.

LI.

Kaj pa postajališče na Biču?

Naselje Bič je od najbližje železniške postaje v Radovici vasi oddaljeno nad 4 km, zato imajo ljudje silno neugodne zveze s svetom. In vendar ima kraj avtomobilsko cesto skoraj pred pragom! Potrebno bi bilo torej zgraditi priključek na avtomobilsko cesto in vzpostaviti redno avtobusno progo. Tako bi imelo prebivalstvo Biča in okoliških vasi vsaj dva avtobusa proti Ljubljani in dva proti Trebnjemu. Ker je problem za vse prebivalstvo tega predela komune važen, ureditve ne kaže odlagati!

Obiskali smo rudnik v Kanižarici

Služatelji Mladinske politične šole v Črnomlju so se odločili za ogled nekaterih tovarn v črnomljski občini. Tako so si pretekli teden ogledali rudnik premoga v Kanižarici. Jamski obratovodja Janko Butala je mladincem na kratko povedal zgodovino rudnika, razen tega pa odgovarjal na številna vprašanja, ki so jih postavljali mladi ljudje. Domov so se vračali zelo utrujeni; ob tem so razmišljali, kako težak je rudarski kruh.

Jože Skof

Kako bomo škropili?

Sadno drevje moramo pripraviti za škropljenje: odstraniti vse suhe in polsuhe veje, prerečiti krošnje, strgati mah in staro skorjo. Škropimo ob mirnem vremenu, ko je temperatura vsaj 5° C. Osebe, ki škropijo sadno drevje, morajo biti oblečene v zaščitne obleke. Med škropljenjem ne smemo kaditi ali uživati hrane in pijače. Nepazljivost pri škropljenju je bila že večkrat vzrok hudim zastrupitvam in celo smrti. Vedeti moramo

namreč, da so kemična sredstva za zimsko škropljenje sadnega drevja močno strupena za ljudi in toplotne živali.

Drvo začnemo škropiti od vrha navzdol, tako da škropivo omooči sleherno vejico, vejo in deblo.

Za zimsko škropljenje uporabljamo kemična sredstva v naslednjih koncentracijah: Rumesan olje 3 odst., Rumesan ali Kreosan pasta 1 — 2 odst., Parapin 4 odst., Dinozan 1,5 odst., Sumbarit

4 — 5 odst., rumeno olje 1,5 odst. in žvepleno apneno brozgo 15 — 20 odst.

Če škropimo spomladaj ob napejanju brstov, dodamo omenjenim sredstvom še Lindan olje v koncentraciji 0,2 odst. ali Pantakan 1 odst. ali Gesarol 0,2 odst. S tem dodatkom bomo uničili tudi jabolčnega cvetočera.

Če smo več let škropili z enim in istim pripravkom, bomo letos izbrali druge pripravke.

Inž. Martina Golob

»Grunt dam občini...«

»Grunt dam občini, samo podpora mi naj dajo. Z ženo sva sama pri hiši. Imam 16 ha zemlje in 5 glav živine, oba pa sva stara. Kako naj plačujeva davke? Sedem otrok imam, pa nobenega doma na posestvu. Nihče se ne zmeni za naju.« Tako mi je pripovedoval šestdesetletni možakar, ko sva stopala proti Maverlenu.

»Pa sedem otrok imate?« sem še enkrat hotel vedeti.

Možak je utihnil, oči pa so se mu orosile.

»Dokler imate sedem otrok, pa res ni tako hudo,« sem prekinil molk. »Če ste jih vi vzredili, bodo tudi oni vas preživljali.«

»To je tisto, kar me boli,« je spregovoril mož.

Prišla sva v sosednjo vas. Gnojnica je razjedala sneg na vaški poti. Kupi vej po sadovnjakih, mah in lišaji na sadnem drevju ter gosto sadno drevje so bili priča, da mednje že dolgo ni posegla človeška roka. Prišel sem v področje vinogradov. Potrkal sem na vrata hiše, ki je bila podobna lesenim belokranjskim zidanicam. Dva starčka sta kramljala ob litru belega in žganju. Vznemirjala sta

ju otroka, ki sta imela na peči poseben kozarec za vino. Starejši možak je pripovedoval, kje je vse tesaril in kdo bi mu lahko vse pričeval za delovno dobo. Drugi je prinesel na mizo še liter belega. V mislih sem preračunaval, koliko predstavljata ta pijača v kruhu, mleku, sladkorju, masti, nato pa sem jima povedal, da sem prišel iz občine zaradi čiščenja in škropljenja sadnega drevja.

»Kako naj utegnem vse opraviti!« je odvrnil lastnik. »Kot je za vinograd pripravljam, kmalu bo treba začeti z delom. Kje naj dobim denar za škropivo?«

Šel sem dalje. Odgovori so se ponavljali. Vsi so bili podobni temu, ki sem ga

opisal. Večinoma pravijo kmetje: »Občini dam grunt, rad bi samo toliko dobival, da bi skromno živel.«

Perspektivni program kmetijstva v občini Črnomelj predvideva drugo pot: povečanje proizvodnje! Doslej pa ga ne bomo na 3048 gospodarstvih, razdeljenih na majhne parcele, in z zastarelim načinom gospodarjenja. Združevanje parcel v velike obdelovalne površine in uporaba modernih strojev, več umetnega gnojila ter kvalitetna semena — so edina rešitve iz zaostalosti. Pogodbeno sodelovanje med kmetovalci in zadrugo naj bo tako, da bodo imeli od njega koristi kmetovalci in zadruga. Ne bomo več sejali vsega po malo, temveč moramo proizvajati samo eno ali dve kulturi, pa ti v velikih količinah. Steljniki in močvirja morajo

postati rodovitna polja!

»Kaj pa mi v Adlešičih in na Sinjem vrhu?« so mi rekli.

Ekonomski zakoni ponudbe in povpraševanja ne poznajo hrbov in kraškega sveta, zato se jim moramo ukloniti. Kmetije iz Marindola, Adlešičev in Sinjega vrha bodo počasi morale proči. Kras bomo spreminjali v gozd. Še ni dolgo tega, kar je bilo na tem področju na tisoče ovac. Temeljito bo treba proučiti spet to zvrst živinoreje in omogočiti življenje starim kmetom. To je le nekaj izmed osnovnih smernic perspektivnega razvoja kmetijstva v naši občini. Starčki, ki imajo otroke v sl žbuh, pa ne bi smeli biti v breme občini. Moralna dolžnost otrok je, da skrbijo za svoje starše tako, kot so ti skrbeli zanje!

Jože Skof

HELGE HAGERUP (Norveška):

E, NI LAHKO BITI PISATELJ!

»Naa, to ne velja,« je rekel urednik. »Takih povesti bralci ne marajo. Treba jim je nuditi vesele zgodbe, da pozabijo na svoje življenjske tegobe. Poskusite napisati prijetno, zaopavno stvar. Prepričan sem, da imate talent. Zakaj bi torej uporabljali mračne barve? Jaz te modne žalosti sploh ne razumem. Saj je toliko lepih stvari. Vidite, o njih pišite! Če morda želite, vam dam sijajno zamisel. Jo že imam, treba je samo prijeti za pero. Me hočete poslušati?«

»Izredno bom počaščen!« sem odgovoril.

»Dogodek se odvija na rivieri. Lep, eleganten mladenič, večkratni milijonar, je zaljubljen v sobarico. To situacijo vi lahko sijajno opišete. Mlademu milijonarju dajte, na primer — čudaškega očeta. Čudaški oče je so za zgodbo hvaležen predmet. Ali pazite: mora biti dobričina.«

»Na vsak način,« sem odgovoril.

»Nato se pojavi tretja oseba — balerina, ki skuša zapeljati milijonarja.«

»Očeta ali sina?« sem vprašal.

»Sina. Povabi ga na sprehod v mesečini. Mladenič privoli, prepričan, da je sobarica zaljubljena v šoferja. Tako boste sprožili celo vrsto ostrih nasprotij. Zapišite si: zgodba brez spopadov, brez nasprotij je nemogoča.«

»Kakšen konec pa naj ta zgodba ima?« sem vprašal.

»Aha, saj sem vedel, da vas bo zanimalo! Torej čujte: milijonar se poroči s sobarico.«

»Kaj pa balerina?« sem vprašal.

»E, vidite, v tem grmu tiči zajec! Učinkovit zaključek. Balerina se bo omožila s šoferjem. Nujno potreben happyend. To imajo bralci radi.«

000

S svojo zgodbo sem obiskal drugega urednika.

»Ne zamerite, ali vse skupaj je nekam preveč veselo,« je izjavil ta. Morate razumeti, da bralci nočejo lahkomišelnih avanturistov. Živimo pač v resnem času, ljudem ni do šale. Želijo globoko vsebino. Napišite zgodbo, ki je človek zlepa ne pozabi. Zakaj ne bi obdelali kak socialni motiv? Opišite, recimo... dogodek na rivieri. Milijonarjev sin je zaljubljen v dekle-kuharico. Njegovi starši tej zvezi nasprotujejo. Želijo, da bi se sin poročil s hčerko kralja nafte Snidera, kar bi bilo za razvoj firme sijajno. In razplet, nujen razplet? Po želji bralcev. Ljubezen premaga vse zapreke na svoji poti. Moram vam povedati še to, da hočejo bralci najti v knjigi odraz svojih lastnih doživetij.«

»Kaj bo s Sniderjevo hčerko? Ali bomo z njo ostro ravnali?« sem vprašal.

»Sniderjeva hčerka ne ljubi milijonarjevega sina,« je odgovoril urednik. »Ona ljubi... ona ljubi...«

»Šoferja,« sem predlagal.

»Izvrstno! Veličanstvena zamisel! Saj sem vedel, da ste talent!«

»Morda mi boste svetovali še konec?« sem pristavil.

»Hm, dajte, zaključite z ginljivim prizorom pomirjenja. Stari Sniders naj objame šoferjevo mater, mati milijonarka, recimo, objame kuharičinega očeta. In da poudarite socialni motiv zgodbe, morate prisiliti bogatino, da razdelijo denar revežem.«

000

Tretji urednik bi bil rad imel pikantno zgodbo.

»Bralci ne marajo vsakdanjih, podeželskih ljubezni. Hočejo močnih, razburljivih zgodb. Napišite, recimo,

prigodo na rivieri. Ustvarite zaplet okrog dolarjev neke princeze, zdravnika, elegantne sekretarke in milijonarjevega sina. V zgodbo vpeljite tudi nekaj pomanjkljivo oblečenih deklet. Vidite, to je tisto, kar želijo bralci! Poznam njihov okus. Lahko mi povsem verjamete.«

»Kaj pa naj naredim s šoferjem?« sem se spomnil.

»Šoferja morate opisati kot sadista, ubijalca. Zamislite si le tale prizor: šofer z nožem v roki nad dekletom v kopalkah, na pomoč teče milijonarjev sin, eleganten, v fraku...«

»In kdo je to dekle v kopalni obleki?«

»O, čisto postranska oseba.«

Obljubil sem storiti vse, kar bo v moji moči.

000

Četrti urednik je menil, da ima zgodba premalo moralnih vrlin.

»Ali vam lahko napišem zgodbo iz življenja riviere?«

»O, da! Krasna zamisel!«

»Hčerka magnata jekla je zaljubljena v sina nekega pijanca,« sem predlagal. »Ona reši pijanca življenje. Do solz ganjeni pijanec sklene, da svoj živi dan ne bo pokusil niti kaplje pijače. Medtem pa hčerka magnata jekla že ljubi sin kralja pšenice.«

»Čudovit zaplet,« je rekel urednik. »Kako pa ga boste razvozlati?«

»Postavil bom v zgodbo še sobarico. Ta se bo zalju-

NIKOLAJ VASILJEVIČ GOGOLJ:

Kako sta se sprla Ivan Ivanovič in Ivan Nikiforovič

Slavni ruski pisatelj Nikolaj Vasiljevič Gogolj (1809–1852) slovenskim bralcem ni neznan, saj smo njegove glavne stvaritve dobili že v več izdajah, tako roman »Mrtve duše«, povest »Taras Bulbaj«, »Ukrajinske povesti«. Gogoljeva komedija »Revizor« je prešla malone vse slovenske odre. Izredna ustvarjalna domišljija, bogastvo psiholoških motivov, nenavadno globok pogled v človeški značaj, stilne vrednote — vse to postavlja Gogolja med velike ruske in svetovne pisatelje. Iz zbirke njegovih izredno toplo in prikopno pisanih povesti iz ukrajinskega življenja pod skupnim naslovom »Mirgorod« (Tiho mesto) bomo objavili očarljivo umetniško »Povest o tem, kako sta se sprla Ivan Ivanovič in Ivan Nikiforovič« — komično, v svojem jedru pa tragično zgodbo spora za prazen nič med skromnimta plemičema. To in pa vse mogoče veselo žalostne prigode, ki so sledile temu sporu, dajejo pisatelju možnosti, da na šegav način osvetli nekatere človeške slabosti in jih plastično predoči bralcu. Povest je prevedel Severin Salj.

PRVO POGLAVJE:

IVAN IVANOVICH IN IVAN NIKIFOROVICH

Kožuh! Kako imeniten obšit kožuh ima Ivan Ivanovič! Čudovit! In kakšno krzno! Tristo zelenih, kakšno krzno!

Modrosivo, kakor bi livje padlo po njem! Stavim, kar hočete, da živ krst nima takega krzna! Samo pogledjte, za božjo voljo vas prosim, pogledjte, takole od strani, zlasti kadar se Ivan Ivanovič s kom pogovarja: čudo prečudno! Opisati kožuha sploh ni mogoče: žamet! srebro! plamen! Moj bog in sveti Nikolaj Čudodelnik — zakaj jaz nimam takega kožuha! Ivan Ivanovič si ga je naročil že takrat, ko Agafja Fedosejevna še ni odšla v Kijev. Saj poznate Agafjo Fedosejevno, ne? No, tisto, ki je sodniškemu pripravniku odgriznila uhelj.

Vrli možak, naš Ivan Ivanovič! Pa kakšno hišo ima v Mirgorodu! Okrog in okrog hiše se vije pristrešek na hrastovih brunih, pod pristreškom so povsod klopi. Kadar je jako vroče, si Ivan Ivanovič sleče kožuh in spodnje hlače, v sami srajci počiva na mostovžu in opazuje, kaj se dogaja na dvorišču in na ulici. In kakšne krasne jablane in hruske ima tik pod okni! Odpre okno in veje se mu kar same prevesijo v sobo. To je okrog hiše, ali če bi videli, kaj vse raste na vrtul! Sploh vse! Slive, višnje, češnje, vsakršna zelenjava, sončnice, kumare, melone, grah. Celo skedenj in kovačnica sta na vrtu.

Čudovit možak, naš Ivan Ivanovič! Joj, kako rad uživa melone, te so mu sploh najljubša jed. Komaj poobeduje in stopi v sami srajci na mostovž, že pokliče Gapko, da mu prinese dve meloni. Sam ju razpolovi, sam zavije

peške v poseben papir, nato začne jesti. Gapka mu mora prinesiti še črninik in sedaj spet sam, z lastno roko zapiše na zavitek pešk: »Te melone sem použil tega in tega dne.« Če je imel gosta, pripiše: »Jesti mi je pomagal tudi ta in ta.«

Rajni mirgoroški sodnik je vselej užival pri pogledu na hišo Ivana Ivanoviča. Saj je domek res lep. Meni zlasti ugaja, ker ima na vseh straneh prigrinjene lope in lopice — če pogledaš domačijo od daleč, vidiš zgolj strehe, postavljene eno nad drugo, kar je močno podobno kupu blincev na krožniku ali še bolje — gobam na debelu drevesa. Vse strehe so pokrite s trstiko, nanje pa vrba, hrast in dve jablani naslanjajo svoje košate veje. Iz drevja se svetlikajo in kukajo prav na ulico majhna okna z rezljanimi, belo pleskanimi naoknicami.

Izreden možak, naš Ivan Ivanovič! Pozna ga celo poltavski komisar Doroš Tarasovič Puhivčok; kadar potuje iz Horola, ga zmeraj obišče. In protorej oče Peter, ki pase duše v Koliberdi, bo rekel vsakič, pa naj ima le pet gostov, da ne pozna človeka, ki bi tako zvesto izpolnjeval svoje krščanske dolžnosti in znal živeti tako, kakor zna Ivan Ivanovič.

O ljubi bog, kako beži čas! Bo že več kot deset let, kar je Ivanu Ivanoviču umrla žena. Otrok ni imel. Gapka jih pa ima in večkrat se podijo po dvorišču. Ivan Ivanovič jim prav rad podari presto, hrusko ali košček melone. Ključ od shramb in kleti hrani Gapka. Ključ od velike skrinje v njegovi spalnici in od srednje sobe pa Ivan Ivanovič nosi zmeraj pri sebi. V ta dva prostora nikogar rad ne povabi. Gapka je čvrsta ženska, ima napete lica in okrogla meča, hodi v zapaski (posebne vrste pisan pas, ki ga nosijo Ukrajinke). (Nadaljevanje sledi)

Z obiska v novomeški KEMIČNI ČISTILNICI IN PRALNICI

Pralnica - pomoč gospodinjam

Slehera gospodinja je najbolj zadovoljna, kadar je za njo »zhehta« in ima pred sabo kup lepo opranega zlikanega perila, ki kar diši po zraku in soncu. Toda pot do tega je dostikrat težavna in terja od nje mnogo časa pa tudi napora. Ker je večina žena po mestih zaposlena in se po delu vrnejo domov utrujene, bi se jim pošteno prilegel počitek, kjer pa v družini ni gospodinjske pomočnice, mora pač žena po prihodu domov obleči predpasnik in pošteno zavijati rokave. Po službi je treba skuhati kosilo, pospraviti stanovanje, prati in spet prati... Tako se začne ženina druga zaposlitev, največkrat še težja in zahtevnejša kot tista prva — za zasluzek.

Delovno ženo lahko močno razbremeni pralnica. Tako pralnico imamo tudi v Novem mestu. Pred nedavnim smo jo obiskali in se zanimali, kako poteka delo pri njih.

V GERMOVI ULICI

Na vhodnih vratih je pisalo: »Kemična čistilnica in pralnica. Posluje ob delavnikih od 6. do 14. ure in v torkih in petkih od 6. do 16. ure.« Mimo obešalnikov, natripanih z obleko, smo se znašli v likalnici. Tovarišica Mihelčeva nam je prijazno pojasnila potek in način njihovega dela.

V ne zelo prostorni sobi je bilo vse polno oblek, plaščev, jopic, kravat in drugih reči, ki so bile že očistene in so čakale na lastnika. »Včasih leži pri nas obleka celo po šest mesecev,« so povedali. »To nam dela največ preglavice!«

Med razgovorom so neprestano prihajali ljudje, prinašali in odnašali. Mlada gospodinja je prinesla rjuhe, fant, ki je prišel iz vojske na dopust, je dobil svoj plašč. Nekdo je spet želel, da bi mu očistili obleko do sobote, ko bo nekam potoval. Bilo je samo dva dni časa. »Kar pridite v soboto, bomo že naredili,« je bil odgovor. Kar iznenadilo nas je, da pri tolikem delu lahko tako naglo ustrežejo.

»Veste, ustrežemo vedno, kadar le moremo. Seveda pa se vse zmeraj ne da očistiti. Odklonili smo predvsem obleke avtomobilov.«

UMAZANJA BREZ TEKMECA

V posebnem prostoru stoji stroj za kemično čiščenje, v drugem pa je pralni stroj. Vprašali smo, če drži, da so imeli obrat nekaj časa zaprt, in zakaj. Povedali so, da se je pri stroju za kemično čiščenje pokvaril jermen in da so čakali nanj mesec dni in pol. V tem času je zaostalo delo v čistilnici, pralnica pa je delala neprekinjeno.

Med razgovorom smo v pralnici na tleh opazili cel kup umazanih rjuh, ki pa niso bile niti najmanj podobne rjuham. Ne moremo jih pač z ničimer primerjati, saj so bile tako neznansko črne!

»Kaj lahko tako operete?« »Od nekega podjetja so. Za pranje take rjuhe računamo dvajset dinarjev več kot od ostalih.«

Zamolčali bomo tisto podjetje, toda če bi jim zaračunali desetkrat več, ne bi bilo preveč...

Kje je tu zdravstvena preventiva, kje osnovna higiena? Ali podjetje ne more vzgojiti delavcev tako, da bi uporabljal vodo in milo? Je zares mogoče, da so na tistih rjuhah spali ljudje?

Toda te »lepote« so ločene od ostalega perila in delne posebne »pozornosti«. Toliko, da se dragi bralec ne boš ustrašil bratovščine v pralnem stroju!

Zanimalo nas je tudi, če bodo cene njihovim uslugam ostale v letošnjem letu neizpremenjene, saj zdaj zares niso pretirane.

»Vse je odvisno od cen kemikalij, ki jih dobivamo iz uvoza,« so povedali.

Morda bi bilo v novomeški pralnici potrebno smotrnejše izkoristiti prostore, urediti sprejemno in oddajno ložo ter jo ločiti od likalnice! To bi bilo iz higienskih razlogov skoraj nujno! Razen tega v pralnici k pralnemu stroju še nista priključena bojlerja in ogrevajo vodo kar v kotlih. Manjka jim tudi stroj za sušenje perila.

V vlažnih jesenskih in zim-

skih mesecih se perilo zdaj zelo počasi suši na podstrešju.

Gospodinje so z uslugami zadovoljne in se ne pritožujejo. Pralnica jim je v veliko pomoč. Seveda, čudežev tudi

tam ne znajo delati. Važno pa je, da imajo mnogo dobre volje in da nam bi radi kar najboljši ustregli. To pa je precej in, kar je najvažnejše, koristi!

-db

Staro kuhinjo lahko moderniziramo

Tistim, ki ne stanujejo v modernih stanovanjskih blokih in imajo stara stanovanja z velikimi prostori in kuhinjami, ki so bile včasih sen vsake gospodinje, skušamo s priloženo sliko svetovati, kako lahko z novo razmestitvijo pohištva in neprevlečnimi stroki kuhinjo moderniziramo.

Staro kuhinjsko kredenco s šipami, morda še po-

mivalno mizo ali drugo omarico, razstavimo in odrežemo do enake višine ter prekrijemo z ultrapasom ali tudi cenejšo plastično maso. Vrhnjemu delu kredence odrežemo vse izrezljane okraske ter ga obesimo na zid. Mizar bo to delo opravil za neprevlečeno ceno. Ta del kuhinje je namenjen gospodinji in njenim opravkom, mizo in stole, ki so prej stali v sredini, pa premaknemo v kot. Če imamo še star zidan štedilnik, ki ga ne mislimo zavržeti, ne bo v nasprotnem delu kuhinje prav nič motil. Seveda pa je važno, da preurejeno pohištvo prepleskamo. Okusno in sveže učinkuje pohištvo v dveh barvah: morda belo in rdeče ali belo in modro. Tudi stene morajo biti prepleskane v barvah, ki se s pohištvom ujemajo. Na tla razprostremo v kuhinjskem delu stragulo (po

možnosti ne preveč rožnato), v kotu z mizo pa morda enobarven polivinilni tekač, če se ne odločimo za nov pod.

Taka kuhinja, kjer bodo otroci nemoteno pisali naloge, medtem ko gospodinja kuha, bo vsej družini prinesla veliko zadovoljstvo.

KORISTNI NASVETI

● Steklena posoda pri nalivanju z vročo vodo ali s kako drugo tekočino ne počí, če jo postavimo na večkrat preganjen prtič, v posodo pa denemo kovnato žlico in tekočino počasi vlivamo, da se steklo prehitro ne segreje.

● Sivanko za stroj pristavimo, če z njo prešijemo nekaj centimetrov smrkovega platna. Nato jo vzamemo iz stroja, jo podrtimo nekaj trenutkov v plamenu vžigalnice in ohlajeno zopet privijemo.

Tudi v Novem mestu:

šolsko športno društvo

Ze dolgo časa se je v Novem mestu šušljalo, da nameravajo na šolah ustanoviti šolska športna društva, vendar je vse do druge polovice januarja ostalo le pri govoricah. Na gimnaziji in učiteljskega koristne zamisli o formiranju samostojne dijaške telesne kulturne organizacije niso izvedli, zato pa je treba pohvaliti osnovno šolo »Katie Rupena«, ki je zelo temeljito pripravila ustanovitve svoje šolske telesnovzgojne enote in tudi med prvimi v okraju to akcijo izvedla.

20. januarja zjutraj, tik pred delitvijo spriceval, so je okoli 750 učencev novomeške osnovne šole »Katie Rupena« zbralo v telovadnici. Prisostvovali so tudi predstavniki učiteljskega zbora ter občinskih in okrajnih telesno kulturnih organov.

O vzrokih, ki so privedli do ustanovitve te šolske telesnovzgojne enote, ter o načinu dela in o notranji organizaciji v bodočem društvu je spregovoril Igor Penko, učitelj telesne vzgoje na šoli, znani atlet in šahist, eden od pobudnikov ustanovitve. Med drugim je po-

udaril: »Šolsko športno društvo bo vaše društvo, dragi pionirji in pionirke. Ob pomoči pionirske in mladinske organizacije, učiteljskega zbora in drugih ga boste vodili vi sami. Iz svojih vrst boste izvolili svoje vodstvo, svoj upravni odbor, ki bo vodil društvo.«

Tudi predstavniki občinskih in okrajnih telesno kulturnih forumov so izrazili veselje, da je končno prišlo do ustanovitve šolskega športnega društva, po katerem se je čutila potreba že dalj časa. V Novem mestu sicer deluje društvo Partizan in še nekatere druge telesno kulturne organizacije, toda položaj je tak, da ne morejo v svoje članstvo vključiti vse šolske mladine, ki se navdušuje za šport in telesno vzgojo.

Pri volitvah svojih odbornikov so bili učenci zelo kritični, vendar so dober predlog pripravljalnega odbora sprejeli z velikim navdušenjem. Po aplavzu smo uvideli, da so bili v odboru izvoljeni res najboljši. Za predsednika je bil izvoljen Igor Malič iz 8. razreda, za podpredsednika Mirko Blažič,

za tajnico Cirila Turk in za blagajničarko Cveta Urbas. V odboru so od učencev še Janez Penc, Slavko Špihal, Mira Rabič, od učiteljskega zbora pa tov. Elza Dobovšek, Irena Gošša in Marijan Špillar.

Ko so sprejemali društveni pravilnik in delovni načrt za prihodnje obdobje, je bila najbolj zanimiva razprava o članarini, ki jo bodo mesečno pobirali razredni blaginiki. Delovni predsednik Marijan Špillar, učitelj telesne vzgoje na šoli, je predlagal za članarino pet dinarjev. Predlog je bil že skoraj sprejet, ko se nekdo oglasi, da morda tudi 10 dinarjev ne bi bilo preveč, posebno če se bo članarina pobirala redno vsak mesec. Učenci so predlog sprejeli z burnimi ploskanjem.

Ob zaključku so sprejeli še sklep, da se šolsko športno društvo enako kot šola imenuje po narodnem heroju Katji Rupeni; da bo kot prvi pričet z delom namiznotenjski klub, ki bo o semestralnih politrih organiziral pionirsko namiznotenjsko šolo (ta sedaj že dobro deluje in vključuje 32 pionirjev in pionirk); da bo smučarski klub pričet s tečajem, čim bo zapadel sneg itd. Ostali klubi (atletski, košarkarski, šahovski, nogometni, rokometni, odboj-

KRATKE ŠPORTNE VESTI

■ Na namiznotenjskem turnirju za »Strojnikov memorial« v Ljubljani sta novomeški Partizan zastopala le pionir Somrak in mladinec Berger. Oba sta se posebej v ekipnem tekmovalju dobro odrezala. Čeprav sta v ekipnem tekmovalju nastopala sama brez ostalih ekip, sta se uvrstila med štiri najboljši mladinske ekipe v LRS. Dvoboj s kompletno ekipo Odreda sta izgubila s 4:5.

V tekmovalju posameznikov sta se slabše odrezala: lep uspeh pa je pri pionirskih dvojicah dosegel Somrak, ki se je skupaj z Markonom iz Kranja uvrstil na drugo mesto.

■ Ker v Novem mestu še vedno primanjkuje ustreznih prostorov, v katerih bi se mladina v prostem času zbirala (novi prostori mladinskega kluba v stari pošti niso najboljši), je med pripadniki TVD Partizan dozorela misel, da bi sejno

karski tel.) bodo pričeli z rednim delom, ko se prične pouk, vodili pa jih bodo priznani strokovnjaki.

Ob ustanovitvi prvega šolskega športnega društva v novomeški občini pri bodočem delu tudi mi želimo veliko uspehov, obenem pa kličemo ostalom šolam v občini in okraju: posnemajte!

dvořano v domu Partizana na Loku preuredili v Partizanov klub. V njem bi lahko igrali namizni tenis, šah, na razpolago bi bili časopisi in revije, pa tudi na radio in televizor ne bi smeli pozabiti. Odgovor na to zamisel bo dal bližnji občni zbor.

■ Po obvestilu občinske zveze za telesno kulturo v Novem mestu so bili vsi klubi društva in sekcije v občini obveščeni, da morajo do konca januarja izvesti letne občne zbornice. Dosegle so obveznosti izpolnili v glavnem le društva Partizan, medtem ko ostali čakajo...

Najnovejši rok za izvedbo občnih zborov je 15. februar, ki se ga morajo vse telesno kulturne organizacije na področju občine držati.

■ Zvedeli smo, da Novo mesto kandidira za organizacijo kvalifikacijskega tekmovalja za vstop v A cono II. zvezne namiznotenjske lige. Organizacija letošnjega mladinskega državnega ekipnega prvenstva (24. in 25. februarja v Novem mestu) je več ali manj zagotovljena, že v začetku februarja pa se Novomeščanom obeta še zanimivo tekmovalje za vstop v II. zvezno namiznotenjsko ligo, kjer bo nastopila kombinirana ekipa novomeškega Partizana. To tekmovalje bo v nedeljo, 11. februarja, v telovadnici osnovne šole, novomeška ekipa pa ima precej upanja, da se uvrsti na prvo ali drugo mesto, ki zagotavlja nastop v II. zvezni ligi — med 10 ekipami Slovenije in Hrvaške.

Pralnica v Germoveh ulici. Na sliki: pralni stroj, sušilnica, likalnik.

KRATKE ŠPORTNE VESTI

■ Na namiznotenjskem turnirju za »Strojnikov memorial« v Ljubljani sta novomeški Partizan zastopala le pionir Somrak in mladinec Berger. Oba sta se posebej v ekipnem tekmovalju dobro odrezala. Čeprav sta v ekipnem tekmovalju nastopala sama brez ostalih ekip, sta se uvrstila med štiri najboljši mladinske ekipe v LRS. Dvoboj s kompletno ekipo Odreda sta izgubila s 4:5.

V tekmovalju posameznikov sta se slabše odrezala: lep uspeh pa je pri pionirskih dvojicah dosegel Somrak, ki se je skupaj z Markonom iz Kranja uvrstil na drugo mesto.

■ Ker v Novem mestu še vedno primanjkuje ustreznih prostorov, v katerih bi se mladina v prostem času zbirala (novi prostori mladinskega kluba v stari pošti niso najboljši), je med pripadniki TVD Partizan dozorela misel, da bi sejno

karski tel.) bodo pričeli z rednim delom, ko se prične pouk, vodili pa jih bodo priznani strokovnjaki.

Ob ustanovitvi prvega šolskega športnega društva v novomeški občini pri bodočem delu tudi mi želimo veliko uspehov, obenem pa kličemo ostalom šolam v občini in okraju: posnemajte!

Šahovsko prvenstvo Novega mesta

Letošnje šahovsko prvenstvo Novega mesta igrajo v gimnaziji, ker društvo nima svojih prostorov. Na turnirju sodeluje 16 igralcev. Turnir je razmeroma dobro zasleden, saj je 3 ali 4 boljši novomeški igralci ne nastopajo. Prvo mesto bo gotovo osvojil eden izmed petorice Škerlj, Radovanovič, Penko, Sitar in Bartoli. Tudi dosedanje rezultati to dokazujejo, čeprav presenečenja niso izključena. Tako je Sitar že v prvem kolu izgubil partijo z Adamičem, čeprav je že stal pred zmago. Tudi Bartoli proti Matjaševiću ni dosegel več kot remi.

Zreb je bil letos precej muhast, saj bodo vsi kandidati za prva mesta razen Sitarja medsebojne partije odigrali pretežno že v prvi polovici turnirja. Srečali so se že Radovič, Penko, Bartoli, Radovanovič, Penko, Sitar in Bartoli. Sitar je premagal Bartolija, ostale tri partije pa so se po težkih borbah končale neodločeno. Od ostalih igralcev sta ugodno presenetila Tisu in

Adamič. Če bosta tako nadaljevala, bosta poleg Kranjca, Ilica, Matjaševića in Jenka glavna konkurenta omenjeni petorici.

V prvih petih kolu sta najboljšo igro pokazala Škerlj in Penko, kar kaže tudi vrstni red: Škerlj 4,5, Penko 4, Tisu 3,5 (1), Sitar in Adamič 3 (1), Kranjc, Matjašević, Jenko in Ilic 2,5, Radovanovič 2 (2), Bartoli 2 (1) itd.

Seminar za šahovske sodnike in organizatorje

Komisija za šah pri OZTK Novo mesto prireja 17. in 18. februarja v sejni dvorani OLO Novo mesto seminar za šahovske sodnike in organizatorje, kjer bodo predavali strokovnjaki šahovske zveze Slovenije. Na seminarju bodo obravnavali predvsem igralna pravila FIDE in pravilnik o kategorizaciji. Stroške seminarja, prevoza ter prehrane udeležencev bo plačala komisija za šah pri OZTK Novo mesto.

Slavko Sitar

Ze šestič je bil v zadnjem tednu v prijaznem domu ZB na Frati tečaj za 31 novih taborniških vodnikov; prišli so povečini začetniki iz Brežic, Sevnice, Trebnja, Straže, Črnomlja, Sentjerneja in Novega mesta. Sledilo jim je 20 načelnikov čet in njihovih pomočnikov. Ob pomoči izkušenih tabornikov iz Novega mesta sta oba tečaja vodila tovariša Elza in Marjan Dobovšek, gospodinja tečaja pa je bila priljubljena »taborniška Kolenčeva mama« iz Grčvrha.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Avtopromet in tuzemska špedicija »GORJANCI« — NOVO MESTO obvešča cenjene potnike, da uvaža od 1. februarja 1962 novo avtobusno progo

PODBOČJE-ŠENTJERNEJ-NOVO MESTO-BIČ (odcep Radohova vas)-LJUBLJANA

Autobus bo vozil vsak dan po naslednjem voznem redu:

5.00	odh.	PODBOČJE	prih.	15.35
5.05		Malo Mraševo		15.30
5.10		Kostanjeva		15.25
5.15		Prekopa		15.20
5.25		Šentjernej		15.10
5.35		Gradišče		15.00
5.40		Mokropolje		14.55
5.45		Ratež-Brusnice		14.50
5.55		NOVO MESTO		14.40
6.00				14.30
6.40		Bič (odcep Radohova vas)		13.50
7.15	prih.	LJUBLJANA	odh.	13.15

OPOMBA: avtobus ima v Ljubljani zvezo z avtobusi za vse smeri. V Novem mestu ima avtobus zvezo za smer Metlika-Karlovac

Potniki in turisti! — Poslužujte se avtobusnih zvez, ki vam jih nudi podjetje Avtopromet »GORJANCI« — Novo mesto.

Tedenski koledar

Cetrtek, 1. februarja: Ignac Petek, 2. februarja: Marija Sobota, 3. februarja: Blaž Medelja, 4. februarja: Bojana Ponedeljek, 5. febr.: Agata Torek, 6. februarja: Dora Sreda, 7. februarja: Ksenija

KALOGLAS

UGODNO NAPRODAJ posestvo s ha (vse kulture) z gospodarskim poslopjem, ob glavni cesti in železnici, v ravni, z vodovodom in elektriko ter živim in mrtvim inventarjem. Tona Susin, Loka pri Zidanem mostu.

PRODAM 3000 kg sena. Alojz Kranjčič, Hmelje 20, p. Mirna pč.

PRODAM KRAVO — dobro mlekarico. Sitar, Smihel 69, Novo mesto.

UGODNO PRODAM dobro ohranjen lahki kmečki voz. — Anton Vidmar, Škrjanec 7, Novo mesto.

PRODAM stavbno parcelo v Smihelu. Naslov v upravi lista (151-62).

PRODAM pogreznjiv ženski šivalni stroj »Singer«. Setine, Novo mesto, Adamičeva 2.

SPREJMEM dimnikarskega pomočnika in vajenca. Hrana in stanovanje preskrbljeno. Stanislav Arh, dimnikar, Kamnik.

ZA GLASBO, petje, humor sprejem sezonsko zaposlitev, tudi honorarno. Milica Povhe, Raka 49 pri Krškem.

KUPIMO dobro ohranjen klavir ali pianino, normalno uglasen. Naslov v upravi lista.

GOSPODINSKO POMOČNICO, pošteno, tudi začetenico, išče dobra družina v Ljubljani. — Ponudbe na upravo lista pod »Lepo življenje« (157-62).

ZAHVALE

Ob bridki izgubi ljubljeneža moža in strička

JANEZA BOŽIČNIKA iz Rešanja

Iskrena hvala vsem, ki so ga sprejeli na zadnji poti, mu darovali cvetja in naju tolažili. Prisrčna hvala dr. Jožetu Čaku

Obiščite blagovnico TROMOSTOVJE

s specializirano trgovino za oblačilno stroko. Velika izbira vseh vrst tekstilnega blaga in modne konfekcije.

BLAGOVNICA TROMOSTOVJE LJUBLJANA, Wolfova 1

PRIPOROČA SE

TRGOVSKO

PODJETJE

TKANINA

LJUBLJANA

TRUBARJEVA 1

SPORED RADIO LJUBLJANA

Vsak dan: poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 23.00 in 24.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 2. februarja: 8.05 Nekaj scen in epilog iz opere Hoffmannove pripovedke. 8.30 S popevkami od Urala do Pirenejev. 9.25 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe. 12.05 Zadovoljni Kranjci. 12.15 Radijska kmečka univerza — vet. Erik Spiller: Zdravstvena zaščita v perutninarstvu proizvodnji. 13.30 Pisan zvok iz Dravskega polja. 13.50 Zabavni orkester Raphaela. 14.05 Za šolarje: Obisk pri Finžgarju. 15.20 Radi bi vas zabavali. 17.05 Portreti iz stare italijanske glasbe. 18.10 Novi posnetki Koroskega okteta. 18.45 Iz naših kolektivov. 18.05 Slovenske popevke domačih avtorjev. 20.00 Zabavni orkester RTV Zagreb. 20.30 Spoznavajmo svet in domovino! 22.15 Oddaja o morju in pomorskih. 23.35 Plesna glasba.

SOBOTA, 3. februarja: 8.05 Poročilo v mladinski glasbeni redakciji. 9.25 Uvertura k slovenskim operam. 11.15 Angličana za mladino. 12.15 Kmetij-

za nesebično zdravniško pomoč, tovarišu Karlu Šerbanu, sosedom in vsem njegovim mladostnim prijateljem iz Koprivnice. Hvala za prejšnje darovane pomoči od PD Bohor in za pozornost ostalih. Zvezi borcev in govornikom za ganjive besede v slovo ter senovski godbi za žalostinke. Vsem iskrena hvala! Zalujoča žena Meri in posvojenka Anica. Rešanj, 26. januarja 1962.

Ob prebriski izgubi našega draga

SLAVKA BRUDARJA iz Stopič

se najiskrenejše zahvaljujem vsem, ki so ga sprejeli na zadnji poti, mu darovali vence in nam izrazili sožalje. Posebej se zahvaljujem kolektivu in sindikalni podružnici podjetja »Opremales« za pozornost v času boleznj in ob smrti, za lepe besede ob grobu in kolektivu tovarne zdravil »Krka«, pevskemu zboru za žalostinke, zdravnikom, ki so pokojniku lajšali trpljenje ter sosedom in prijateljem, ki so nesebično blažili gorje v družini. Zalujoči žena z otrokoma in Brudarjevi iz Gotne vasi.

Podpisani se toplo zahvaljujem osebi kirurškega oddelka novomeške bolnišnice, posebno pa še primariju dr. Otonu Bajcu za uspešno težko operacijo, s katero mi je bilo rešeno življenje. Alojz Stegne, Pribanec pri Crnomlju.

OBJAVE — RAZPISI —

Razpis Vrhovnega sodišča LRS

Razpisna komisija pri Vrhovnem sodišču LRS razpisuje MESTO STROJEVIŠKE Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Plača po veljavnih predpisih.

Razpis prostih delovnih mest

Industrija čevljev »Bor« v Dolenjskih Toplicah razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

GIBANJE PREBIVALSTVA

NOVOMEŠKI

MATICNI URAD SPOROČA Od 22. do 23. januarja je bilo rojenih 13 dečkov in 16 deklic.

Poročili so se: Pavel Zefran, kmet iz Gotne vasi, in Marija Kovačič, delavka s Hrba; Alojz Zuparič, železnikar iz Selišč, in Stanislava Hrovat, delavka iz Stranske vasi; Franc Slaus, profesor, in Nada Bon, učiteljica, oba iz Šentjerneja; Jože Perko, kmet iz Regerce vasi, in Jožeta Muren, delavka s Sel pri Dolžu; Vladimir Kump, sprevednik iz Ljubljane, in Vera Knafeč, delavka iz Vel. Škrjanec; Karel Hrer, u-sluzbenec iz Avstralijske, in Ljudmila Zafred, u-sluzbenka iz Broda.

Umrli so: Martin Ljubi, t-raser z Muhabera, star 33 let; Justi Uhan, babica iz Gor. Dobrave, stara 49 let; Julijana Erste, gospodinja iz Smihela, stara 68 let; Jože Kocjančič, kmet iz Smihela pri Žužemberku, star 73 let; Terezija Gimpelj, gospodinja iz Crmošnjice, stara 67 let.

METLIŠKI MATICNI URAD SPOROČA Od 17. do 26. januarja sta bila rojena deček in deklica.

PREKLICI

Janez Vidmar iz Sedinje vasi preklucijem, kar sem govoril o Jožetu Jarcu in Ivanu Božiču, in se jima zahvaljujem, da sta odstopila od tožbe.

Ivana Hren iz Dol. Križa pri Žužemberku preklucijem, kar sem rekla Rudolfu Ferlinu iz Gor. Križa pri Žužemberku.

KINO

Crnomelj: 2. in 4. febr. nemški barvni film »Ljubavne zgodbe«. 6. febr. jugoslovanski film »Taka pesem vse osvaja«. 7. febr. slovenski film »Nočni izlet«.

Dol. Toplice: 3. in 4. febr. italijanski barvni film »Današnja dekleta«.

Kostanjeva: 4. febr. italijanski barvni film »Aida«.

Metlika: 3. in 4. febr. ameriški film »Nekateri so za vroče«. 7. febr. angleški film »Veliko pričakovanje«.

Novo mesto — Krka: od 2. do 5. februarja jugoslovanski film »Družinski dnevniki«. od 6. do 8. febr. ameriški film »Ko je kraljevala komedija«.

Trebnje: 3. in 4. febr. ameriški film »Divji veter«, predstava v soboto ob 19 in v nedeljo ob 14, 16 in 18.30. 7. febr. jugoslovanski film »Veliko stotletje«, predstava v sredo ob 19.

računovodje podjetja, obratnega knjigovodje, materialnega knjigovodje.

Nastop službe možen takoj. Porudbe pošljite upravi podjetja. Razpis velja do izpolnitve delovnih mest.

OBVESTILO

ANTON SUSTERSIC, krojač iz Novega mesta, Kostialova 1 (Ločenska), obvešča cenjene stranke, da se je preselil v Smihel poleg grmškega mostu in se še nadalje priporoča.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Ana Milarič iz Obrha — dečka, Milena Marinčič iz Kamnega potoka — dečka, Ivana Ramuta iz Bojanje vasi — deklco, Amalija Janežič iz Nežnice — deklco, Marija Ramovš iz Kamnja — dečka, Jožeta Budič iz Malence — deklco, Terezija Tisov s Pristave — deklco, Martira Dular s Potoka — deklco, Fani Borštnar iz Sr. Lakenca — dečka, Barica Schweiger iz Crnomlja — dečka, Mihaela Dornik iz Gaberja — deklco, Ivanka Bukovec iz Vavte vasi — deklco, Olga Hudorovac iz Gradca —

vsega za vsakogar. 23.05 Plesna glasba.

PONEDELJEK, 5. februarja: 8.05 Poje očetov bratov Pirnat iz Jars. 8.35 Za mlade radovedneže. 9.25 Godala in zabavni zvoki. 12.05 Veseli Vandrovci izpod Grinjavcev. 12.15 Radijska kmečka univerza — inž. Jože Korosec: Silažni spravilnik in zgrabljali stiskalnik. 13.30 Zvočni mozaik. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 17.05 55 minut za ljubitelje operne glasbe. 18.45 Radijska univerza — Peter Petru-Tone Knez: Gomile na Slovenskem. 19.05 Naši mladi reproduktivci. 20.00 Koncert Simfoničnega orkestra RTV Beograd. 22.15 V plesnem ritmu. 23.05 Plesni orkester RTV Ljubljana.

TOREK, 6. februarja: 8.25 Glasba ob delu. 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo. 10.15 Izberite melodijo tedna! 12.05 Trio Sveščni iz Maribora. 12.15 Kmetijski nasveti — Jože Pačnik: Kako bo letos s semenom v Sloveniji. 13.30 Slovenske narodne v prireditvi Oskarja Deva. 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo. 14.35 Arje iz Mozartove opere »Figarova svatba«. 15.20 Klavir v ritmu. 18.10 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe. 19.05 Od planina do velikega zabavnega orkestra. 20.30 Radijska igra: Oboženi Ricardo. 21.37 Zabavne melodije za vse. 22.15 Uvod v glasbo 20. stolet-

deklco, Ivanka Matjašič z Zvir-kovega vrha — dečka, Joža Bernard iz Smolenje vasi — deklco. Vida Udovc iz Smihela — dečka, Terezija Zagorc iz Gor. Vrhpolja — dečka, Marija Verce iz Mirne peči — dečka, Anica Prosinčič — iz Otočca — dečka, Neža Segar — dečka, Terezija Mlak iz Vel. Brusnice — dečka, Marija Erlih iz Stopič — dečka, Jožeta Gruden iz Zloganja — deklco, iz Marija Gorsin iz Smolenje vasi — dečka.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Polovič iz Loč — deklco, Terezija Preštar iz Podgorja — dečka, Jožeta Klokunar iz Peče — deklco, Nada Lah iz Trnj — dečka, Anica Udovc iz Ledee vasi — deklco, Marjeta Markl iz Videm-Krškega — dečka, Karolina Slak iz Vel. Mraševca — dečka, Jožeta Ogorevc iz Dčnih sel — dečka, Hermira Leskovec iz Sevnice — dečka, Anica Kunelj iz Sevnice — dečka, Marija Sušin iz Pavlove vasi — deklco, Marija Murenc iz Lukovca — deklco, Pavlina Valentincič iz Videm-Krškega — dečka.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Alojz Rugelj, kmetovalec iz Okroga, se je s sekuro usekal v desno koleno. Na Mirka Kulovca, skladišničarja z Uršnih sel, so se zrušile železne cevi in mu poškodovale glavo in desno nogo. Zvonko Glas, otrok iz Kremana, si je s sekuro poškodoval prst leve roke. Jože Gorisek, kmet iz Malega Vidma, je na vozu peljal les, ki se je zrušil nanj. Leopold Lavrin, sin posestnika iz Nove Lipe, se je s sekuro usekal v desno koleno. Jože Lamovšek, delavec z Gabrške gore, se je s šrepijno ural v desno roko.

Brežiška kronika nesreč

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Ludvik Pribičič, delavec iz Rätzze, si je pri padcu

BREZPLAČNO BOMO POSLALI NA OGLED

vašim sorodnikom, znancom in prijateljem nekaj števil DOLENJSKEGA LISTA, če ga morda še ne poznajo. Pošljite nam njihove naslove, razveselite jih z najbolj razširjenim tednikom v novomeškem okraju! Hvaležni vam bomo za pozornost in novice iz domačih krajev. Pošljite nam tudi naslove svojcev v tujini — DOLENJSKI LIST jim bo pomenil prav toliko kot vaše pismo!

6 mesecev zapora za brezsrčnost

38-letni gluhohejni poljski delavec Vinko Gorenc je 31. avgusta zmetaval z voza otavo kmetovalcu Jožetu Omerzelu iz Malega Trna. Gorenc je zgubil ravnotežje in padel z voza. Priča dogodku je bil 13-letni Drago Gorenc, nečak gluhohejnega. Otrok je pohitel k ponesrečenemu, ki je težko odprl oči in mukoma pokazal, da ga bolijo vrat in roke. Omerzel je proti večeru poškodovanca zanesel na kup slame pod kozolec

in ga z nečim pokrtil. Ko je mladi Drago obdolženca vprašal, če naj o nesreči obvesti domače, je dobil osoren odgovor, da naj ne hodi nikamor, da bo ponesrečenec že vstal. Vso noč je gluhohejni težko poškodovan ležal pod kozolcem in čakal pomoči...

Oče ponesrečenca je za usodo svojega sina zvedel naslednji dan dopoldne, ko se je slučajno srečal z obtožencem. Brezsrčni Jože Omerzel je očeta samo obvestil, da leži sir pod kozolcem in da mu ni nič posebnega. Zamolčal je, da je padel z voza!

Sele popoldne istega dne je bil ponesrečenec prepeljan v brežiško bolnišnico, kjer je poškodbam podlegel.

Okrajno sodišče v Vidmu-Krškem je Jožeta Omerzela obsodilo na 6 mesecev zapora.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL in Okrajni odbor SZDL v Novem mestu — IZDAJATELJSKI SVET: Milan Baškovič, Tone Gošnik, inž. Davorin Gros, inž. Jože Legan, Franc Molan, prof. Ema Muser, Maks Pogačar, Miran Simič, prof. Tone Trdan, Janez Vitkovič in Viktor Zupanič.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Miloš Jakopec, Drago Kastelic in Ivan Zoran.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 20 dinarjev — Letna naročnina 900 dinarjev, polletna 450 dinarjev; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1800 dinarjev — Tekoči račun pri podr. Narodne banke v Novem mestu 606-11-3-24 — NASLOV UREDNISTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 (vhod iz Dlanečeve ulice) — Poštni predal: Novo mesto 33 — TELEFON števil. 127 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Casopisno podjetje »DELO« v Ljubljani.

NESREČE

DEVET KONJ POGINILO V GORECEM VAGONU

23. januarja okrog 23. ure se je na progi med postajama v Bresterici in na Blanci vžgal tovorni vagon z živino, ki ga je naročilo podjetje »Stokopromet« iz Skopja. Požar, ki ga je zanel iskra iz lokomotive, je zajel vso notranjost vagona, pri čemer je poginilo devet konj. 36-letni spremljevalec Ljubslav Petković iz Aleksinca pa je dobil težke opekline in so ga takoj prepeljali v brežiško bolnišnico. Škoda je ocenjena na 700.000 din.

OTROK BREZ TREH PRSTOV

23. januarja se je pri igri z zaigralno kapico ponesrečila 7-letna J. G. iz Rešanja. Eksplozija ji je odrgala dva prsta na desni in en prst na levi roki. Od kod strelivo v otroških rokah?

PREKUCLAJI V KRAKOVSKEM GOZDU

23. januarja je po zasneženih avtomobilskih cestih proti Zagrebu pripeljal voznik osebnega avtomobila Franjo Kestner iz Zagreba. Ko je došel z zmerno hitrostjo v Krakovski gozd, je avtomobil zaneslo po cestišču. Vozilo je zdrselo na rob ceste, se prevrnilo in obstalo na strelhi. Škode je za okrog 80.000 din.

PREHITRO ZAVRL IN PADEL

27. januarja se je pri Dvoru močno poškodoval mopedist Franc Mirtič iz Dvora. Ko je peljal po cesti, je nenadoma zavrl in padel. Ponesrečenca so odpeljali v novomeško bolnišnico.

COSMOS

inozemski zastopstva

LJUBLJANA

Celovška cesta 31

telefon 23-351

Konsignacijska

skladišča — servis

KUHARICO ali nad 20 let staro začetenico, ki ima veselje do kuhe v gostini, sprejemni takoj. Ivanka Persin, Titova c. 254, Ljubljana.

Kadar pridete v Ljubljano, si oglejte bogate zaloge blaga v

VELEBLAGOVNICI

NA-MA PRI POŠTI